

2010

POROČILO O UPRAVLJANJU Z JAVNIM DOLGOM REPUBLIKE SLOVENIJE

Poročilo Ministrstva za finance Republike Slovenije o dolgu državnega proračuna Republike Slovenije, dolgu pravnih oseb javnega sektorja iz 87. člena Zakona o javnih financah, dolgu države po metodologiji presežnega primanjkljaja in dolga (ESA 95) in poroštvih in jamstvih Republike Slovenije.

V skladu s transparentnostjo javnih financ Ministrstvo za finance Republike Slovenije s Poročilom o javnem dolgu Republike Slovenije za leto 2010 seznanja Vlado Republike Slovenije in Državni zbor z delom na tem področju. Poročilo je dokument, ki se na Ministrstvu za finance pripravlja v direktoratu za zakladništvo in direktoratu za javno premoženje in zajema dogajanja v letu 2010 na področju dolga državnega proračuna Republike Slovenije, dolga pravnih oseb javnega sektorja iz 87. člena Zakona o javnih financah, dolga države po metodologiji presežnega primanjkljaja in dolga (ESA 95) in poroštev in jamstev Republike Slovenije.

KAZALO

1	UVOD.....	7
1.1	Mednarodno okolje	7
1.2	Ocena kreditnega tveganja dolgoročnega zunanjega dolga.....	9
1.2.1	Ocena kreditnega tveganja Republike Slovenije na dan 31. 12. 2010	9
1.2.2	Mednarodna primerjava.....	9
1.3	Dolg državnega proračuna	10
2	OSNOVNA NAČELA IN STRATEŠKI CILJI ZADOLŽEVANJA IN UPRAVLJANJA Z DOLGOM DRŽAVNEGA PRORAČUNA.....	13
2.1	Osnovna načela.....	13
2.2	Strateški in operativni cilji.....	13
3	ZADOLŽEVANJE RS V LETU 2010 PO 81. ČLENU ZAKONA O JAVNIH FINANCAH	15
3.1	Obseg zadolževanja za potrebe izvrševanja financiranja proračuna Republike Slovenije za leto 2010 in odplačila glavnice naslednjih dveh proračunskih let.....	15
3.2	Instrumenti zadolževanja proračuna Republike Slovenije.....	17
3.2.1	Kratkoročno zadolževanje z zakladnimi menicami	18
3.2.2	Kratkoročno zadolževanje s kratkoročnimi krediti ZEZR.....	21
3.2.3	Dolgoročno zadolževanje z obveznicami.....	21
3.3	Trgovanje z vrednostnimi papirji Republike Slovenije.....	24
4	UPRAVLJANJE Z DOLGOM.....	33
5	ZADOLŽEVANJE ZA IZVEDBO PROTIKRIZNIH UKREPOV V LETU 2010	34
6	POMOČ GRČIJI	35
7	DOLG DRŽAVNEGA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE	39
7.1	Osnovne značilnosti gibanja dolga državnega proračuna Republike Slovenije za obdobje 1993 do 2010	40
7.2	Osnovne značilnosti dolga državnega proračuna Republike Slovenije v letu 2010 ..	41
8	DOLG PRAVNIH OSEB JAVNEGA SEKTORJA IZ 87. ČLENA ZAKONA O JAVNIH FINANCAH	46
8.1	Pojem pravnih oseb javnega sektorja iz 87. člena ZJF	46
8.2	Pravne podlage nadzora in spremljanja zadolževanja pravnih oseb iz 87. člena ZJF	46
8.3	Definicija zadolžitve.....	47

8.4	Gibanje zadolženosti pravnih oseb iz 87. člena ZJF v preteklih letih, stanje zadolžitve v letu 2010 in struktura zadolžitve	48
8.5	Izkoriščenost kvote zadolžitve pravnih oseb iz 87. člena ZJF v letu 2010	54
9	DOLG SEKTORJA DRŽAVA (ESA – 95)	56
10	POROŠTVA IN JAMSTVA REPUBLIKE SLOVENIJE	60
10.1	Pravne podlage za izdajanje državnih poroštev	60
10.2	Izdana poročstva in jamstva Republike Slovenije v letu 2010	61
10.2.1	Izdana poročstva Republike Slovenije	62
10.2.2	Izdana poročstva in jamstva Republike Slovenije za namen omejevanja učinkov finančne krize	64
10.3	Unovčena poročstva in jamstva Republike Slovenije	65
10.3.1	Unovčitve državnih poroštev in jamstev v letu 2010	65
10.3.2	Unovčitve državnih poroštev in jamstev v letih od 2000 do 2010	66
10.4	Izterjava terjatev regresnih zahtevkov iz unovčenih poroštev Republike Slovenije	66
10.5	Stanje poroštev in jamstev Republike Slovenije v letih od 2000 do 2010	68
11	PRIMERJAVA NEKATERIH KAZALCEV DOLGA MED DRŽAVAMI EMU	70
12	PRILOGA	71
12.1	Tabele	71
12.2	Standardna klasifikacija institucionalnih sektorjev (SKIS)	79

KAZALO TABEL

Tabela 1-1: Dolgoročno kreditno tveganje Slovenije na dan 31. 12. 2010	9
Tabela 1-2: Primerjava ocen dolgoročnega kreditnega tveganja EU držav za leti 2009 in 2010	10
Tabela 3-1: Realizirano zadolževanje v letu 2010 za izvrševanje državnega proračuna leta 2010 in za predfinanciranje glavnih, ki zapadejo v letu 2011 (v EUR)	17
Tabela 3-2: Realizirano kratkoročno zadolževanje s trimesečnimi zakladnimi menicami v letu 2010.....	18
Tabela 3-3: Struktura kupcev zakladnih menic (izdanih v posameznem letu) na primarnem trgu po letih.....	20
Tabela 3-4: Struktura imetnikov zakladnih menic (izdanih v letu 2010) ob izdaji in ob zapadlosti v 2010	21
Tabela 3-5: Realizirano zadolževanje z izdajami obveznic RS v letu 2010	21
Tabela 3-6: Primerjava realiziranih izdaj obveznic na evropskem trgu držav EMU, držav članic EU in Slovenije s podobnim kreditnim tveganjem v obdobju blizu datuma izdaje RS67 in RS68.....	24
Tabela 3-7: Trgovanje z vsemi državnimi obveznicami v letih od 2001 do 2010 na borznem trgu	25
Tabela 6-1: Amortizacijski načrt 2. tranše	36
Tabela 6-2: Proračunski učinki financiranja posojila Grčiji z obveznico RS 68.....	38
Tabela 7-1: Dolg državnega proračuna Republike Slovenije v letu 2010 (v tisoč EUR)	39
Tabela 7-2: Spremembe stanja dolga državnega proračuna RS v letu 2010 (v tisoč EUR).....	40
Tabela 7-3: Dolg državnega proračuna RS po letih (v mio EUR)	43
Tabela 7-4: Struktura dolga državnega proračuna RS glede na instrument zadolžitve.....	43
Tabela 7-5: Struktura dolga državnega proračuna RS glede na ročnost do zapadlosti.....	44
Tabela 7-6: Struktura dolga državnega proračuna RS glede na vrsto instrumenta oziroma obrestno mero	44
Tabela 7-7: Valutna struktura dolga državnega proračuna Republike Slovenije glede na valuto zadolžitve	45
Tabela 7-8: Tehtano povprečje ročnosti do zapadlosti dolga državnega proračuna RS, v letih	45
Tabela 8-1: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF 2000 - 2010.....	48
Tabela 8-2: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31.12.2010 po ročnosti	49
Tabela 8-3: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31.12.2010 po vrsti dolga	49
Tabela 8-4: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31.12.2010 razdeljen na notranji/zunanji dolg.....	50
Tabela 8-5: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31.12.2010 razdeljen inštrumentih zadolžitve:.....	50
Tabela 8-6: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31.12.2010 razdeljen glede na valuto zadolžitve	51
Tabela 8-7: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31.12.2010 po dejavnostih pravnih oseb.....	52

Tabela 8-8: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31.12.2010 glede na razvrstitev pravnih oseb po Standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev	53
Tabela 9-1: Dolg države po metodologiji presežnega primanjkljaja in dolga (ESA – 95)	58
Tabela 9-2: Dolg države po metodologiji presežnega primanjkljaja in dolga (ESA – 95)	59
Tabela 10-1: Izdana poročta in jamstva RS v letu 2010	62
Tabela 10-2: Izdana poročta RS v letu 2010 - po dolžnikih.....	62
Tabela 10-3 : Izdana poročta in jamstva RS v letu 2010 za namen omejevanja finančne	64
Tabela 10-4: Unovčitve državnih poroštev in jamstev v letu 2010	65
Tabela 10-5: Izterjava terjatev regresnih zahtevkov v letu 2010	67
Tabela 10-6: Stanje državnih poroštev in jamstev v letih od 2000 do 2010	68
Tabela 11-1: Primerjava nekaterih kazalcev dolga med državami članicami EMU za leto 2009 in 2010	70
Tabela 12-1: Dolg državnega proračuna Republike Slovenije po letih v %	71
Tabela 12-2: Dolg državnega proračuna Republike Slovenije po letih v % BDP	72
Tabela 12-3: Račun financiranja državnega proračuna Republike Slovenije 1999-2010 - zadolževanje.....	73
Tabela 12-4: Račun financiranja državnega proračuna Republike Slovenije 1999-2010 - odplačilo dolga	74
Tabela 12-5: Pregled vseh izdanih obveznic Republike Slovenije do 31.12.2010	75
Tabela 12-6: Struktura dolga državnega proračuna Republike Slovenije glede na ročnost ob izdaji	78

KAZALO GRAFOV

Graf 1-1: Donosi 10 letnih obveznic	8
Graf 1-2: Doseganje Maastrichtskih kriterijev po državah članicah EU za leto 2010.....	8
Graf 1-3: Struktura dolga državnega proračuna Republike Slovenije za obdobje 1993–2010 .	11
Graf 1-4: Gibanje dolga državnega proračuna RS in deleža dolga v % BDP	12
Graf 1-5: Gibanje obresti državnega proračuna RS v % BDP in % proračunskih odhodkov ..	12
Graf 3-1: Gibanje krivulj povprečnih obrestnih mer ob izdajah državnih kratkoročnih vrednostnih papirjev po letih v obdobju od leta 2006 do 2010	19
Graf 3-2: Primerjava obrestnih mer na dan avkcij trimesečnih zakladnih menic v letu 2009 in v 2010.....	19
Graf 3-3: Regionalna in institucionalna distribucija 10-letne obveznice RS67	22
Graf 3-4: Regionalna in institucionalna distribucija 5-letne obveznice RS68.....	23
Graf 3-5: Borzni trg – vrednostni obseg prometa in število transakcij z državnimi obveznicami po letih.....	26
Graf 3-6: Borzni trg – vrednostni obseg prometa in število transakcij z obveznicami po mesecih v letu 2010.....	27
Graf 3-7: Borzni trg – vrednostni obseg prometa in število transakcij po posameznih državnih obveznicah v letu 2010.....	27
Graf 3-8: Vrednostni obseg prometa in št. transakcij z obveznicami na MTS Slovenija, po mesecih v 2010 (enostransko)	28
Graf 3-9: Razmik (Ask/Bid) cene 10-letnih referenčnih obveznic na lokalnih MTS platformah v letih 2008, 2009 in 2010	29
Graf 3-10: Razmiki v donosih 2-letnih referenčnih obveznic izbranih držav EMU glede na mid swap	30
Graf 3-11: Razmiki v donosih 5-letnih referenčnih obveznic izbranih držav EMU glede na mid swap	30
Graf 3-12: Razmiki v donosih 10-letnih referenčnih obveznic izbranih držav EMU glede na mid swap	31
Graf 3-13: Razmiki v donosih 15-letnih referenčnih obveznic izbranih držav EMU glede na mid swap	32
Graf 7-1: Struktura dolga državnega proračuna RS za obdobje 1993–2010	40
Graf 7-2: Struktura dolga državnega proračuna RS v letih 2000 – 2010 glede na rezidentstvo investitorjev	42
Graf 8-1: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF 2000-2010	48
Graf 8-2: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31.12.2010 po dejavnostih pravnih oseb.....	52
Graf 10-1: Izdana poroštva in jamstva RS v letu 2010	61
Graf 10-2: Unovčitve državnih poroštev in jamstev v letih 2000 do 2010	66
Graf 10-3: Izterjava terjatev regresnih zahtevkov v letu 2010 - po dolžnikih	67
Graf 10-4: Stanje državnih poroštev in jamstev v letih od 2000 do 2010 – delež v BDP.....	69

1 UVOD

1.1 Mednarodno okolje

Nadaljevanje finančne in gospodarske krize v letu 2010 je pripeljalo do dolžniške krize, ki se je odrazila v visokih donosih na državne vrednostne papirje posameznih držav članic Evropske unije, Grčija in Irska pa sta postali nezmožni finančna sredstva pridobiti na mednarodnih finančnih trgih.

Leto 2010 so tako zaznamovale »mešane« razmere v območju evra. Če je v tako imenovanih »core« ¹ državah zaznati stabilizacijo in okrevanje, so se države »periferije« ² v letu 2010 soočale z resno dolžniško krizo. Investitorji v državne vrednostne papirje so tveganju pripisali velik pomen tako, da se je znatno povečalo povpraševanje po državnih vrednostnih papirjih »core« držav Evro območja, povpraševanje po vrednostnih papirjih držav »periferije« pa je upadlo. Če so donosi vrednostnih papirjev »core« države Evro območja ostali na nivojih pred krizo, so se donosi držav »periferije« precej povečali, kar dodatno poslabšuje njihov fiskalni položaj (graf 1-1). Položaj v državah »periferije« so dodatno poslabšale težave njihovih bank, ki so bile zaradi težav pri pridobivanju finančnih virov v veliki meri odvisne od Evropske centralne banke.

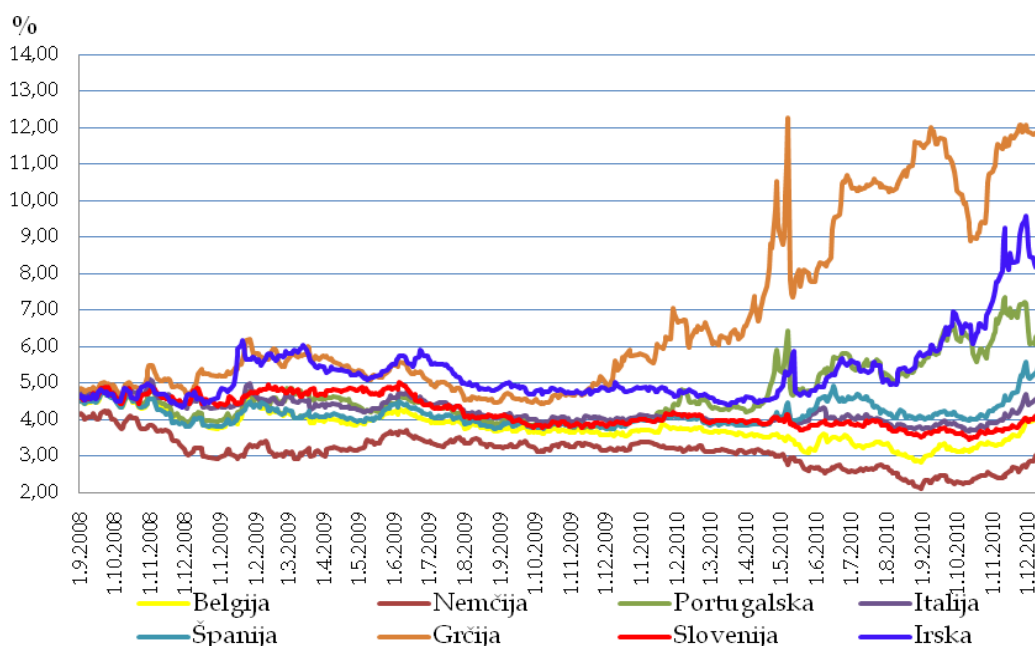
Evropski trgi so najtežje razmere doživeli 7. maja 2010, ko so donosi grških 10 letnih državnih obveznic dosegli rekordnih 12,3 %, vrednost dolga pa je močno padla. Visoki donosi grških vrednostnih papirjev so sposobnost Grčije, da bi financirala svoje fiskalne potrebe na evropskem kapitalskem trgu, tako rekoč izničili. Kreditna ocena Grčije je bila v letu 2010 s strani rating agencij večkrat popravljena navzdol. Evropska unija in Mednarodni denarni sklad sta se odzvali in Grčiji odobrili 110 milijarde evrov vreden reševalni paket, kar pa trgi niso sprejeli kot zadosten ukrep. Evropska unija se je ponovno odzvala z najavo mehanizma za pomoč državam Evro območja, ki bi se znašle v težavah.

Evropska centralna banka pa je v maju in juniju 2010 na trgu državnih vrednostnih papirjev intervenirala z nakupi v višini 55 milijard evrov, kar je razmere le začasno umirilo, donosi državnih vrednostnih papirjev držav »periferije« pa so se do konca leta 2010 ponovno povišali. Razmere je močno poslabšala najava irske vlade, da bo primanjkljaj državnega proračuna v letu 2010 zaradi rekapitalizacije irskih bank znašal 32 % BDP. Evropska unija, Mednarodni denarni sklad in Irska so novembra 2011 dosegle dogovor o pomoči Irski v višini 85 milijard evrov. Za pomoč Irski sta bila aktivirana mehanizma Evropske unije EFSF in EFSM, ki sta prve obveznice z garancijami Evropske unije pričela izdajati v začetku leta 2011.

¹ Države EMU, ki so v 2010 ohranile AAA rating (Nemčija, Francija, Finska, Nizozemska, Avstrija).

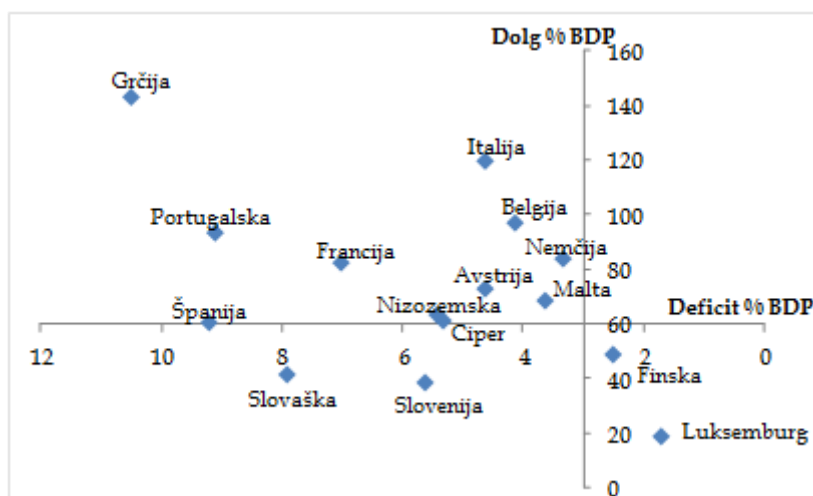
² Države PIGS: Portugalska, Irska, Grčija, Španija.

Graf 1-1: Donosi 10 letnih obveznic

Dolg držav Evropske unije se je zaradi visokih primanjkljajev tako tudi v letu 2010 močno povečal. Graf spodaj kaže položaj držav evro območja glede na Maastrichtski kriterij za proračunski primanjkljaj in javni dolg po ESA-95 metodologiji v odstotku BDP. Iz grafa je razvidno, da nobena država Evropske unije razen Finske in Luksemburga (Irska je iz tabele izpuščena iz redakcijskih razlogov, ker znaša njen proračunski primanjkljaj več kot 30 % BDP in ni primerljiv z ostalimi na lestvici) v letu 2010 ni izpolnjevala Maastrichtskih kriterijev. Slovenija, kljub znatnem povečanju javnega dolga, ki je v letu 2010 po ESA-95 metodologiji znašal 38 % BDP, izmed držav evro območja ostaja država z drugim najnižjim dolgom.

Graf 1-2: Doseganje Maastrichtskih kriterijev po državah članicah EU za leto 2010

V letu 2010 (kar je razvidno iz grafa 1-2) je znašal primanjkljaj širšega sektorja država Republike Slovenije po ESA-95 metodologiji 5,6 % BDP, le-ta naj bi prišel v okvir Maastrichtskih kriterijev do leta 2013, v skladu z odločitvijo Evropskega sveta o presežnem primanjkljaju Republike Slovenije. Državni proračun je k temu primanjkljaju prispeval 4,8 %. Proračunski primanjkljaj in proračuna za leti 2010 in 2011, ki sta še vedno močno pod vplivom globalne finančne krize in posledične počasne rasti BDP, so odločilno prispevali k oblikovanju in izvedbi Programa financiranja za leto 2010.

1.2 Ocena kreditnega tveganja dolgoročnega zunanjega dolga

Eno izmed meril zmožnosti izpolnjevanja obveznosti države so tudi kreditne ocene za dolgoročno zadolževanje mednarodnih agencij za ocenjevanje kreditnega tveganja (rating agencije).

1.2.1 Ocena kreditnega tveganja Republike Slovenije na dan 31. 12. 2010

Kreditna ocena Republike Slovenije se v letu 2010 ni spremenila, tako da še vedno velja za relativno nizko zadolženo državo s konservativno fiskalno politiko, ki pa postaja čedalje bolj odvisna od izvedbe pokojninske in drugih strukturnih reform, zaradi česar je Standard & Poor's znižal dolgoročni izgled iz stabilnega na negativen. Ostali dve rating agenciji sta zadržali enako oceno.

Tabela 1-1: Dolgoročno kreditno tveganje Slovenije na dan 31. 12. 2010

Država	Standard&Poor's	Moody's	Fitch
Slovenija	AA	Aa2	AA

Vir: Podatki iz internetnih strani agencij, stanje na dan 31. 12. 2010.

1.2.2 Mednarodna primerjava

Zlom Grčije in njemu sledeči naporu Evropske unije v sodelovanju z IMF so drastično povečali zaznave investorjev o tveganosti tako imenovane Euro »periferije«. Ratinške agencije so se odzivale mnogo hitreje in bolj radikalno kot ob prejšnjih finančnih krizah in mnogim državam, katerih kreditna sposobnost je bila zelo visoko ocenjena, po večkrat, sledeč razvoju dogodkov, znižale ocene.

Tabela 1-2: Primerjava ocen dolgoročnega kreditnega tveganja EU držav za leti 2009 in 2010

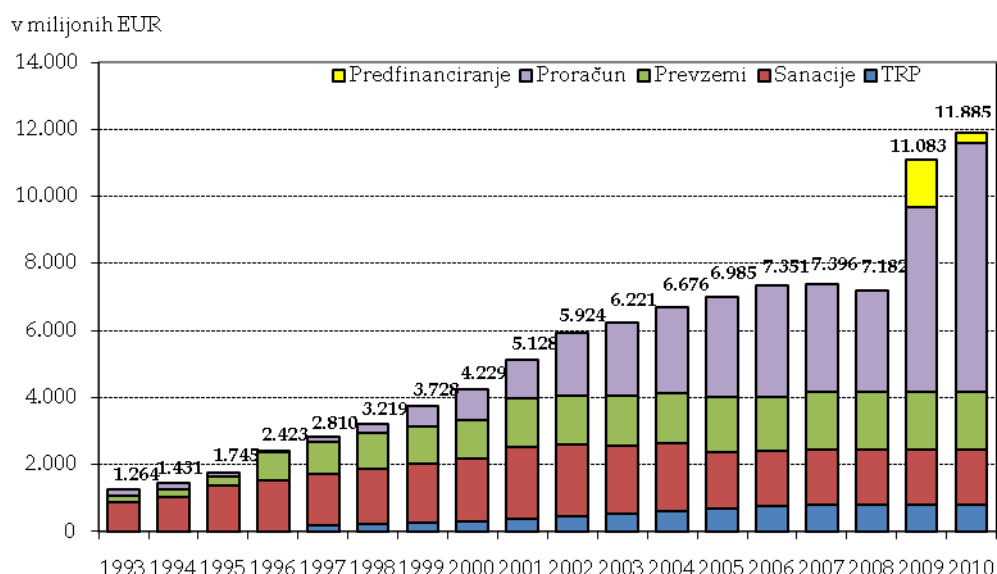
Država	2009			2010		
	Standard& Poor's	Moody's	Fitch	Standard& Poor's	Moody's	Fitch
Belgija	AA+	Aa1	AA+	AA+	Aa1	AA+
Danska	AAA	Aaa	AAA	AAA	Aaa	AAA
Nemčija	AAA	Aaa	AAA	AAA	Aaa	AAA
Grčija	BBB	A2	BBB+	BB+	Ba1	BBB+
Španija	AA+	AA2	AAA	AA	Aa1	AA+
Francija	AAA	Aaa	AAA	AAA	Aaa	AAA
Irska	AA	Aa1	AA-	A	Ba1	BBB+
Italija	A+	Aa2	AA-	A+	Aa2	AA-
Luksemburg	AAA	Aaa	AAA	AAA	Aaa	AAA
Nizozemska	AAA	Aaa	AAA	AAA	Aaa	AAA
Avstrija	AAA	Aaa	AAA	AAA	Aaa	AAA
Portugalska	A+	Aa2	AA	A-	A1	A+
Finska	AAA	Aaa	AAA	AAA	Aaa	AAA
Švedska	AAA	Aaa	AAA	AAA	Aaa	AAA
Združeno kraljestvo	AAA	Aaa	AAA	AAA	Aaa	AAA
Ciper	A+	Aa3	AA-	A-	Aa3	AA-
Malta	A	A1	A+	A	A1	A+
Slovaška	A+	A1	A+	A+	A1	A+
Slovenija	AA	Aa2	AA	AA	Aa2	AA

Vir: Podatki iz internetnih strani agencij, stanje na dan 31. 12.2009 in 31. 12. 2010.

1.3 Dolg državnega proračuna

Na nastanek in gibanje dolga državnega proračuna Republike Slovenije je v obdobju od nastanka samostojne države Slovenije vplivalo več faktorjev, in sicer : i) prevzemi dela dolga bivše SFRJ v procesu sukcesije po njenem razpadu, ii) dolg zaradi programa sanacije bančnega in realnega sektorja, iii) financiranje posebnih razvojnih programov, iv) prevzemi dolga pravnih subjektov, v) financiranje primanjkljaja državnega proračuna ter vi) v zadnjih letih tudi dodatno zadolževanje za t.i. predfinanciranje za odplačilo dolga iz naslova glavnice za obdobja naslednjih dveh let (graf 1-3). Prav tako je na povečanje dolga v preteklem obdobju vplivala indeksacija glavnice (TOM) in vrednostne spremembe (posledica gibanja tečajev), ki izhajata iz različnih lastnosti instrumentov zadolževanja v portfelju (trenutno je tovrstnih instrumentov minimalno v portfelju državnega dolga)

Graf 1-3: Struktura dolga državnega proračuna Republike Slovenije za obdobje 1993–2010

Vir: MF.

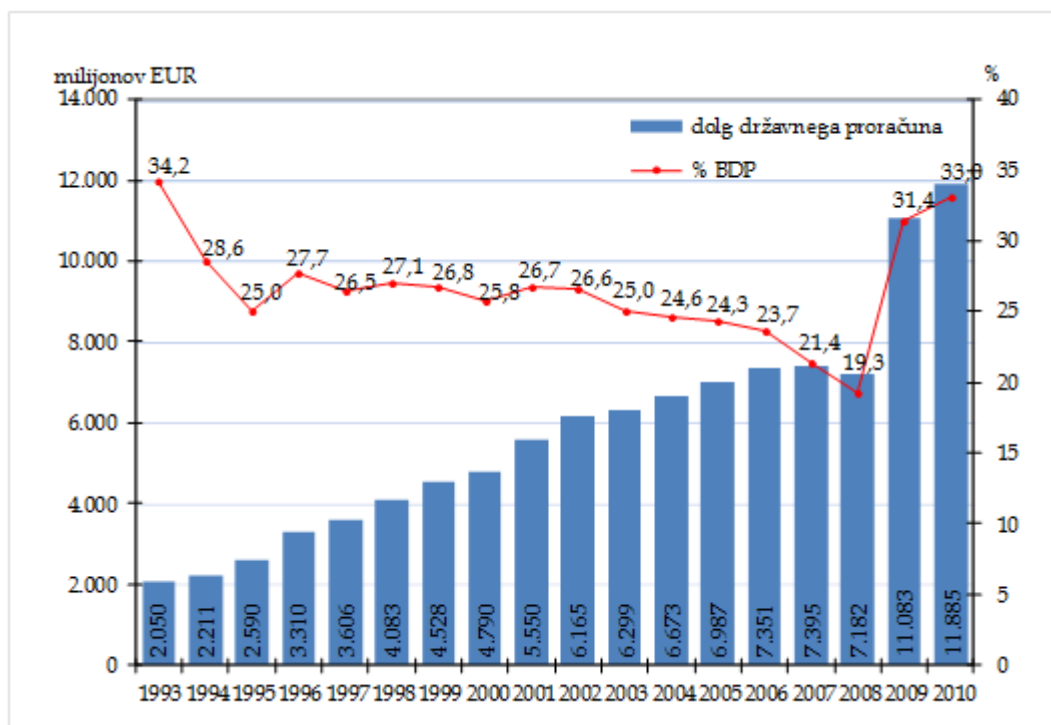
Kljub znatnemu povišanju dolga države³ v zadnjih letih ostaja Slovenija v primerjavi z ostalimi državami evro območja med manj zadolženimi državami. Kreditna ocena Slovenije v letu 2010 ostaja nespremenjena, vendar je decembra Standard & Poor's za Slovenijo stabilni izgled spremenil v negativnega.

V letu 2010 se je BDP v Sloveniji ob 1,2-odstotni rasti stabiliziral, potrebno pa je bilo financirati visok proračunski primanjkljaj. Po velikem skoku dolga državnega proračuna v letu 2009, ko je dosegel 11.083 milijonov EUR oziroma 31,4 % BDP, se je le ta v letu 2010 povečal za 802 milijona EUR, tako, da je konec leta 2010 znašal 11.885 milijonov EUR oziroma 33 % BDP. Zaradi zadolževanja v letu 2009 v letu 2010 so se temu primerno povečali izdatki državnega proračuna za obresti. Odhodki za obresti so se v letu 2010 povečali za 0,4 odstotne točke in sicer na 1,3% BDP oziroma 479 mio EUR.

Trend zniževanja deleža dolga v % BDP se je prelomil v letu 2008, ko je znašal 19,3 % BDP. V letu 2009 se je dolg državnega proračuna povečal na 31,4 % BDP, kar je v obdobju gospodarske krize posledica nominalnega povečanja dolga državnega proračuna in znižanja bruto domačega proizvoda v letu 2009 za 8,1 %. V letu 2010 se je dolg državnega proračuna v % BDP povečal za 1,6 %.

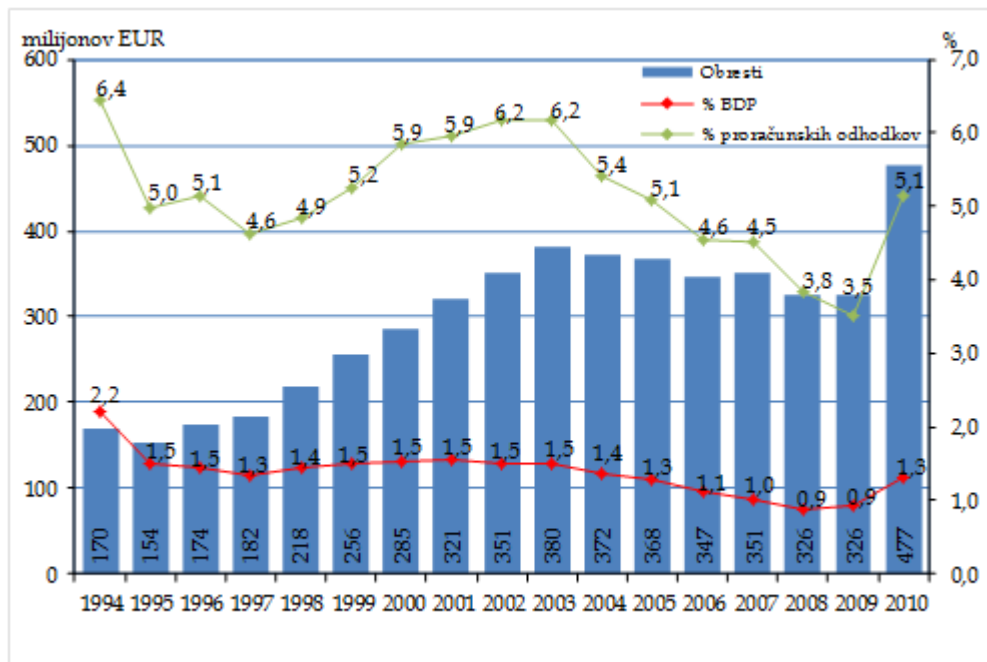
³ Glej poglavje 9.

Graf 1-4: Gibanje dolga državnega proračuna RS in deleža dolga v % BDP

Vir: MF.

Graf 1-5: Gibanje obresti državnega proračuna RS v % BDP in % proračunskih odhodkov

Vir: MF.

2 OSNOVNA NAČELA IN STRATEŠKI CILJI ZADOLŽEVANJA IN UPRAVLJANJA Z DOLGOM DRŽAVNEGA PRORAČUNA

2.1 Osnovna načela

Osnovno načelo zadolževanja izhaja iz načel in strateških ciljev upravljanja z dolgom državnega proračuna, po katerih je potrebno uskladiti cilje dolgoročno čim nižjega stroška zadolževanja z rokovno strukturo, ki zagotavlja primerno raven tveganja refinanciranja dolga ter valutno in obrestno strukturo, ki zagotavlja čim manjšo izpostavljenost tečajnim, obrestnim in drugim tveganjem.

Zadolževanje in upravljanje z dolgom državnega proračuna je oblikovano v odvisnosti od omejitev finančnega trga in trga kapitala, deviznega oziroma tečajnega režima, kvalitete makroekonomskih politik in institucionalne zmožnosti izvrševanja reform, kreditnega tveganja države in splošnih osnovnih načel ter strateških ciljev upravljanja z dolgom.

Predpogoj za učinkovito upravljanje z dolgom je jasen makroekonomski okvir, v katerem sta izvršilna in zakonodajna oblast zavezani zagotoviti vzdržno raven gospodarske rasti in dolga.

Z zadolževanjem se poleg zagotavljanja potrebnih finančnih sredstev za izvrševanje proračuna dosejajo predvsem cilji stabilnosti refinanciranja dolga (rokovna struktura), širjenja naloženega zaledja, tako regionalno, kot tudi z novimi (institucionalnimi) investitorji ter ustrezna struktura valut in obrestnih mer, ki zagotavlja dolgoročno čim manjšo izpostavljenost tržnim tveganjem. Stabilnost možnosti refinanciranja ter ustrezna struktura dolga, ki zagotavlja vzdržno raven servisiranja obveznosti, sta dva izmed pogojev dolgoročne makroekonomske stabilnosti.

Po drugi strani je zagotovitev stalnega dostopa do določenega obsega kratkoročnih in dolgoročnih državnih vrednostnih papirjev tudi predpogoj za zagotovitev likvidnega sekundarnega trga. Le na osnovi aktivnega sekundarnega trga nominalnih instrumentov se lahko izoblikuje krivulja donosa, ki nudi dejansko informacijo o tržnih pogojih oziroma ceni in strošku zadolževanja Republike Slovenije. Ta informacija je ključnega pomena tudi za ostale udeležence trga oziroma gospodarstva, kakor tudi za nadaljnji razvoj in poglobitev finančnega trga.

2.2 Strateški in operativni cilji

Temeljni strateški cilji zadolževanja in upravljanja z dolgom državnega proračuna so:

1. zagotovitev pravočasnega financiranja izvrševanja državnega proračuna v potrebnem obsegu,

2. minimiziranje dolgoročnega stroška financiranja s sprejemljivim tveganjem refinanciranja,
3. minimiziranje izpostavljenosti tržnim tveganjem,
4. izvedba vseh transakcij z uporabo tržnih metod,
5. širitev investicijskega zaledja,
6. zagotovitev stalnega in zanesljivega dostopa do virov financiranja in
7. povečanje likvidnosti državnih vrednostnih papirjev.

Z vstopom Republike Slovenije (RS) v Evropsko monetarno unijo (EMU) 1. 1. 2007 se je RS vključila tudi v skupni evropski finančni trg, katerega pomemben del predstavlja trg državnih vrednostnih papirjev. Z vstopom v EMU so bile za integracijo trga državnih vrednostnih papirjev potrebne spremembe, da bi bila zagotovljena struktura trga slovenskih državnih vrednostnih papirjev, primerljiva drugim državam članicam EMU. Poleg temeljnih strateških ciljev je bil ob vstopu v EMU cilj RS na področju zadolževanja državnega proračuna in organizacije primarnega in sekundarnega trga državnih vrednostnih papirjev predvsem zagotoviti institucionalno infrastrukturo, ki bo tako državi kot tudi ostalim subjektom gospodarstva omogočila čim hitrejšo integracijo v skupni evropski finančni trg. Zato je bilo potrebno spremembe izvršiti na način, da se:

- zagotovi širitev investicijskega zaledja (institucionalno in geografsko) na čim širši evropski prostor z organizacijo in strukturo primarnega trga državnih vrednostnih papirjev, primerljivo drugim državam članicam EMU (sindicirani način izdaje obveznic),
- zagotovi učinkovito in transparentno oblikovanje realne tržne cene državnih vrednostnih papirjev v evropskem prostoru z vzpostavitvijo ustrezne standardne platforme za trgovanje z referenčnimi državnimi vrednostnimi papirji in
- zagotovi ustrezen sistem poravnave, ki je hkrati pogoj za povečanje likvidnosti dolgoročnih državnih vrednostnih papirjev.

Za dosego navedenih ciljev je Vlada Republike Slovenije dne 13. 12. 2006 s sklepom št. 40200-2/2006/5 določila smernice za spremembo organizacije primarnega in sekundarnega trga državnih vrednostnih papirjev Republike Slovenije po vstopu v Evropsko Monetarno Unijo (v nadaljevanju: Smernice).

Organizacija primarnega in sekundarnega trga vrednostnih papirjev Republike Slovenije, ki je bila s Smernicami predvidena za leto 2008 je ostala v veljavi v zahtevnih razmerah svetovne finančne in gospodarske krize tudi v letih 2009 in 2010.

V letu 2010 je Ministrstvo za finance posvetilo povečano pozornost širjenju investicijskega zaledja za izdane vrednostne papirje Republike Slovenije. V ta namen so bile izvajane predstavitve Republike Slovenije in njenih obveznic potencialnim investitorjem v evropskem in tudi v širšem svetovnem prostoru.

3 ZADOLŽEVANJE RS V LETU 2010 PO 81. ČLENU ZAKONA O JAVNIH FINANCAH

Skladno z 81. členom Zakona o javnih financah - ZJF (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02-ZJU, 110/02-ZDT-B, 127/06-ZJZP in 14/07 -14/07-ZSPDPO,109/08, 49/09, 38/10 - ZUKN in 107/10) se Republika Slovenija za izvrševanje državnega proračuna v tekočem proračunskem letu lahko zadolži doma in v tujini do višine primanjkljaja bilance prihodkov in odhodkov, računa finančnih terjatev in naložb in odplačil glavnice dolga, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu in do višine, potrebne za odplačila glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v plačilo v prihodnjih dveh proračunskih letih. Obseg zadolževanja za izvrševanje državnega proračuna za leto 2010 je bil določen v 1. odst. 33. člena Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2010 in 2011 (Ur. l. RS, št. 99/09, 29/10 in 56/10; v nadaljnjem besedilu: ZIPRS1011-B).

V skladu s 84. členom ZJF se zadolževanje Republike Slovenije v proračunskem letu izvaja na podlagi programa financiranja. Poleg zadolževanja za izvrševanje državnega proračuna se v skladu z 82. členom ZJF lahko izvaja tudi zadolževanje za upravljanje z dolgom državnega proračuna. Zadolževanje za izvrševanje državnega proračuna in upravljanje z dolgom državnega proračuna je v letu 2010 potekalo v skladu s Programom financiranja Republike Slovenije za leto 2010 (sklep Vlade RS št. 41003-17/2009/2 z dne 30.12. 2009) ter s 1. dopolnitvijo Programa financiranja državnega proračuna Republike Slovenije za leto 2010 (sklep Vlade RS št. 41003-17/2009/5 z dne 23.9.2010) - v nadaljevanju: program financiranja za leto 2010, ki je obsegal predlog instrumentov financiranja, višine in dinamike zadolževanja za potrebe financiranja proračuna in transakcij za upravljanje z državnim dolgom v letu 2010.

3.1 Obseg zadolževanja za potrebe izvrševanja financiranja proračuna Republike Slovenije za leto 2010 in odplačila glavnice naslednjih dveh proračunskih let

Na podlagi sprejetega proračuna Republike Slovenije za leto 2010 /DP2010/ (Ur. list RS, št. 99/09) in ZIPRS1011 (Ur. list RS št. 99/09), ki ju je 25. novembra 2009 sprejel Državni zbor RS, je obseg zadolževanja za izvrševanje državnega proračuna za leto 2010 znašal 3.621,77 mio EUR, maksimalni obseg financiranja za leto 2010, vključujoč odplačila glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v plačilo v prihodnjih dveh proračunskih letih in predfinanciranje odplačil glavnice za leto 2010, izvršeno v letu 2009, pa največ 4.389,38 mio EUR. Državni zbor je na seji dne 6. 7. 2010 sprejel Rebalans proračuna Republike Slovenije za leto 2010 (Rb2010 - Uradni list RS, št. 56/2010) in spremembe ZIPRS1011 (ZIPRS1011-B - Uradni list RS, št. 56/2010), s katerima so se spremenili zneski proračunskih primanjkljajev, spremembe stanja sredstev na računu ter odplačil glavnice v letu 2010.

Primanjkljaj bilance prihodkov in odhodkov je pred Rebalansom znašal 1.826.142.232 EUR, po Rebalansu pa 1.767.517.842 EUR. Primanjkljaj računa finančnih terjatev in naložb je pred Rebalansom znašal 63.283.141 EUR, z Rebalansom je bil spremenjen na 228.802.863 EUR. Znesek odplačil glavnice državnega dolga v letu 2010 je pred Rebalansom znašal 1.732.347.998 EUR, po Rebalansu pa 1.732.447.998 EUR. Sprememba stanja sredstev na računu v proračunu Republike Slovenije za leto 2010 je bila 0 EUR, po Rebalansu pa 106.995.332 EUR (zmanjšanje sredstev).

Kljub tako spremenjenim zneskom sta po Rebalansu proračuna ostala skupni obseg zadolževanja za financiranje izvrševanja državnega proračuna za leto 2010, kot tudi maksimalni obseg zadolževanja v letu 2010, enaka kot v prvotnem proračunu.

I.	Primanjkljaj bilance prihodkov in odhodkov	1.767.517.842 EUR
	Primanjkljaj računa finančnih terjatev in naložb	228.802.863 EUR
	Odplačila glavnice državnega dolga v letu 2010 ⁴	1.732.447.998 EUR
	Skupaj I. :	3.728.768.703 EUR
II.	Sprememba (zmanjšanje) stanja sredstev na računu	106.995.332 EUR
III.	Zadolžitev za financiranje izvrševanja državnega proračuna za leto 2010 določena z ZIPRS1011-B (I. - II.)	3.621.773.371 EUR
IV.	Predfinanciranje odplačil glavnice državnega dolga, ki zapadejo v letu 2010, izvršeno v letu 2009	1.392.054.231 EUR
V.	Potrebna zadolžitev za financiranje izvrševanja državnega proračuna za leto 2010	2.229.719.140 EUR
VI.	Odplačila glavnice državnega dolga v letu 2011 ⁵	986.063.804 EUR
	Odplačila glavnice državnega dolga v letu 2012 ⁶	1.173.600.062 EUR

⁴ Znesek odplačil glavnice v letu 2010 je naveden v višini, kot jo določa Rebalans proračuna Republike Slovenije za leto 2010 /Rb2010/ (Uradni list RS, št. 56/2010) .

⁵ Znesek glavnice, ki zapadejo v letu 2011, je naveden v višini, kakršna izhaja iz evidence državnega dolga po stanju na dan 17.12.2009, povečano za ocenjeno stanje dolga trimesečnih zakladnih menic na dan 31.12. 2010

⁶ Znesek glavnice, ki zapadejo v letu 2012, je naveden v višini, kakršna izhaja iz evidence državnega dolga po stanju na dan 17.12.2009

Skupaj VI.:		2.159.663.866 EUR
V. Maksimalni obseg zadolževanja v letu 2010 +VI.		4.389.383.006 EUR

ZIPRS1011-B dovoljuje dodatno zadolžitev nad zgoraj opredeljenim obsegom za financiranje izvrševanja proračuna za leto 2010 največ do višine 62.593.891 EUR. O povečanem zadolževanju odloča Vlada in mora o tem obvestiti Državni zbor Republike Slovenije. Takšno dodatno zadolževanje v letu 2010 ni bilo potrebno.

Skladno programu financiranja za leto 2010 se je Republika Slovenija v okviru zgoraj navedenih dovoljenih obsegov zadolževanja zadolžila z izdajo dolgoročnih obveznic in trimesečnih zakladnih menic v skupni višini 2.524,95 mio EUR, kar je zadostovalo za financiranje potreb proračuna tekočega leta in tudi za delno predfinanciranje odplačil glavnice naslednjega leta 2011. Ob upoštevanju predfinanciranja, izvršenega v letu 2009, je bilo tako zagotovljenih za financiranje potreb državnega proračuna leta 2010 v višini 2.229,72 mio EUR, 295,24 mio EUR pa za predfinanciranje dela glavnice dolga, ki zapadejo v letu 2011. Struktura zadolževanja z dolgoročnimi in kratkoročnimi instrumenti je prikazana v spodnji tabeli.

Tabela 3-1: Realizirano zadolževanje v letu 2010 za izvrševanje državnega proračuna leta 2010 in za predfinanciranje glavnice, ki zapadejo v letu 2011 (v EUR)

Način zadolževanja	EUR
Dolgoročno zadolževanje - obveznice	2.500.000.000,00
Kratkoročno zadolževanje - trimesečne zakladne menice	24.955.250,00
Skupaj	2.524.955.250,00

Vir: MF.

Celotno zadolževanje Republike Slovenije je bilo izvedeno v evrih na evropskem finančnem trgu.

3.2 Instrumenti zadolževanja proračuna Republike Slovenije

Republika Slovenija se je v letu 2010 za potrebe financiranja državnega proračuna zadolževala s kratkoročnimi in dolgoročnimi dolžniškimi vrednostnimi papirji (državnimi obveznicami in zakladnimi menicami) ter likvidnostnimi posojili v sistemu EZR, ki pa so bila vsa vrnjena pred koncem leta 2010.

3.2.1 Kratkoročno zadolževanje z zakladnimi menicami

Kratkoročno zadolževanje je v letu 2010 potekalo z izdajo trimesečnih zakladnih menic, v skladu s predvidenim koledarjem avkcij zakladnih menic v letu 2010, določenim v Programu financiranja. Program financiranja je predvideval štiri avkcije trimesečnih zakladnih menic (TZ), predvidena višina posamezne izdaje TZ je bila 50 milijonov EUR. Avkcije zakladnih menic so potekale v mesecu januarju, aprilu, juliju in oktobru. V tabeli 3-2 je prikazano realizirano zadolževanje s TZ v letu 2010.

Tabela 3-2: Realizirano kratkoročno zadolževanje s trimesečnimi zakladnimi menicami v letu 2010

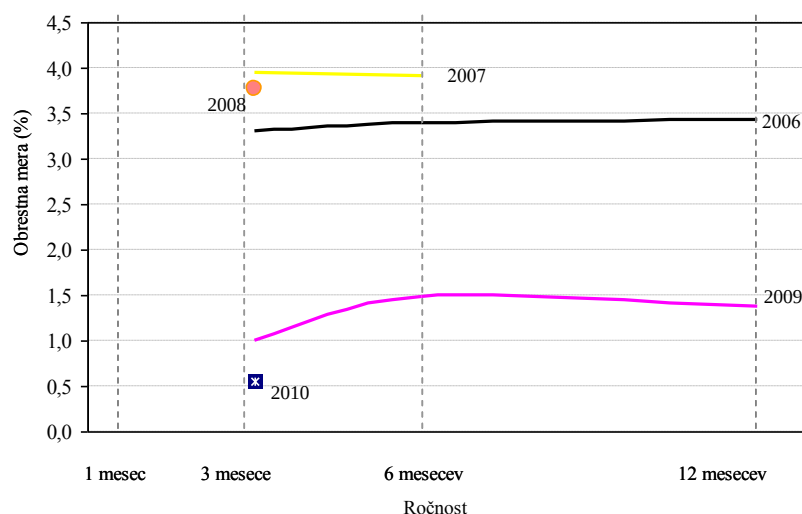
Oznaka menice	Datum avkcije	Datum izdaje	Datum dospelosti	Število dni do dospelosti	Cena na avkciji	Obr. mera na avkciji (%)	Nominalni znesek povpraševanja (EUR)	Realizacija v nomin. vred. (EUR)	Realizacija v diskont. vred. (EUR)
TZ126	12.1.2010	14.1.2010	15.4.2010	91	99.886	0.45	128,441,000	50,000,000	49,943,000.00
TZ127	13.4.2010	15.4.2010	15.7.2010	91	99.879	0.48	70,000,000	50,000,000	49,939,500.00
TZ128	13.7.2010	15.7.2010	14.10.2010	91	99.861	0.55	81,110,000	31,110,000	31,066,757.10
TZ129	12.10.2010	14.10.2010	13.1.2011	91	99.821	0.71	77,650,000	25,000,000	24,955,250.00
SKUPAJ								156,110,000	155,904,507.10

Vir: MF.

Razpisani znesek posamezne izdaje TZ v letu 2010 je bil na vseh avkcijah enak, in sicer v višini 50 milijonov EUR na izdajo. Povpraševanje po TZ je na vsaki avkciji je presegalo razpisani znesek, na prvi avkciji celo za več kot dvakrat. Stanje dolga iz naslova izdanih trimesečnih zakladnih menic, ki se všteva v kvoto zadolževanja državnega proračuna v skladu z ZJF in Zipro, je bilo na dan 31. 12. 2010 24.955.250,00 EUR.

Graf 3-1 prikazuje gibanje povprečnih obrestnih mer po posameznih ročnostih zakladnih menic ob primarnih izdajah po letih. Medtem ko so se v letih od 2006 do 2008 povprečne obrestne mere gibale v razmiku 1 odstotne točke, se je v letu 2009 močno znižala višina povprečnih obrestnih mer za vse ročnosti (povprečne obrestne mere za TZ so se glede na leto 2008 znižale v povprečju za slabe tri odstotne točke, medtem ko so se povprečne obrestne mere za SZ glede na leto 2007 znižale v povprečju za 2,5 odstotne točke). Ta trend se je nadaljeval tudi v letu 2010, ko so se povprečne obrestne mere za TZ znižala še za dodatne 0,5 odstotne točke glede na leto 2009.

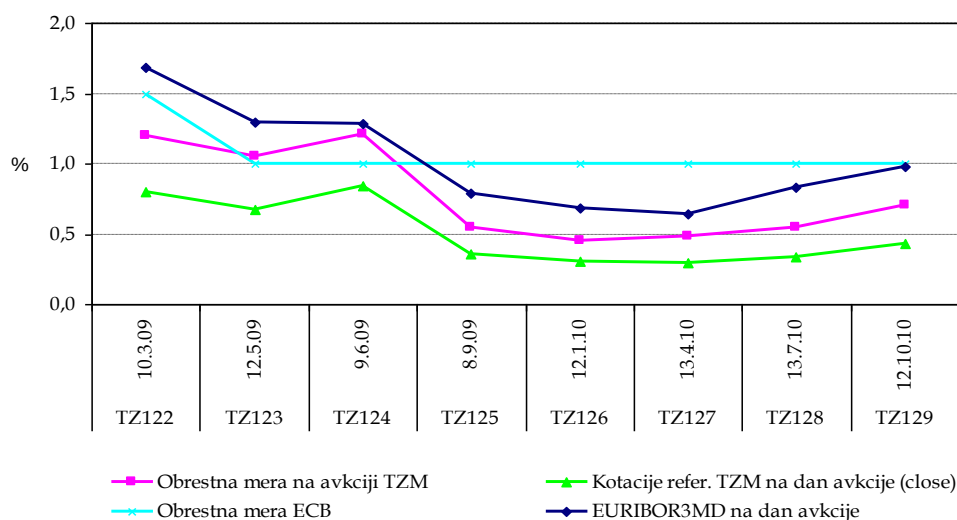
Graf 3-1: Gibanje krivulj povprečnih obrestnih mer ob izdajah državnih kratkoročnih vrednostnih papirjev po letih v obdobju od leta 2006 do 2010

Vir: MF.

Kot je razvidno iz grafa 3-2 se je razmik v obrestnih merah med slovenskimi TZ in referenčnimi TZ pričel zniževati v drugi polovici leta 2009, medtem ko je dno dosegel na prvi januarski avkciji v letu 2010, ko je bila razlika med slovensko in referenčno trimesečno zakladno menico le 0,15 odstotne točke. Na naslednjih treh avkcijah v letu 2010 pa je ta razlika ponovno narasla ter dosegla najvišjo vrednost na zadnji avkciji v oktobru, ko je le ta bila 0,28 odstotne točke.

Graf 3-2: Primerjava obrestnih mer na dan avkcij trimesečnih zakladnih menic v letu 2009 in v 2010

Vir: MF, Reuters, ECB.

Pri tem je pomembno dejstvo, da obstaja velika razlika v obsegu in likvidnosti slovenskih zakladnih menic in referenčnih – francoskih zakladnih menic. Francoske zakladne menice kotirajo na MTS platformah, slovenske zakladne menice pa zaradi majhnega obsega izdaj (po 50 milijonov EUR ali manj) ne izpolnjujejo kriterijev za uvrstitev na MTS Slovenija. Izdaje zakladnih menic so bile uvrščene v trgovanje na trg strukturiranih produktov Ljubljanske borze d.d. V letu 2010 z zakladnimi menicami RS na tem trgu ni bilo sklenjenega nobenega posla.

Tabela spodaj prikazuje gibanje deležev kupcev vseh zakladnih menic po posameznih skupinah, izdanih v letih od 2004 do 2010 na primarnem trgu.

Struktura kupcev zakladnih menic na primarnem trgu se v letu 2010 ni bistveno spremenila glede na leto poprej. V zadnjih dveh letih na primarnem trgu zakladnih menic kot kupci prevladujejo druge denarne finančne institucije, ki pokupijo skoraj celotno izdajo zakladnih menic, njim pa sledijo še zavarovalnice in pokojninski skladi. V letu 2010 se je delež slednjih skoraj podvojil glede na leto 2009, vendar kljub temu ostaja na zgodovinsko zelo nizki ravni.

Tabela 3-3: Struktura kupcev zakladnih menic (izdanih v posameznem letu) na primarnem trgu po letih, po SKIS-u

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nefinančne družbe	6,0 %	6,9 %	4,4 %	2,4 %	0,2 %	0,0 %	0,0 %
Druge denarne finančne institucije	61,1 %	45,1 %	44,7 %	67,5 %	70,8 %	98,2 %	96,6 %
Drugi finančni posredniki	12,9 %	14,4 %	6,5 %	10,7 %	4,7 %	0,0 %	0,0 %
Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti	0,0 %	0,0 %	0,3 %	0,2 %	1,0 %	0,1 %	0,0 %
Zavarovalnice in pokojninski skladi	7,1 %	10,2 %	10,6 %	6,8 %	21,4 %	1,7 %	3,1 %
Država	10,5 %	15,9 %	13,4 %	12,4 %	1,8 %	0,1 %	0,3 %
Gospodinjstva	0,2 %	0,2 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %
Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva	0,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Evropska unija	1,5 %	5,5 %	20,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Tretje države in mednarodne organizacije	0,5 %	1,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Vir: MF.

Še četrto leto zapored pa na primarnem trgu niso sodelovali kupci nerezidenti.

Struktura imetnikov izdaj zakladnih menic ob njihovi izdaji in ob zapadlosti v spodnji tabeli kaže na povečanje deleža drugih denarnih finančnih institucij.

Tabela 3-4: Struktura imetnikov zakladnih menic (izdanih v letu 2010) ob izdaji in ob zapadlosti v 2010, po SKIS-u

	Ob izdaji	Ob zapadlosti
Nefinančne družbe	0.0%	0.0%
Druge denarne finančne institucije	93.2%	98.9%
Drugi finančni posredniki	0.0%	0.0%
Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti	0.0%	0.1%
Zavarovalnice in pokojninski skladi	6.1%	1.0%
Država	0.7%	0.1%
Gospodinjstva	0.0%	0.0%

Vir: MF.

3.2.2 Kratkoročno zadolževanje s kratkoročnimi krediti ZEZR

Republika Slovenija je kljub dolgoročnemu zadolževanju z obveznicami, ki so bile izdane v začetku leta 2010, ter uporabi drugih oblik kratkoročnega zadolževanja, za potrebe pokrivanja začasnih primanjkljajev denarnih sredstev, uporabljala instrument likvidnostnega zadolževanja, in sicer likvidnostna posojila najeta v sistemu enotnega zakladniškega računa države.

V letu 2010 so se pojavljali občasni manjši likvidnostni primanjkljaji, ki so bili predvsem posledica časovne neusklajenosti med prejemi in izdatki proračuna. V tem letu je bilo najeto skupaj za 74,2 milijonov EUR likvidnostnih posojil s povprečno ponderirano ročnostjo 2 dni. Povprečna ponderirana obrestna mera za najeta likvidnostna posojila je znašala 0,4 %, skupne obresti najema likvidnostnih posojil pa so znašale 1.834,58 EUR.

3.2.3 Dolgoročno zadolževanje z obveznicami

Dolgoročno zadolževanje je bilo realizirano z izdajami dveh referenčnih obveznic na skupnem evropskem trgu, RS67 in RS68.

Tabela 3-5: Realizirano zadolževanje z izdajami obveznic RS v letu 2010

VP	Datum izdaje	Datum dospelja	Ročnost v letih	Kupon v %	Nominalni znesek izdaje v EUR	Prodajna cena v %	Donos pri prodajni ceni v %	Znesek črpanja v EUR*
RS67	26.1.2010	26.1.2020	10	4,125	1.500.000.000	99,888	4,139	1.495.695.000
RS68	17.3.2010	17.3.2015	5	2,75	1.000.000.000	99,453	2,869	993.280.000

Opomba:

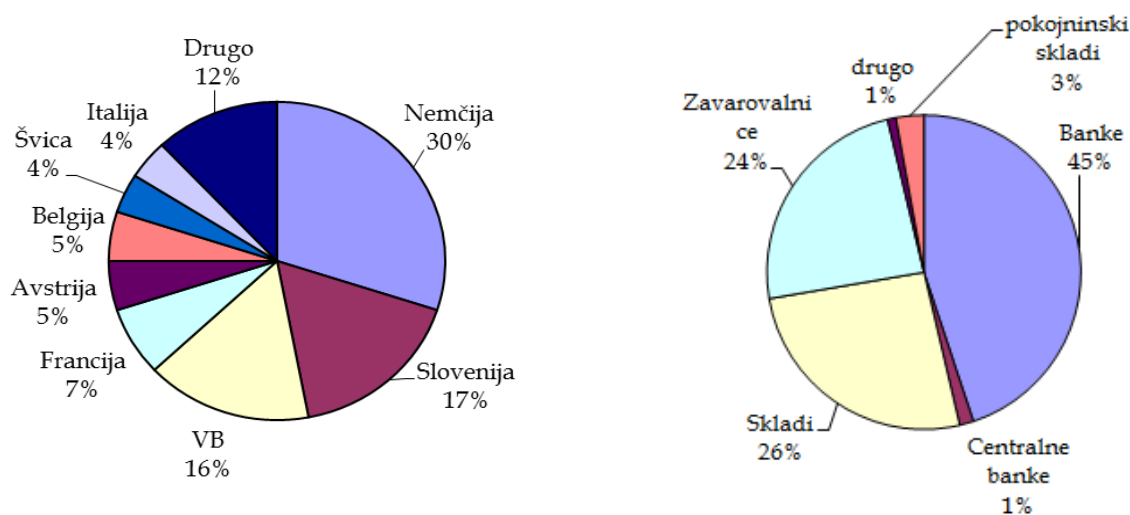
* Znesek črpanja = nominalni znesek izdaje * (prodajna cena - provizija organizatorjev izdaje)

Vir: MF.

10-letna obveznica RS67 je bila izdana 26. 1. 2010 v nominalnem znesku 1,5 milijard EUR, z zapadlostjo 2020 in s kuponom 4,125 %. Prodaja obveznice je bila realizirana na sindiciran način. Zaradi zaostrenih razmer na trgu so izdajo vodile štiri banke (tri tuje in ena domača banka), ki jih je Republika Slovenija izbrala izmed dvanajstih primarnih vpisnikov za obveznice RS in jim podelila mandat za vodenje sindikata. To so bile banke: NLB d.d., Calyon Credit Agricole CIB, Deutsche Bank in JP Morgan. To je bila že šesta izdaja referenčne obveznice po vstopu Slovenije v EMU. Geografsko gledano je bilo 30% izdaje prodane nemškim investitorjem, 17 % slovenskim, 16 % investitorjem iz Združenega kraljestva, 7 % francoskim, po 5 % belgijskim in avstrijskim investitorjem, po 4 % italijanskim in švicarskim, preostalih 12 % izdaje pa je bilo prodane investitorjem iz 17 različnih držav.

V primerjavi z izdajama RS64 in RS65 v letu 2009 je bilo med kupci te obveznice manj slovenskih investitorjev (2 o.t. manj kot pri RS64 in 14 o. t. manj kot pri RS65), v primerjavi z RS66, izdano septembra 2009 pa za 2 o. t. več. Ponudbe za nakup je posredovalo 150 investitorjev iz različnih držav, kar je približno enako kot pri predhodnih izdajah RS64 in RS65 in manj kot pri RS66, ko je sodelovalo 180 različnih investitorjev. Povpraševanje po obveznici pa je znašalo 2 milijard EUR. Donos ob izdaji je bil v višini mid-swap rate +68 bazičnih točk, kar je predstavljalo 89,3 bazičnih točk nad nemško referenčno obveznico (glej tabelo 3-6).

Graf 3-3: Regionalna in institucionalna distribucija 10-letne obveznice RS67

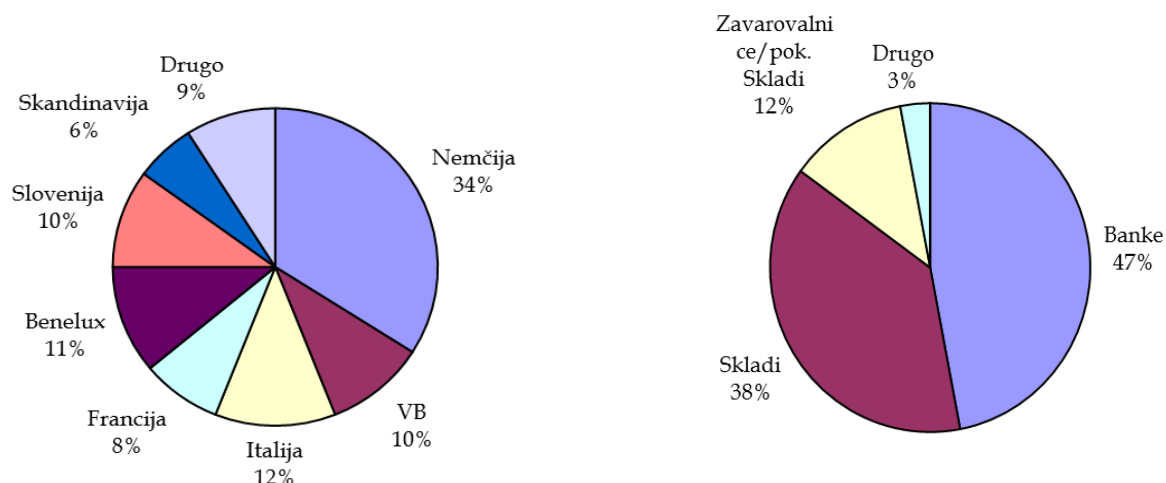

Vir: MF.

5-letna obveznica RS68 pa je bila izdana 17. 3. 2010 v nominalnem znesku 1 milijarde EUR, z zapadlostjo 2015 in s kuponom 2,75 %. Tudi ta prodaja obveznice je bila realizirana na sindiciran način. Tudi tokrat so izdajo vodile štiri banke (tri tuje in ena domača banka), ki jih je Republika Slovenija izbrala izmed enajstih primarnih vpisnikov za obveznice RS in jim

podelila mandat za vodenje sindikata. To so bile banke: Abanka d.d., Commerzbank, RBS in Societe Generale. Izdaja je pritegnila investitorje iz cele Evrope, pri čemer so največji delež vpisali nemški investitorji v višini 34 % izdaje. Investitorjem iz Italije je bilo dodeljeno 12 %, investitorjem iz držav Beneluxa 11 %, Velike Britanije 10 %, Francije 8 %, držav Skandinavije 6 %. Domačim investitorjem je bilo prodano 10 % izdaje. V primerjavi z 10-letno obveznico RS67, izdano januarja 2010, je bilo med kupci te obveznice za 7 o. t. manj slovenskih investitorjev. Ponudbe za nakup je posredovalo 138 različnih investitorjev, kar je nekoliko manj kot pri predhodni izdaji 10-letne obveznice, povpraševanje po obveznici pa je znašalo 1,7 milijard EUR. Donos ob izdaji je bil v višini mid-swap rate +37 bazičnih točk, kar je predstavljalo 68 bazičnih točk nad nemško referenčno obveznico OBL (glej tabelo 3-6). V primerjavi z izdajo 5-letne referenčne obveznice RS64 v letu 2009, je bil tokrat razmik donosa ob izdaji glede na nemško referenčno obveznico bistveno nižji, saj so se razmere na trgu v 2010 glede na prvo polovico 2009 nekoliko umirile. Tudi s to izdajo je Republika Slovenija dosegla strateški cilj razpršitve izdaje v evropskem prostoru.

Graf 3-4: Regionalna in institucionalna distribucija 5-letne obveznice RS68

Vir: MF.

Obveznici RS67 in RS68 sta bili izdani v Centralni klirinško - depotni družbi d.d. Ljubljana (KDD) in takoj ob izdaji uvrščeni v trgovanje na Ljubljanski borzi d.d. ter tudi na MTS Slovenija.

Tabela 3-6: Primerjava realiziranih izdaj obveznic na evropskem trgu držav EMU, držav članic EU in Slovenije s podobnim kreditnim tveganjem v obdobju blizu datuma izdaje RS67 in RS68

Država	Rating S&P*	Datum izdaje	Datum dospelja	Ročnost v letih	Obrestna mera v %	Znesek izdaje v EUR	Cena ob izdaji v %	Donos ob izdaji nad referenčno obveznico v b.t.
Slovenija	AA	26.01.2010	26.01.2020	10	4,125	1.500.000.000	100	89,3
Belgija	AA+	19.01.2010	28.09.2020	10	3,75	5.000.000.000	99,032	54,3
Irska	AA	21.01.2010	18.10.2020	10	5	5.000.000.000	99	176,6
Portugalska	A+	17.02.2010	15.06.2020	10	4,8	3.000.000.000	100	163,7
Španija	AA+	20.01.2010	30.04.2020	10	4	5.000.000.000	99	75,9
Slovenija	AA	17.03.2010	17.03.2015	5	2,75	1.000.000.000	99,453	68
Belgija	AA+	16.03.2010	28.03.2016	6	2,75	4.000.000.000	100	38,1

Vir: Bloomberg.

3.3 Trgovanje z vrednostnimi papirji Republike Slovenije

V letu 2010 se je z vsemi državnimi vrednostnimi papirji, izdanimi z vpisom v KDD, trgovalo na organiziranem borznem trgu Ljubljanske borze d.d.

Na borznem trgu Ljubljanske borze vrednostnih papirjev se je v letu 2010 trgovalo s 25-imi dolgoročnimi vrednostnimi papirji Republike Slovenije s skupno tržno kapitalizacijo 10,645 milijard EUR. Skupni obseg opravljenega vrednostnega obsega prometa z obveznicami Republike Slovenije na borznem trgu je predstavljal 15 % vsega prometa z obveznicami na borznem trgu Ljubljanske borze d.d.

Iz tabele 3-7 je razvidno, da se je tržna kapitalizacija v letu 2010 povečala, in sicer zaradi uvrstitve dveh novih obveznic (RS67 in RS68) na borzo. Vrednostni obseg prometa se je v letu 2010 glede na leto 2009 močno zmanjšal, kar je vplivalo na še večje zmanjšanje obrata trgovanja. Le-to se je zmanjšalo za več kot petkrat. Več kot polovico vrednostnega obsega prometa v letu 2010 je predstavljalo trgovanje s svežnji.

Tabela 3-7: Trgovanje z vsemi državnimi obveznicami v letih od 2001 do 2010 na borznem trgu

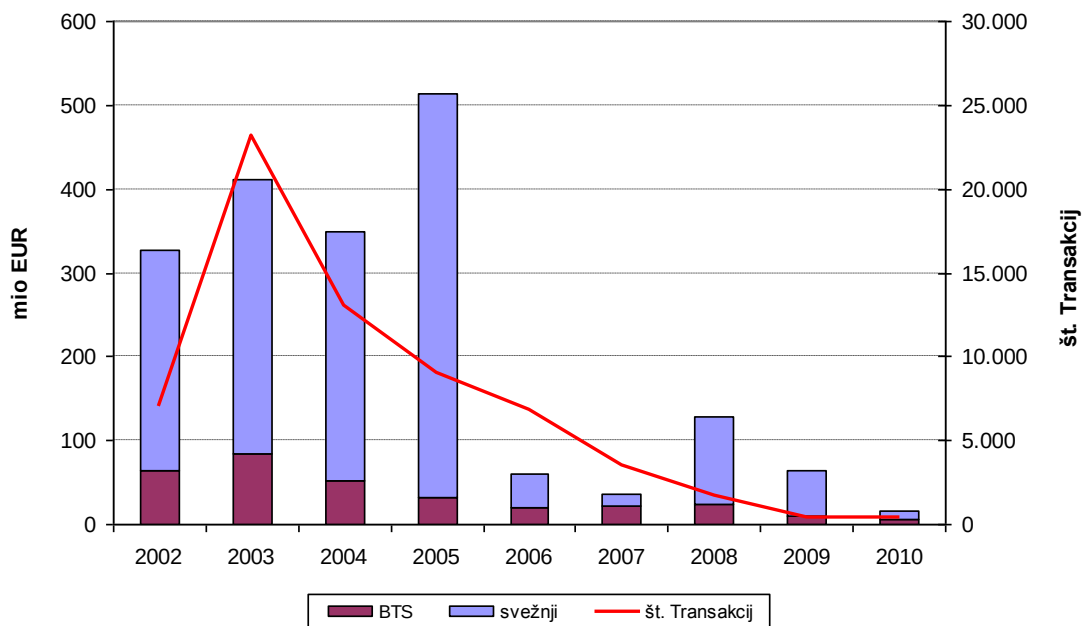
Leto	Tržna kapitalizacija (v mrd EUR)	Celotni promet v mio EUR	Obrat trgovanja (celotni promet/tržna kapitalizacija)	Promet s svežnji (v % celotnega prometa)	Promet prek BTS (v % celotnega prometa)
2001	0,920	122,7	13,40%	83%	17%
2002	1,997	333,4	16,70%	80%	20%
2003	2,484	447,3	18,00%	79%	21%
2004	3,154	347,2	11,00%	85%	15%
2005	4,193	513,7	12,30%	94%	6%
2006	4,719	59,7	1,30%	67%	33%
2007	3,965	35,3	0,89%	36%	64%
2008	4,381	128,5	2,93%	81%	19%
2009	8,356	65,2	0,78%	84%	16%
2010	10,645	16,3	0,15%	57%	43%

Vir: Ljubljanska borza d.d..

Skupni promet z državnimi obveznicami na borznem trgu se je povečeval vse do leta 2005, nakar je v naslednjih letih sledil velik upad zaradi vzpostavitve trgovalnega sistema TUVL in MTS Slovenija. V letu 2010 se je promet glede na leto 2009 spet znižal in dosegel najnižjo vrednost vse od leta 2001.

Z referenčnimi obveznicami, ki imajo nominalno vrednost izdaje 1 oziroma 1,5 milijard EUR, se trguje vzporedno tudi na MTS Slovenija. Pretežni del trgovanja s temi obveznicami poteka preko tega segmenta sekundarnega trga, bistveno manj pa preko trga Ljubljanske borze. Obveznice, s katerimi se trguje le na trgu Ljubljanske borze (nereferenčne obveznice) in ne tudi na MTS Slovenija, imajo nižjo nominalno vrednost izdaje in manjšo razpršenost, s tem pa tudi slabšo likvidnost. Obe dejstvi se torej odražata na močno zmanjšanem prometu na Ljubljanski borzi v letu 2010.

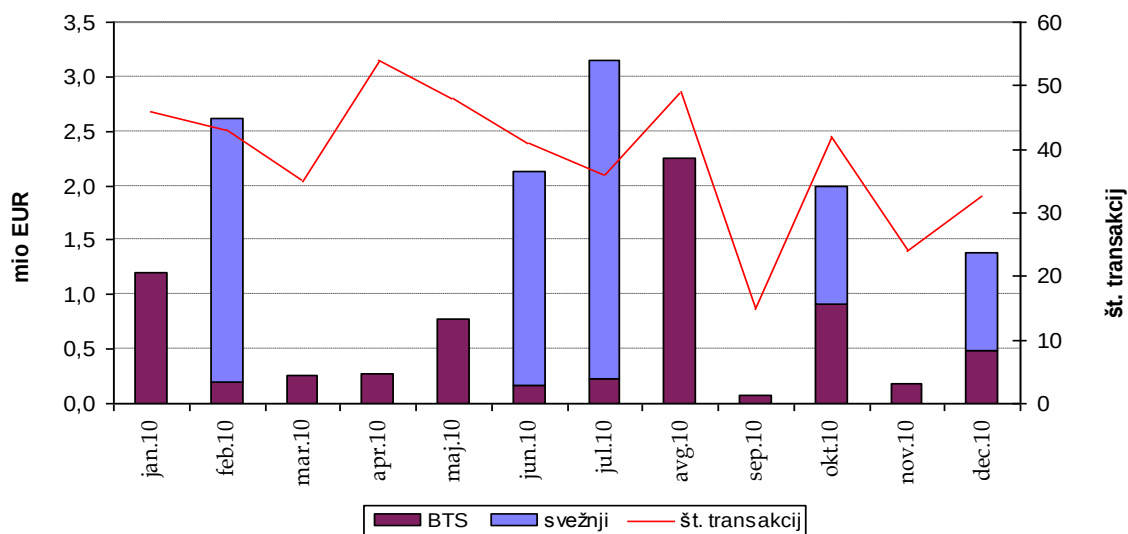
Graf 3-5: Borzni trg – vrednostni obseg prometa in število transakcij z državnimi obveznicami po letih

Vir: Ljubljanska borza d.d..

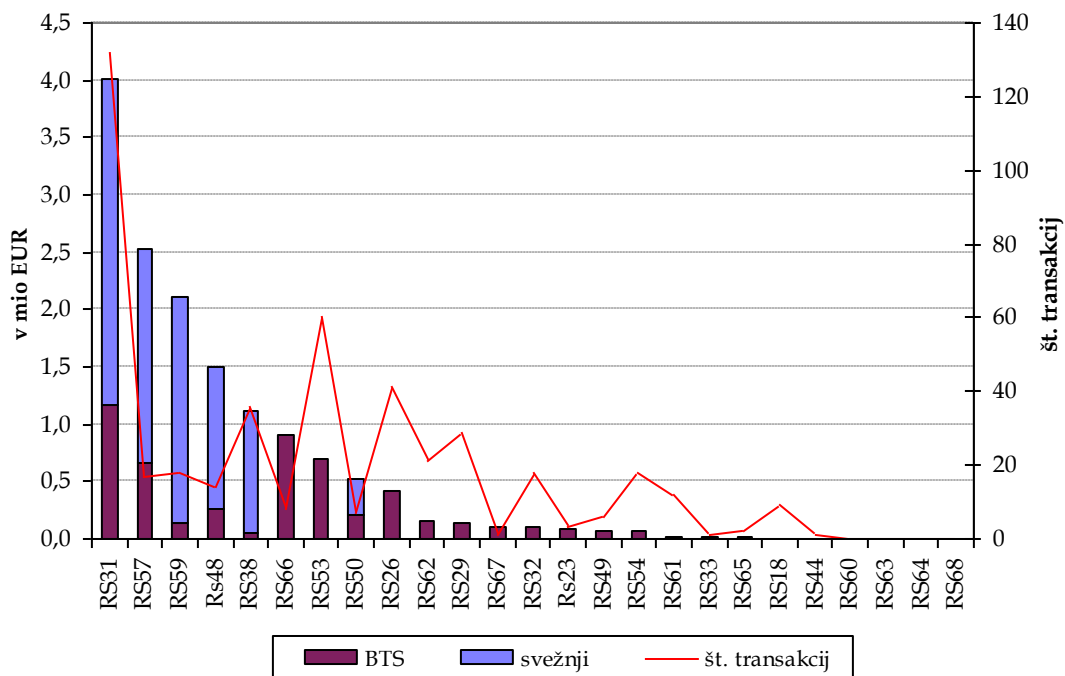
Iz grafa 3-5 je razvidno, da je bilo v letu 2010 z obveznicami na borznem trgu sklenjenih 454 poslov v skupni višini 16,3 milijonov EUR, kar je daleč najmanj v zadnjih 8 letih. Iz grafa 3-6 je razvidno, da je bil po vrednostnem obsegu poslov največji promet dosežen v mesecih februar, junij, julij, avgust, oktober in december, predvsem zaradi visokega prometa z obveznicami RS21, RS38, RS57, RS59 in RS48 (decembra), od tega večino s svežnji. V povprečju je bilo na mesečni ravni sklenjenih 39 poslov v skupni višini 1,4 milijonov EUR. Največ poslov je bilo sklenjenih v drugem polletju, predvsem z obveznico RS48, RS57, RS38. Na borznem trgu je bila večina poslov sklenjenih s svežnji, t.j. 57 % vrednostnega obsega skupnega prometa, medtem ko je vrednostni obseg prometa preko borznega trgovalnega sistema obsegal 43 % vrednostnega obsega skupnega prometa.

Graf 3-6: Borzni trg - vrednostni obseg prometa in število transakcij z obveznicami po mesecih v letu 2010

Vir: MF, Ljubljanska borza d.d..

Graf 3-7: Borzni trg - vrednostni obseg prometa in število transakcij po posameznih državnih obveznicah v letu 2010

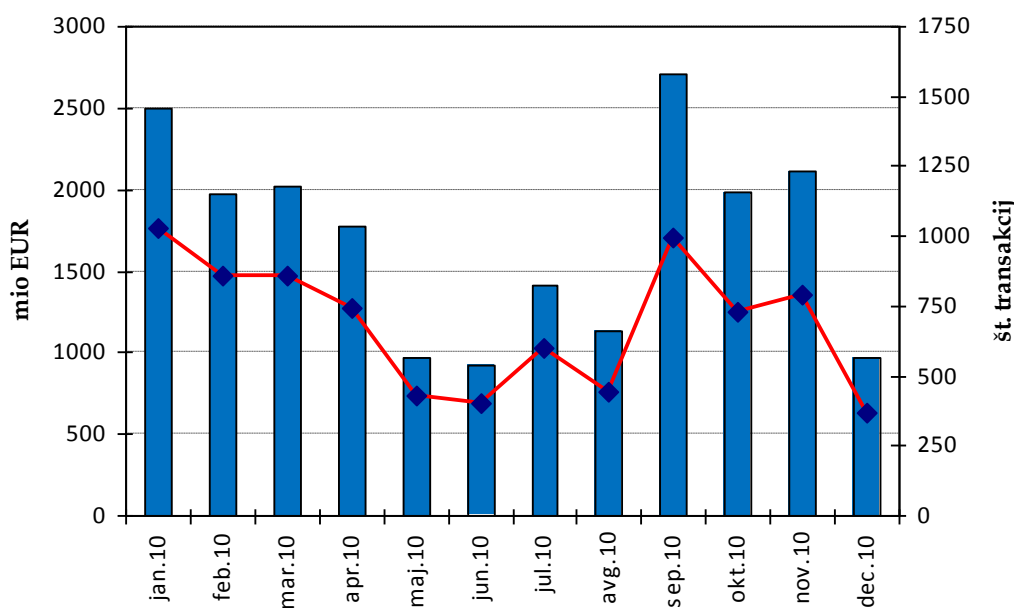

Vir: MF, Ljubljanska borza d.d..

Največji vrednostni obseg poslov (tako s svežnji, kot skupaj) je bil sklenjen z RS31 in RS57, medtem ko se je preko borznega sistema največ trgovalo z obveznico RS31 in RS66. S RS31 je bilo zabeleženo tudi zelo veliko število poslov (graf 3-7).

Medtem ko je v letu 2007 na MTS Slovenija kotirala le ena obveznica (SLOVEN2018), v letu 2008 tri obveznice (SLOVEN2018, RS59, RS63), v letu 2009 že šest obveznic (SLOVEN2018, RS59, RS63, RS64, RS65 in RS66) sta se v letu 2010 na MTS Slovenija uvrstili še dve novi obveznici, in sicer RS67 in RS68, v skupni nominalni vrednosti izdaj v višini 2,5 milijardi EUR. Konec leta 2010 je tako skupna nominalna vrednost vseh na MTS Slovenija uvrščenih obveznic znašala 9,566 milijard EUR. Zaradi večjega števila obveznic se je v letu 2010 na tej platformi povečal promet, z vrhom v septembru. Na mesečni ravni je bilo tako v povprečju v 2010 sklenjenih 686 poslov (43 % več kot leto prej) v povprečni skupni višini 1.707 milijonov EUR (60 % več kot leto prej).

Graf 3-8: Vrednostni obseg prometa in št. transakcij z obveznicami na MTS Slovenija, po mesecih v 2010 (enostransko)

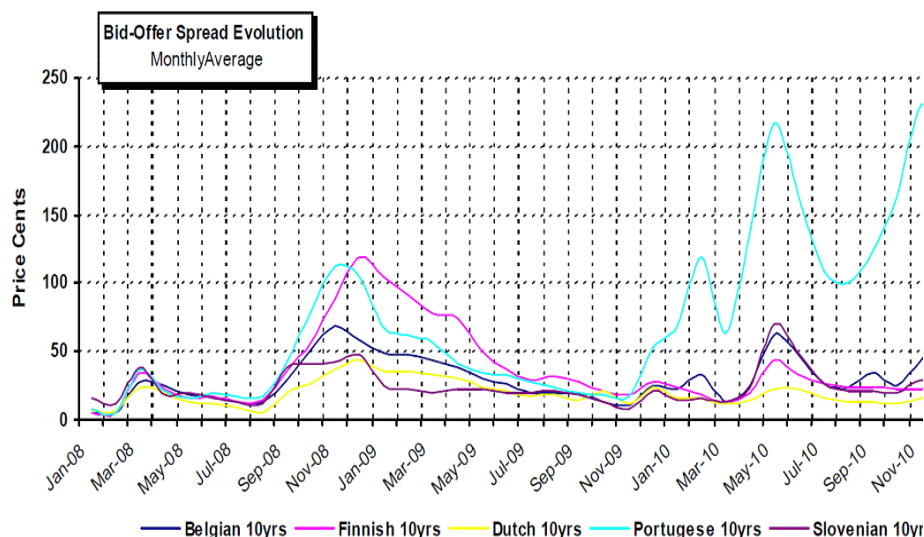
Vir: EuroMTS Ltd., Ljubljanska borza d.d..

Primarni vpisniki in uradni vzdrževalci likvidnosti za obveznice RS morajo na MTS Slovenija v skladu s pravili trgovanja dnevno vsaj 5 ur kotirati nakupno in prodajno ceno za vse uvrščene obveznice, upoštevaje maksimalni dovoljeni razmik v višini 20 bazičnih točk. Zaradi negotovih tržnih razmer od konca septembra 2008 velja »best effort« princip trgovanja, v skladu s katerim udeleženci platforme niso zavezani k upoštevanju dovoljenega razmika, ampak širino razmika določijo po svoji presoji, v skladu s tržnimi razmerami.

Kljub temu, da na MTS Slovenija kotirajo obveznice z bistveno nižjo nominalno vrednostjo izdaje kot na drugih MTS trgovalnih platformah za vzdrževanje likvidnosti, so bili razmiki

med cenami slovenskih desetletnih obveznic v primerjavi z razmiki pri desetletnih obveznicah večine drugih opazovanih držav EMU od septembra 2008 pa vse do konca leta 2010 bistveno nižji, kar kaže graf 3-9.

Graf 3-9: Razmik (Ask/Bid) cene 10-letnih referenčnih obveznic na lokalnih MTS platformah v letih 2008, 2009 in 2010

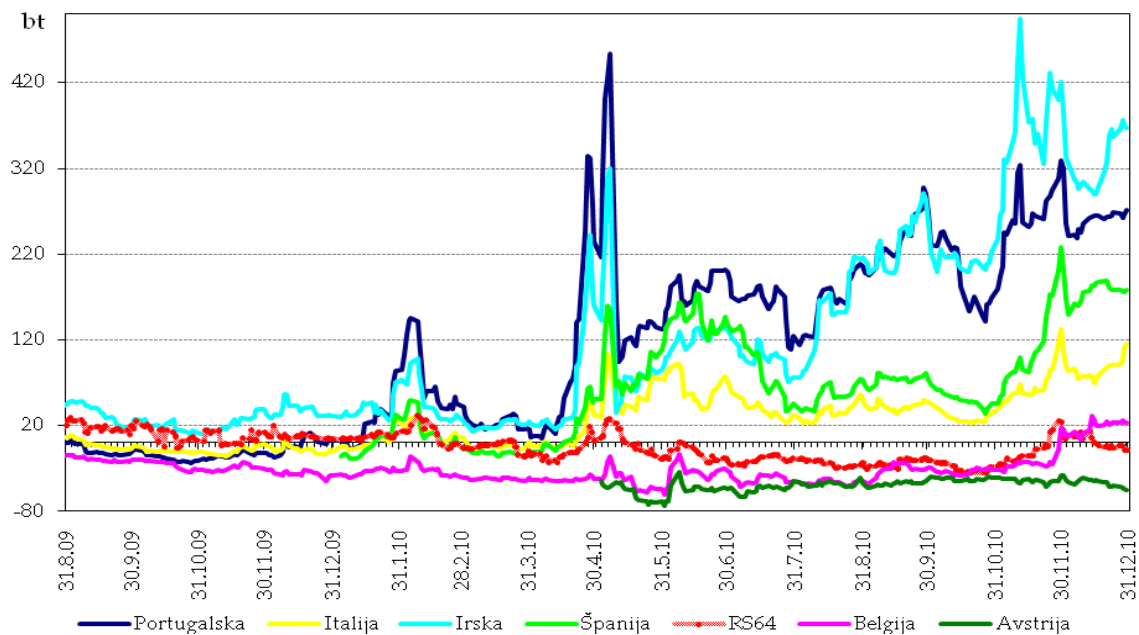
Vir: MTS.

Ministrstvo za finance dnevno ocenjuje primarne vpisnike na podlagi štirih kriterijev: nakupno/prodajnega razmika, časa kotiranja, velikosti njihove ponudbe in začetka kotiranja. Ministrstvo za finance ocenjuje, da je tak način ocenjevanja omogočil, da je MTS Slovenija ob koncu leta 2008, ko se je finančna kriza dodatno poglobila, in do konca 2010 ostajal likviden in odprt. Na MTS Sloveniji v tem času ni bilo dneva, ko ne bi bile objavljene izvršljive cene. Vsi primarni vpisniki so v tem obdobju ostali na MTS Slovenija, kotirali nakupne in prodajne cene in trgovali z obveznicami RS. MTS Slovenija je v tem obdobju postal eden od bolj relativno likvidnih obvezniških trgov MTS. Razmiki se v drugi polovici 2008 niso razširili tako kot na določenih MTS trgih (npr. Belgija Portugalska, Španija, Grčija), kljub temu, da so slovenske referenčne obveznice izdane v bistveno nižji višini (1 mrd oziroma 1,5 mrd EUR), v začetku leta 2009 so se bistveno znižali in na takšni ravni ostali skozi celotno leto 2009 (znižali se so na približno 15 bazičnih točk.). V letu 2010 so ostajali na okvirno enaki višini, t. j. na približno 20 bazičnih točkah, kar je v skladu s pravili trgovanja v višini maksimalnega dovoljenega razmika v normalnih tržnih razmerah za ročnosti od 6 - 13,5 let, opaznejši dvig razmikov pa je bilo zaslediti v aprilu in maju 2010, verjetno kot posledica zaostretev grške krize v tistem obdobju.

V spodnjih grafih je prikazano gibanje donosov obveznic RS v letu 2010 (izraženo kot pribitek nad mid-swap rate). V prvi polovici leta 2010, do aprila 2010 so pribitki obveznic RS vseh ročnosti zadržali nivo iz 2. polovice 2009, ki je odražal delno umiritev razmer na finančnih trgih po nastopu kriznih razmer. V obdobju od maja 2010 so se ob ponovni

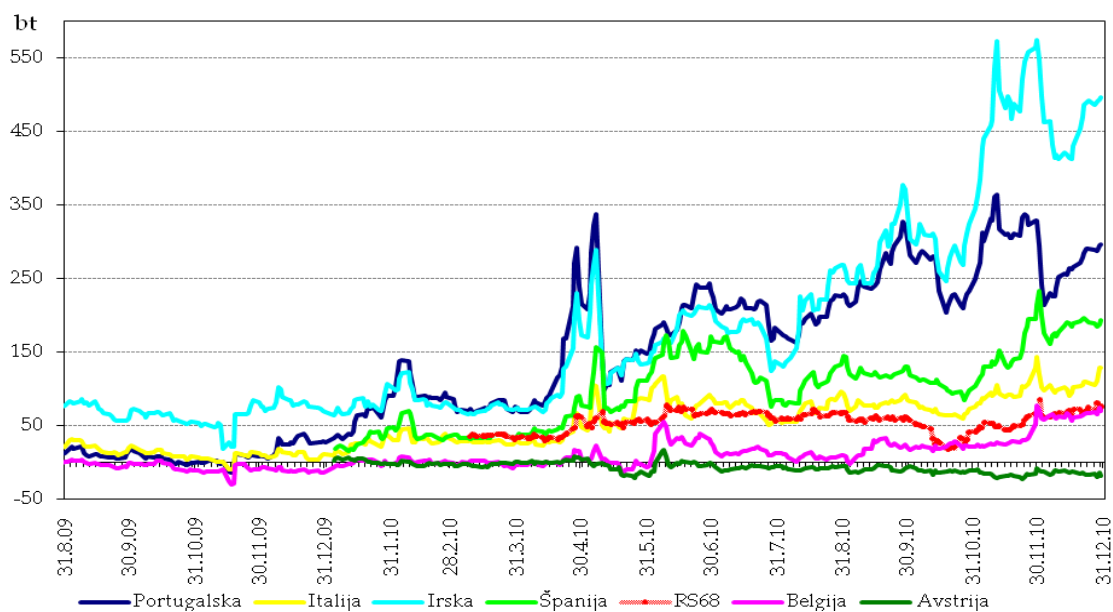
zaostritvi razmer zaradi dolžniške krize nekaterih držav evroobmočja (Grčija in nekoliko kasneje še Portugalska, Irska in Španija) nekoliko povečali tudi pribitki obveznic RS. V obdobju do konca leta 2010 je prišlo do nadaljnje diferenciacije med obveznicami držav evroobmočja.

Graf 3-10: Razmiki v donosih 2-letnih referenčnih obveznic izbranih držav EMU glede na mid swap

Vir: Bloomberg.

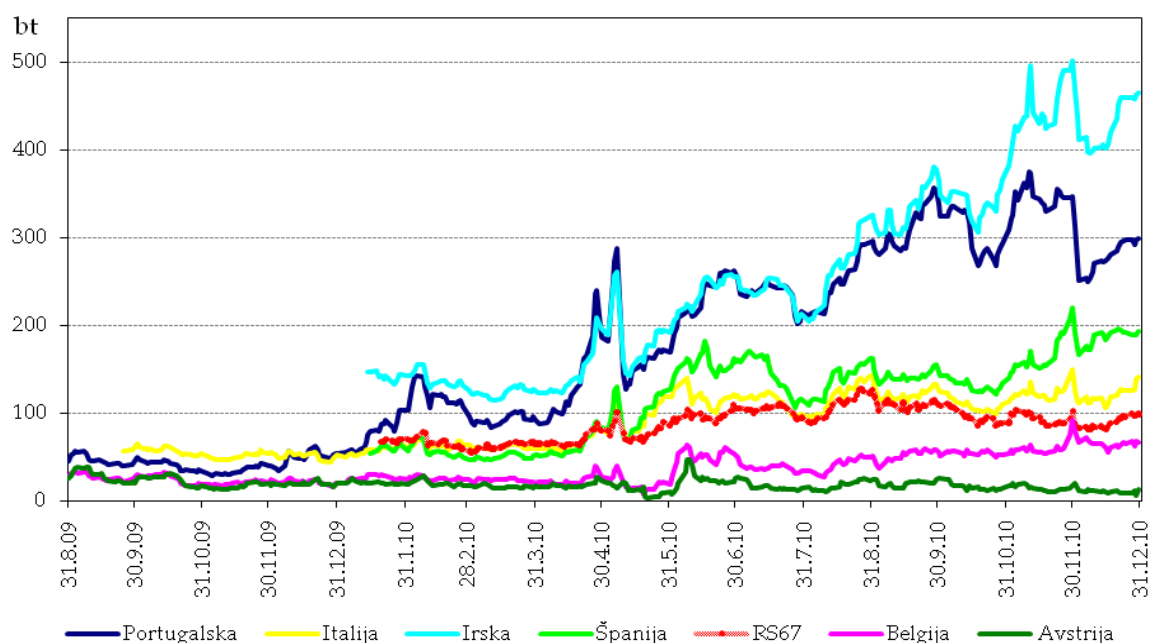
Graf 3-11: Razmiki v donosih 5-letnih referenčnih obveznic izbranih držav EMU glede na mid swap

Vir: Bloomberg.

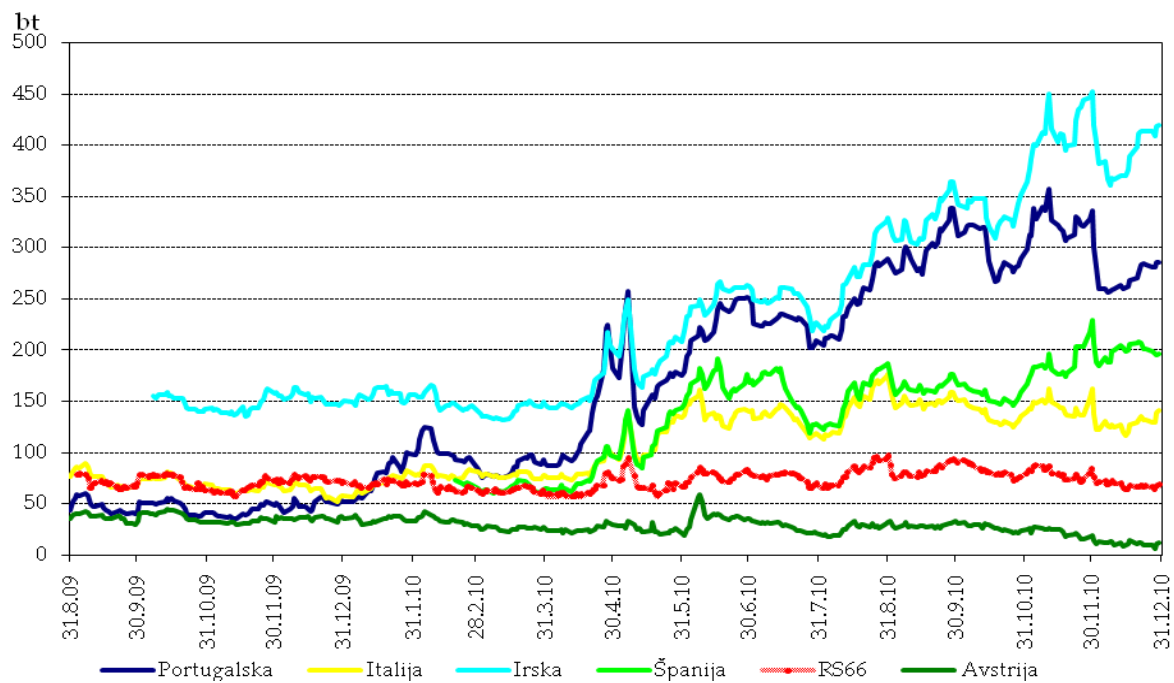
Iz grafov je razvidno, da so pribitki RS do konca leta 2010 ostali približno enaki kot v maju 2010, medtem ko so se za obveznice nekaterih drugih držav evroobmočja močno razširili (najbolj izrazito pri irskih in portugalskih državnih obveznicah). Razvidno je tudi, da so bili pribitki RS obveznic v obdobju do maja 2010 skoraj enaki kot pribitki španskih in italijanskih obveznic, od maja 2010 pa so pribitki RS obveznic manjši. Stanje pribitkov španskih in italijanskih obveznic se je poslabšalo, gibanje slovenskih pa je bilo stabilno oziroma se je proti koncu leta 2010 celo nekoliko izboljšalo.

Graf 3-12: Razmiki v donosih 10-letnih referenčnih obveznic izbranih držav EMU glede na mid swap

Vir: Bloomberg.

Graf 3-13: Razmiki v donosih 15-letnih referenčnih obveznic izbranih držav EMU glede na mid swap

Vir: Bloomberg.

4 UPRAVLJANJE Z DOLGOM

Republika Slovenija lahko na podlagi 82. člena Zakona o javnih financah (Ur.l. RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 127/06 in 14/07; v nadaljnjem besedilu: Zakon o javnih financah) s črpanjem posojil in izdajanjem vrednostnih papirjev pridobiva sredstva, potrebna za vračilo državnega dolga pred njegovo dospelostjo ali za odkup lastnih vrednostnih papirjev, če se s tem:

- a) podpirajo ukrepi za doseganje gospodarskega ravnotežja,
- b) zmanjšajo stroški državnega dolga ali
- c) izboljša kakovost zadolžitve in se s tem dolg države ne poveča.

O sklepanju poslov upravljanja z državnim dolgom odloča minister, pristojen za finance, na podlagi 1. odstavka 84. člena Zakona o javnih financah ter na podlagi letnega programa financiranja, ki ga sprejeme vlada.

Ob transakcijah upravljanja z državnim dolgom se meri strošek dolga državnega proračuna v sedanji vrednosti ter proračunski učinki na strošek servisiranja dolga, hkrati pa se upoštevajo tudi učinki na strukturo dolga, izpostavljenost makroekonomskim in tržnim tveganjem ter povečanje likvidnosti. Dodatno se pri pripravi in izvrševanju transakcij upravljanja z dolgom državnega proračuna v letu 2008 zasleduje tudi cilj postopnega izoblikovanja krivulje donosa slovenskih državnih vrednostnih papirjev na skupnem evropskem trgu državnih vrednostnih papirjev držav članic EMU.

Predčasno vračilo dolga pred dospelostjo se lahko izvaja v obliki predčasnega odplačila glavnice in pripadajočih obresti ali z odkupom lastnih vrednostnih papirjev. Izbira oblike vračila in možnost izvedbe predčasnega vračila je pogojena z možnostjo nove zadolžitve v višini predčasnega vračila in s takšno donosnostjo in strukturo, ki zagotovi izpolnjevanje najmanj enega izmed navedenih pogojev. V okviru portfelja državnega dolga ima načeloma prednost pri predčasnem vračilu dolg s pravico do predčasnega odplačila brez dodatnega enkratnega nadomestila, saj je tak dolg mogoče odplačati ne glede na tržne pogoje po nominalni vrednosti, po vnaprej določenih postopkih in pogojih.

V letu 2010 ni bil izvršen noben posel iz naslova upravljanja z dolgom. V portfelju obstoječih instrumentov financiranja ni več obveznic z možnostjo predčasnega odplačila (call opcija), pogoji posojil pa glede na pogoje novega zadolževanja v letu 2010 niso omogočali predčasnih odplačil teh instrumentov. Prav tako pogoji zadolževanja na finančnem trgu in imetniška struktura obveznic niso omogočali izvršitev odkupov obveznic v okviru zgoraj opisanih kriterijev.

5 ZADOLŽEVANJE ZA IZVEDBO PROTIKRIZNIH UKREPOV V LETU 2010

Prevladujoči neugodni mednarodni gospodarski pogoji na področju mednarodnih bančnih in finančnih trgov so vplivali na to, da je Slovenija tudi v letu 2010 nadaljevala z sprejetimi preventivnimi ukrepi iz leta 2008 za zmanjšanje njihovega vpliva na slovenski finančni sistem in realni sektor. Ukrepi za zaščito slovenskega finančnega sistema so po svoji naravi podobni ukrepom drugih držav članic evrskega območja.

V EU usklajeni ukrepi, ki zadevajo finančni sektor, so preventivne narave. Zajemajo neomejeno državno jamstvo za depozite in pooblastila vladi, da sprejme štiri oblike ukrepov ekonomske politike, ki pa jih mora odobriti ustrezeni nadzorni organ. To so: (i) posojila kreditnim ustanovam, zavarovalnicam in pokojninskim družbam, (ii) državne garancije kreditnim ustanovam, (iii) kapitalske naložbe v kreditne ustanove, zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe in (iv) odkup terjatev od kreditnih ustanov.

20. 12. 2008 je začela veljati Uredba o merilih in pogojih za odobritev posojil po 81. a členu Zakona o javnih financah, ki je določala merila in pogoje za izvedbo ukrepa iz prve alinee prvega odstavka 81. a člena Zakona o javnih financah. Uredba je natančno urejala kriterije posojil, postopek odobritve posojil in način določitve obrestne mere ter ostale pogoje posojila. Ukrep je bil začasne narave, prijavljen je bil Evropski komisiji, ki je izdala pozitivno mnenje, veljavnost sheme pa je bilo treba podaljševati vsakih šest mesecev. Uredba je prenehala veljati 31. 12. 2010. Ministrstvo za finance v času veljavnosti Uredbe ni odobrilo nobenega posojila kreditnim institucijam, niti ni prejelo nobene prošnje za odobritev posojila.

6 POMOČ GRČIJI

Grčija je 23. aprila 2010 uradno zaprosila za finančno pomoč, na podlagi katere so Evropska komisija, Evropska centralna banka in Mednarodni denarni sklad opravili analizo in oceno potrebnih sredstev v srednjeročnem obdobju, ter pripravili mehanizem finančne pomoči v obliki dvostranskih posojil. V mehanizmu finančne pomoči Mednarodni denarni sklad sodeluje s 30 milijardami EUR in države članice evrskega območja (Belgija, Irska, Nemčija, Španija, Francija, Italija, Ciper, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Avstrija, Portugalska, Slovenija, Slovaška in Finska) pa z 80 milijardami EUR. Evropski komisiji je bil s podpisom sporazuma med posojilodajalkami (Intercreditor Agreement - ICA) podeljen mandat za izvedbo koordinacije in upravljanja mehanizma pomoči ter nadzor nad izvajanjem. Kot pogoj za pridobitev finančnih sredstev so se Grčiji postavili dodatni pogoji ekonomskih politik (fiskalni ukrepi, strukturne reforme), katerih izpolnjevanje preverja Evropska komisija pred vsakokratnim črpanjem sredstev. S posojilno pogodbo (Loan Facility Agreement - LFA) so države posojilodajalke določile okvirne pogoje posojila. Delež, ki ga prispeva vsaka posojilodajalka je določen po ključu deleža udeležbe v kapitalu Evropske centralne banke, kar za Republiko Slovenijo pomeni 0,484765563952786 % delež celotnega zneska določenega v sporazumu med posojilodajalkami.

S ciljem ohranitve finančne stabilnosti v euro območju in zavezanosti načelu solidarnosti med državami članicami Evropske unije, je Republika Slovenija, s podpisom posojilne pogodbe in sporazuma med posojilodajalkami 8. maja 2010, sprejemom Zakona o posojilu Helenski republiki (Ur.l. 56/10) 6. julija 2010 in podpisom ministra za finance izjave o zavezanosti (Commitment confirmation) 26. julija 2010, pravno formalno pristopila k posojilu Grčiji. V skladu s posojilno pogodbo se je Republika Slovenija zavezala zagotavljati svoj delež do višine 387.812.452 EUR v triletnem obdobju in sicer 133,3 milijonov EUR v letu 2010, 140,6 milijonov EUR v letu 2011, 85,3 milijonov EUR v letu 2012 in 28,6 milijonov EUR v letu 2013, pod naslednjimi pogoji:

- črpanje posojila: v več obrokih (posamezna posojila oziroma tranše);
- obdobje razpoložljivosti posojila: od predložitve izjave RS o zavezanosti Evropski komisiji do 8. maja 2013;
- obrestna mera:
 - spremenljiva, letno, 3-mesečni EURIBOR,
 - marža 300 b.t. za posojilo z ročnostjo do treh let oziroma 400 b.t. za posojilo z ročnostjo daljšo od treh let (za posojilo se za obdobje do treh let zaračuna obrestna mera EURIBOR+300 b.t., za nadaljnja leta pa EURIBOR+400 b.t.),
 - določitev EURIBOR dva delovna dneva pred vsakim dnevom plačila obresti za naslednje obrestno obdobje;
- obrestno obdobje: trimesečno obdobje;
- konvencija: act/360;
- ročnost posameznega posojila: do 5 let od dneva črpanja posojila;
- odlog odplačila glavnice posameznega posojila: za obdobje do treh let od črpanja posameznega posojila;
- odplačilo glavnice posameznega posojila: četrletno, na dan plačila obresti;

- datum plačila obresti za posamezno posojilo: vsak 15. marec, 15. junij, 15. september in 15. december;
- nadomestilo: za pokritje izvedbenih stroškov RS prejme enkratno nadomestilo v višini 50 b.t. od zneska posameznega posojila.

Pomoč Grčiji je vključena v proračun kot »dano posojilo v tujino« v B bilanci proračuna Republike Slovenije (račun finančnih terjatev in naložb). Sredstva za posojilo so tako zagotovljena s financiranjem izvrševanja proračuna Republike Slovenije v skladu z 81. čl. ZJF in v obsegu določenim z zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije, na podlagi programa financiranja državnega proračuna Republike Slovenije za dotično leto.

1. tranša posojila – 18. 5. 2010

Prva tranša posojila v skupni višini 14,5 milijard EUR je bila izvršena 18. maja 2010. V njej so sodelovale vse države posojilodajalke razen Belgije, Finske, Slovaške in Slovenije, zaradi do takrat še nedokončanih notranjepravnih postopkov. Delež, ki bi ga Republika Slovenija morala prispevati v tej tranši, je bil nadomeščen z ustreznim povečanjem deleža v naslednjih tranšah, v skladu s sprejeto letno kvoto črpanja za Republiko Slovenijo, ki je določena v Zakonu o posojilu Helenski republiki (Ur.l. RS, št. 56/10).

2. tranša posojila – 13. 9. 2010

V skladu z ugotovitvijo, da je Grčija izpolnila pogoje ekonomskih politik določenih s strani Evropske komisije, je druga tranša posojila v skupni višini 6,5 milijard EUR bila izvršena 13. septembra 2010. V njej so sodelovale vse države posojilodajalke razen Slovaške, ki dokončno ni pristopila k posojilni pogodbi. Zaradi tega je bil znesek skupne pomoči Grčiji znižan za del, ki bi ga morala prispevati Slovaška in sicer iz 80 na 79,2 milijard EUR. Višina 2. tranše je znašala 6,5 milijard EUR, Republika Slovenija pa je izplačala 102.852.240 EUR oziroma 1,58 % celotne tranše. V skladu s pogoji posojila, se bo glavnica začela odplačevati leta 2013. Do konca leta 2010 je iz naslova druge tranše posojila Republika Slovenija prejela 1.030.657 EUR obresti.

Tabela 6-1: Amortizacijski načrt 2. tranše

Dnevi plačil	Odplačilo glavnice vsem posojilodajalkam (v EUR)	Odplačila glavnice Republiki Sloveniji (v EUR)
13. 9. 2013	812.500.000	12.856.530
13. 12. 2013	812.500.000	12.856.530
14. 3. 2014	812.500.000	12.856.530
13. 6. 2014	812.500.000	12.856.530
15. 9. 2014	812.500.000	12.856.530
15. 12. 2014	812.500.000	12.856.530
13. 3. 2015	812.500.000	12.856.530
15. 6. 2015	812.500.000	12.856.530

Vir: MF.

Metodologija določanja stroškov (»higher funding cost« - HFC) in proračunski učinki

V mehanizmu finančne pomoči za Grčijo je v sklenjenih pogodbah implementirana metodologija »višjih stroškov« (higher funding cost - HFC), ki v primeru kadar država posojilodajalka ugotovi, da so njeni stroški višji kot ekvivalent obresti, ki jih v skladu s posojilno pogodbo plačuje Grčija (3M euribor + 300/400 b.t.), omogoča, da: (a) posojilodajalka prosi za preračun oziroma zvišanje obrestne mere, kar posledično pomeni znižanje obrestne mere za druge posojilodajalke, ali (b) pisno predlaga, da bo od tistega trenutka izstopila iz mehanizma finančne pomoči. V obeh izplačanih tranšah v letu 2010, do takšnega primera ni prišlo.

Metodologija je, kot ustrezna podlaga za določanje stroškov in odločanje o izstopu iz mehanizma, bila pripravljena s ciljem preprečiti dejansko odločitev za izstop, ki bi pomenil zmanjšanje celotnega zneska pomoči.

Na podlagi analize virov financiranja in analize učinkov financiranja je Ministrstvo za finance kot najbolj ustrezen vir financiranja posojila Grčiji predlagalo sredstva iz obveznice RS 68. Obveznica RS 68 je 5-letna obveznica s kuponsko obrestno mero 2,75 %, ki je bila izdana 17. marca 2010 in zapade 17. marca 2015. Z uporabo RS 68 kot vira za posojilo Grčiji nova zadolžitev ni bila potrebna in posledično tudi ni bilo vpliva na povečanje dolga državnega proračuna Republike Slovenije iz tega naslova. Izvršena zadolžitev v letu 2010 v višini 2,5 milijard EUR zajema zadolževanje za financiranje proračuna v višini 2.229,72 milijard EUR in zadolževanje v višini 270,28 milijonov EUR za predfinanciranje⁷. Sredstva iz naslova predfinanciranja so bila vezana kot vloga proračuna pri zakladniškem podračunu, le-ta pa jih je imel kot sredstva EZR vezana pri bankah kot depozit in so bila na razpolago za financiranje posojila Grčiji v letu 2010.

Proračunski učinek⁸ financiranja posojila Grčiji z obveznico RS 68 je pozitiven, razen v letu 2010, ko je bila obveznica tudi izdana, in sicer najbolj zaradi stroška natečenih obresti za obdobje od izdaje obveznice do datuma nakazila posojila Grčiji.

⁷ V skladu z 81. členom ZJF obseg zadolževanja v tekočem proračunskem letu poleg zadolževanja za takšno leto zajema tudi zadolževanje do višine odplačil glavnice državnega dolga naslednjih dveh proračunskih let

⁸ Dejanski (nediskontirani) denarni tokovi za posamezno leto.

Tabela 6-2: Proračunski učinki financiranja posojila Grčiji z obveznico RS 68

<i>Leto</i>	<i>Priliv od kredita Grčiji (euribor + 300/400 b.t.)</i>	<i>Odliv (RS68)</i>	<i>Prihodki/obresti od naloženih sredstev (EZR)</i>	<i>Odhodki/obresti RS 68 (od 17.3.10 do 13.9.10)</i>	<i>Priliv/nadomestilo od kredita Grčiji</i>	<i>All-in stroški (RS 68)</i>	<i>SKUPAJ</i>
2010	1.030.657	-720.670	357.256	-1.398.505	514.261	-691.167	-908.168
2011	4.387.136	-2.828.437					1.558.700
2012	4.849.734	-2.828.437					2.021.297
2013	5.081.032	-2.563.029					2.518.003
2014	2.863.034	-1.235.988					1.627.046
2015	210.071	-87.178					122.893

Vir: MF.

7 DOLG DRŽAVNEGA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE

Tabela 7-1: Dolg državnega proračuna⁹ Republike Slovenije v letu 2010 (v tisočEUR)

	Stanje na 31.12.2009	Črpanja in prevzemi	Odplačilo	Vrednostne spremembe	Stanje na 31.12.2010
Skupaj	11.083.366	2.734.196	1.935.490	2.457	11.884.529
Rezidenti	4.558.416	598.939	1.365.594	1.745	3.793.506
Nefinančne družbe	86.523	0	7.356	0	79.167
Banka Slovenije	27.684	0	0	1.745	29.429
Druge denarne finančne institucije	3.464.113	441.748	1.170.258	0	2.735.603
Drugi finančni posredniki	67.552	690	8.182	0	60.060
Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti	78.802	700	9.489	0	70.012
Zavarovalnice in pokojninski skladi	720.571	77.111	82.687	0	714.995
Država	74.081	74.555	80.316	0	68.320
Gospodinjstva	38.714	4.137	7.306	0	35.545
Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva	375	0	0	0	375
Nerezidenti	6.524.950	2.135.257	569.896	712	8.091.023
Evropska unija	6.136.659	2.010.492	554.556	0	7.592.595
Tretje države in mednarodne organizacije	388.291	124.766	15.340	712	498.429

Opomba: Stanje dolga je prikazano po metodi rezidentstva ob izdaji / zadolžitvi.

Vir: MF.

Dolg državnega proračuna¹⁰ Republike Slovenije je na dan 31. 12. 2010 znašal 11.885 milijonov evrov. Od 1. 1. 2010 do konca leta se je povečal za 801,2 milijonov evrov. Dolg državnega proračuna Republike Slovenije v lasti rezidentov, ki je na dan 31. 12. 2010 znašal 3.794 milijonov evrov, se je v letu 2010 zmanjšal za 765 milijonov evrov. Dolg državnega proračuna Republike Slovenije v lasti nerezidentov je na dan 31. 12. 2010 znašal 8.091 milijonov evrov. Le-ta se je v letu 2010 povečal za 1.566 milijonov evrov, kar je posledica izdaj dveh novih vrednostnih papirjev, ki so jih v večini odkupili nerezidenti.

Spremembe stanja dolga državnega proračuna Republike Slovenije v letu 2010 po ročnosti in instrumentu zadolžitve v skupni višini 798,7 milijonov evrov so prikazane v tabeli 7-2. Tabela kaže, da se je stanje nominalno povečalo zaradi neposrednega izvrševanja državnega proračuna (zadolževanje za financiranje salda bilance prihodkov in odhodkov, salda računa finančnih terjatev in naložb in financiranja odplačil zapadlih glavnih).

⁹ Delitev je izvršena na podlagi standardne klasifikacije institucionalnih sektorjev (SKIS).

¹⁰ Stanje dolga neizplačanih in dospelih obveznosti iz naslova obveznic, katerih izdajatelj je Republika Slovenija, znaša konec leta 2010 11.911,93 EUR, od tega predstavlja znesek neizplačanih glavnih 6.965,81 EUR.

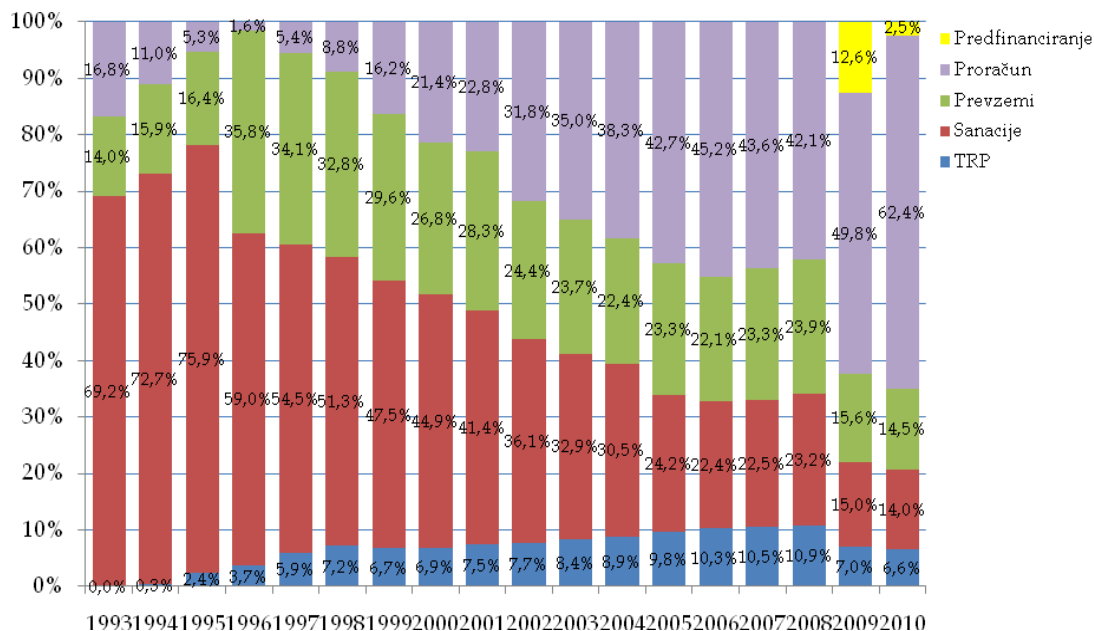
Tabela 7-2: Spremembe stanja dolga državnega proračuna RS v letu 2010 (v tisoč EUR)

Opis	Povečanje dolga	Zmanjšanje dolga/odplačila in odkupi
Skupaj dolg državnega proračuna RS	2.734.196	1.935.490
Kratkoročno zadolževanje za izvrševanje državnega proračuna RS	230.060	944.591
Od tega:		
kredit	74.155	74.155
zakladne menice	155.905	870.436
Dolgoročno zadolževanje za izvrševanje državnega proračuna RS, za financiranje odkupov in predčasnih odplačil ter prevzemi dolga	2.504.137	990.899
Dolgoročno zadolževanje za izvrševanje državnega proračuna RS		
Od tega:		
kredit	0	69.998
obveznice	2.500.000	913.640
SOD	4.137	7.261

Vir: MF.

7.1 Osnovne značilnosti gibanja dolga državnega proračuna Republike Slovenije za obdobje 1993 do 2010

Graf 7-1: Struktura dolga državnega proračuna RS za obdobje 1993–2010

Vir: MF.

Iz grafa 7-1 je razvidno, da je prvotno strukturo dolga državnega proračuna Republike Slovenije večinoma predstavljal dolg iz naslova sanacije bančnega in realnega sektorja, ki je z leti imel počasen trend padanja do leta 2004¹¹. Potem, ko je v letu 2005 močno padel zaradi porabe kupnine NLB d.d., se je od leta 2006 naprej v nominalni vrednosti ustalil, zaradi nominalnega porasta celotnega dolga pa se je delež dolga namenjenega za sanacijo v letih 2009 in 2010 bistveno zmanjšal.

Od leta 1997 je začel naraščati delež dolga, namenjenega financiranju proračunskega primanjkljaja. V letu 2009 je ta del dolga, predvsem kot posledica učinkov finančne in gospodarske krize, v strukturi dolga predstavljal že 49,8 %, v letu 2010 pa je dosegel že 62,4 %.

V skladu z dopolnitvijo ZJF, se je v letu 2009 Republika Slovenija zadolžila v večjem obsegu kot so znašale potrebe za financiranje primanjkljaja proračuna za leto 2009. Del sredstev, pridobljenih z zadolžitvijo Republike Slovenije je bilo pripravljenih tudi za morebitne potrebe izvedbe ukrepov za omejitev učinkov finančne krize, določenih v 81. a in 88. a členih ZJF (Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o javnih financah (ZJF-D), Uradni list RS, št. 109/08). Ker s strani finančnih institucij ni bilo zahtevkov za izposojlo finančnih sredstev od države, se je realizirana zadolžitev, ki v strukturi dolga konec leta 2009 predstavlja 12,6 % (predfinanciranje), porabila za pokritje potreb financiranja proračuna RS v letu 2010. V letu 2010 se je delež predfinanciranja zmanjšal na 2,5 % v strukturi dolga.

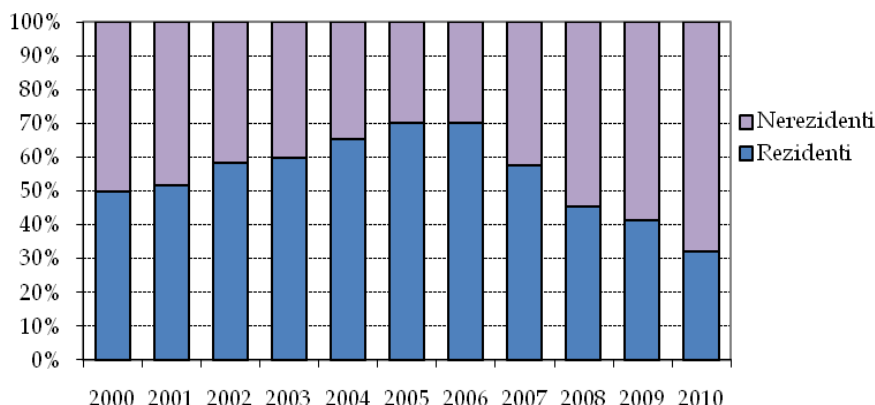
Dolg državnega proračuna Republike Slovenije, ki je nastal zaradi prevzemov dolga (Slovenske železnice, Slovenske železarnice, Onkološki inštitut, ZZZS) in dolg, ki je nastal zaradi zadolževanja za temeljne razvojne programe (TRP) sta v obdobju od 2007 do 2010 na nominalno enaki ravni, a se v odstotnem deležu dolga zmanjšujeta.

7.2 Osnovne značilnosti dolga državnega proračuna Republike Slovenije v letu 2010

Vstop v Evropsko monetarno unijo in spremembe na primarnem ter sekundarnem trgu državnih vrednostnih papirjev, ki so posledica procesa integracije v učinkovitejši skupni evropski finančni trg, je vplival tudi na spremembe v strukturi dolga državnega proračuna. Iz grafa 7-2 je razvidno, da se je delež dolga, ki ga imajo nerezidenti v primerjavi z rezidenti, predvsem zaradi integracije v skupni evropski finančni trg, povečal.

¹¹ Viri financiranja odplačil glavnice so bili zagotovljeni z novim zadolževanjem v okviru vsakoletnega izvrševanja državnega proračuna in s porabo kupnine iz naslova prodaje kapitalskih deležev RS.

Graf 7-2: Struktura dolga državnega proračuna RS v letih 2000 – 2010 glede na rezidentstvo investorjev

Vir: MF.

Do leta 2006 je delež nerezidentov v strukturi dolga državnega proračuna Republike Slovenije upadal. To je posledica strateške odločitve, ki je bila v veljavi do leta 2006, da se zadolževanje Republike Slovenije izvede predvsem na domačem trgu. Prav tako se dolg, ki je bil v lasti nerezidentov, ni refinanciral z viri nerezidentov. V letu 2007 se je Republika Slovenija odločila spremeniti način izdaje vrednostnih papirjev. Sprejeta je bila odločitev, da se imetniška struktura obstoječega dolga poskuša spremeniti v korist nerezidentov. V letu 2007 je tako bila izdana dolgoročna obveznica, ki je bila kupljena pretežno s strani nerezidentov (95 % celotne izdaje). Prav tako je Republika Slovenija z letom 2007 začela izvajati tržne odkupe starih obveznic, ki pa niso prispevale k večji spremembi lastniške strukture. V naslednjih letih se je delež dolga, ki ga imajo v lasti rezidenti, hitro zmanjševal in v letu 2010 znašal 31,9 %.

Podoben prikaz nam poda tabela 7-3, ki prikazuje dolg državnega proračuna Republike Slovenije po letih glede na razdelitev po standarsni klasifikaciji institucionalnih sektorjev (SKIS). Med leti 2000 – 2006 je bila nominalna vrednost dolga državnega proračuna Republike Slovenije do nerezidentov stabilna, v zadnjih treh letih pa se je pomembno povečala. Glavni domači investitorji v državne vrednostne papirje Republike Slovenije so denarne finančne institucije in zavarovalnice.

Tabela 7-3: Dolg državnega proračuna RS po letih

v milijonih EUR

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Skupaj	4.790	5.550	6.165	6.299	6.673	6.987	7.351	7.395	7.182	11.083	11.885
Rezidenti	2.388	2.865	3.581	3.756	4.344	4.903	5.146	4.245	3.301	4.558	3.794
Nefinančne družbe	61	84	151	155	129	146	153	124	94	87	79
Banka Slovenije	2	36	33	30	29	31	29	27	28	28	29
Druge denarne finančne institucije	2.115	2.512	2.808	2.783	3.304	3.627	3.801	2.724	2.333	3.464	2.736
Drugi finančni posredniki	2	1	19	43	82	137	147	116	76	68	60
Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti	4	4	3	5	5	39	107	80	75	79	70
Zavarovalnice in pokojninski skladi	97	160	414	510	571	674	699	567	525	721	715
Država	93	49	82	125	125	163	137	545	130	74	68
Gospodinjstva	14	18	70	104	96	86	73	61	39	39	36
Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva	0,875	1	2	2	3	0,317	0,4	0,375	0	0	0
Nerezidenti	2.402	2.685	2.585	2.542	2.329	2.084	2.205	3.150	3.881	6.525	8.091
Evropska unija	1.939	2.133	2.145	2.187	1.968	1.744	1.904	2.990	3.735	6.137	7.593
Tretje države in mednarodne organizacije	463	552	440	356	361	341	301	161	145	388	498

Vir: MF.

Razmerje med deležem dolga iz naslova posojil in deležem dolga iz naslova vrednostnih papirjev v celotnem dolgu, prikazano v tabeli 7-4, se je v letu 2009 spremenilo v primerjavi z letom 2008, kar je posledica večjega zadolževanja v letu 2009 zaradi finančne krize. V letu 2010 se je to razmerje ohranilo na podobni ravni in za vrednostne papirje znaša 98,8 %.

Tabela 7-4: Struktura dolga državnega proračuna RS glede na instrument zadolžitve

v %

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dolg državnega proračuna – skupaj	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
I. KREDITI	17,2	18,4	14,8	11,6	10,6	11,4	6,8	11,9	5,0	1,9	1,2
II. VREDNOSTNI PAPIRJI	82,8	81,6	85,2	88,4	89,4	88,6	93,2	88,1	95,0	98,1	98,8

Vir: MF.

Struktura dolga državnega proračuna Republike Slovenije je glede na ročnost do zapadlosti predvsem srednjeročna in dolgoročna. Dolg z ročnostjo nad enim letom je konec leta 2010 predstavljal 92,2 % celotnega dolga državnega proračuna Republike Slovenije. Takšna struktura izkazuje nizko raven izpostavljenosti tveganju refinanciranja.

Tabela 7-5: Struktura dolga državnega proračuna RS glede na ročnost do zapadlosti

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	v % 2010
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
pod 1 letom	14,0	8,3	10,0	10,1	16,3	13,7	11,2	16,0	11,3	15,3	7,8
med 1 in 5 leti	33,7	32,2	38,9	41,1	38,6	45,1	62,0	37,8	32,5	36,1	34,6
nad 5 leti	52,2	59,5	51,1	48,8	45,1	41,2	26,8	46,2	56,3	48,6	57,7

Vir: MF.

V strukturi obrestnih mer oziroma vrste instrumentov (tabela 7-6) je od leta 2000 viden pospešen trend upadanja deleža indeksiranih instrumentov, kakor tudi rast deleža instrumentov s fiksno obrestno mero. Nižanje deležev indeksiranih instrumentov na zelo nizko raven je posledica predčasnih odplačil, odkupov in zapadlosti teh instrumentov.

Dolg državnega proračuna Republike Slovenije je bil konec leta 2010 sestavljen iz 0,3 % indeksiranih instrumentov, 0,3 % instrumentov s spremenljivo obrestno mero in 99,5 % instrumentov z nespremenljivo obrestno mero, kar je približno enako kot v letu 2009.

Tabela 7-6: Struktura dolga državnega proračuna RS glede na vrsto instrumenta oziroma obrestno mero

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	v % 2010
1. Indeksiran	38,4	35,9	30,2	28,5	25,8	19,2	17,1	0,5	0,4	0,3	0,3
a. Inflacija(TOM)	33,4	27,6	19,5	16,6	14,9	8,8	7,3	0,1	0	0,0	0,0
b. Tečaj	5	8,3	10,7	11,9	10,9	10,4	9,8	0,4	0,4	0,3	0,3
2. Nespremenljiv	46,6	46,5	46,1	53,2	60,6	75,8	80,5	98,2	98,9	99,4	99,5
3. Spremenljiv	15	17,6	23,7	18,3	13,6	5	2,4	1,3	0,7	0,3	0,3

Vir: MF.

Iz tabele 7-7 je razvidno, da je stanje dolga v slovenskih tolarjih v skupnem stanju dolga državnega proračuna Republike Slovenije od leta 2001 postopoma naraščalo in je v letu 2006 doseglo 69,1 % celotnega dolga. Pred letom 2001 se je Republika Slovenija na tujih trgih zadolževala pretežno v evrih in ameriških dolarjih. Z leti se spreminja samo razmerje med valutama, opazna pa je očitna hitra rast deleža evra na račun hitrega upadanja ameriškega dolarja, kot posledica realizacije strategije upravljanja z državnim dolgom. Zadolževanje v tolarjih in evrih je konec leta 2006 predstavljalo kar 99,3 % celotne zadolžitve na finančnih trgih. V letu 2007 se je delež zadolžitve v evrih z vstopom v EMU spremenil tako, da je evro postal domača valuta. V naslednjih letih se je ta delež gibal na podobni ravni in konec leta 2010 znašal 99,8 %.

Tabela 7-7: Valutna struktura dolga državnega proračuna Republike Slovenije glede na valuto zadolžitve

	v %										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
SIT	42,8	42,9	46,7	48,3	55,6	65,4	69,1	0,0	0,0	0,0	0,0
USD	14,6	3,8	1,8	1,2	0,8	0,6	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0
EUR	42,6	52,6	50,9	50,0	43,2	33,6	30,2	99,5	99,6	99,8	99,8
CHF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
GBP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
JPY	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,7	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2
SKUPAJ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: MF.

Tehtano povprečje časa do zapadlosti dolga državnega proračuna Republike Slovenije, ki se je v letu 2010 zaradi izdaje 10 letne obveznice RS 67 še nekoliko povečalo, znaša 6,2 leta.

Tabela 7-8: Tehtano povprečje ročnosti do zapadlosti dolga državnega proračuna RS, v letih

	v letih											
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dolg državnega proračuna RS	6,72	6,41	6,84	6,15	5,53	5,16	5,16	5,08	5,25	5,57	5,94	6,22
Kratkoročni dolg	0,13	0,25	0,23	0,30	0,28	0,36	0,36	0,36	0,04	0,09	0,11	0,21
Dolgoročni dolg	6,91	6,63	7,15	6,55	5,82	5,41	5,39	5,31	5,70	5,94	6,36	6,70

Vir: MF.

8 DOLG PRAVNIH OSEB JAVNEGA SEKTORJA IZ 87. ČLENA ZAKONA O JAVNIH FINANCAH

8.1 Pojem pravnih oseb javnega sektorja iz 87. člena ZJF

Pravne osebe iz 87. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02-ZDT-B, 56/02-ZJU, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08, 49/09, 38/10-ZUKN, 107/10, v nadaljevanju ZJF) zajemajo:

- posredne proračunske uporabnike (javni zavodi in drugi izvajalci javnih služb, agencije, skladi socialnega zavarovanja, javni skladi na ravni države), katerih ustanoviteljica je država ali posredni uporabniki državnega proračuna,
- javne gospodarske zavode, javna podjetja in druge pravne osebe, v katerih ima država odločujoč vpliv na upravljanje (lastniški delež Republike Slovenije v pravni osebi je 50 ali več odstotni).

87. člen Zakona o javnih financah določa, da se pravne osebe iz tega člena, ki jih s sklepom potrdi Vlada RS, lahko zadolžujejo in izdajajo jamstva drugim pravnim osebam le pod pogoji, ki jih določi Vlada RS na predlog ministrstva, pristojnega za finance.

8.2 Pravne podlage nadzora in spremljanja zadolževanja pravnih oseb iz 87. člena ZJF

Pravne podlage nadzora in spremljanja zadolževanja pravnih oseb iz 87. člena Zakona o javnih financah so bile v letu 20010 naslednje:

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02-ZDT-B, 56/02-ZJU, 127/06-ZJZP, 14/07-ZSPDPO, 109/08, 49/09, 38/2010-ZUKN, 107/2010),
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2010 in 2011 (Uradni list RS, št. 99/09, 29/10, 56/10, 96/10),
- Uredba o pogojih in postopkih zadolževanja pravnih oseb iz 87. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 112/09, v nadaljevanju uredba),
- Pravilnik o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih oseb javnega sektorja in občin (Uradni list RS, št. 3/08, 79/08, v nadaljevanju pravilnik).

Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2010 in 2011 je v prvem odstavku 37. člena določil, da se pravne osebe javnega sektorja v letu 2010 lahko zadolžijo in izdajo poročstva drugim fizičnim in pravnim osebam do skupne višine 2.000.000.000 EUR.

Uredba o pogojih in postopkih zadolževanja pravnih oseb iz 87. člena ZJF določa postopke zadolževanja pravnih oseb iz 87. člena ZJF pred sklenitvijo pogodbe o zadolžitvi. V skladu s

predpisanim postopkom morajo pravne osebe pridobiti ustrezna soglasja k zadolževanju. Namen uredbe je spoštovanje načela konkurenčnosti pri zbiranju ponudb o zadolžitvi in posledična zadolžitve pravne osebe po čim nižjih stroških. Obenem je namen uredbe tudi kontrola višine zadolžitve posamezne pravne osebe in višine skupne zadolžitve pravnih oseb iz 87. člena Zakona o javnih financah, saj skupna višina zadolžitve teh pravnih oseb v posameznem letu ne sme preseči kvote zadolžitve, ki jo določa dvoletni Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije.

Pravilnik o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih oseb javnega sektorja in občin določa način poročanja pravnih oseb iz 87. člena ZJF o stanju in spremembah njihovih obstoječih – že sklenjenih pogodb o zadolžitvah. Obenem določa tudi oddajo napovedi zadolževanja za naslednja tri koledarska leta. V letu 2008 je bil izdan nov pravilnik, ki je uvedel elektronsko poročanje o zadolževanju posameznih pravnih oseb iz 87. člena ZJF preko nove aplikacije e-Dolg.

8.3 Definicija zadolžitve

Zadolžitev po uredbi pomeni:

- najem posojila ali kredita,
- izdajo jamstva za obveznosti druge pravne osebe iz naslova kreditov, posojil ali dolžniških vrednostnih papirjev,
- izdajo dolžniških vrednostnih papirjev,
- finančni najem (lizing) pravnih oseb iz 87. člena ZJF, ki so v skladu s standardno klasifikacijo institucionalnih sektorjev razvrščene v sektor S.13 DRŽAVA,
- plasmaji prostih denarnih sredstev (zadolžitve) med povezanimi družbami.

Kredit po uredbi so tudi okvirni krediti, krediti po načelu tekočega računa in revolving krediti. Za višino zadolžitve se pri teh kreditih šteje zgornji limit odobrenega kredita. Med zadolžitve po uredbi pa ne sodijo blagovni krediti.

8.4 Gibanje zadolženosti pravnih oseb iz 87. člena ZJF v preteklih letih, stanje zadolžitve v letu 2010 in struktura zadolžitve

Tabela 8-1: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF 2000 - 2010

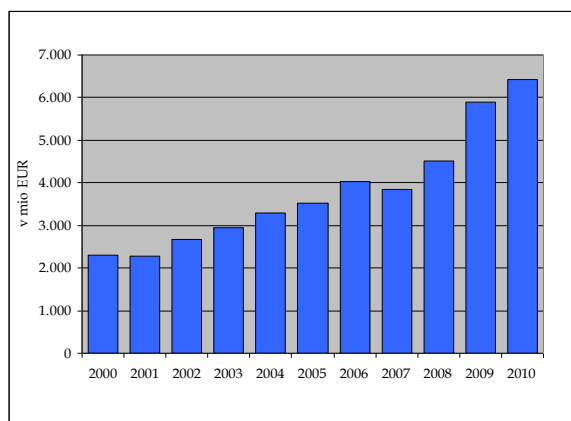
	SIT	EUR	v% BDP	Indeks tn+1/tn
31.12.2000	486.588.082.910	2.300.585.434	12,45%	
31.12.2001	506.118.183.367	2.285.891.903	11,07%	99
31.12.2002	615.360.441.302	2.672.374.416	11,55%	117
31.12.2003	695.810.037.094	2.939.748.849	11,71%	110
31.12.2004	791.113.005.937	3.299.837.768	12,19%	112
31.12.2005	845.716.719.159	3.530.061.989	12,28%	107
31.12.2006	964.849.566.775	4.026.245.897	12,96%	114
31.12.2007		3.847.263.488	11,13%	96
31.12.2008		4.518.528.333	12,17%	117
31.12.2009*		5.903.936.725	16,92%	131
31.12.2010**		6.424.144.467	17,81%	109

*Stanje dolga v letu 2009 je korigirano glede naknadno javljene spremembe, zajema pa tudi stanje zadolžitve Luke Koper, d. d., ki je bila vključena na seznam v letu 2009.

** Stanje dolga v letu 2010 se lahko po septembrski uskladitvi in pripravi septembrskega EDP poročila še nekoliko spremeni.

Vir: MF.

Graf 8-1: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF 2000-2010

Vir: MF.

V preteklih letih je možno zaznati rahel porast stanja zadolženosti pravnih oseb iz 87. člena ZJF. Absolutni padec dolga v primerjavi s preteklim letom je možno zaznati le v letu 2007, ki pa je bil posledica izločitve določenih pravnih oseb iz seznama pravnih oseb iz 87. člena ZJF. Izločene pravne osebe v letu 2007 so bile Slovenska industrija jekla, Telekom Slovenije in Slovenska izvozna banka – SID. Poleg navedenega je dne 7. 3. 2007 stopil v veljavo Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o železniškem prometu (Uradni list RS, št. 15/07), s katerim je Republika Slovenija v tem letu prevzela dolg Javne agencije za železniški promet

RS v skupni višini 110.418.657,21 EUR. Zaradi vsega navedenega se je stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena Zakona o javnih financah na dan 31. 12. 2007 v primerjavi z 31. 12. 2006 znižal.

Večji porast stanja zadolženosti pa opazimo v letu 2009, ki pa je poleg rasti stanja dolga pri posameznih pravnih osebah tudi posledica uvrstitve Telekoma Slovenije in Luke Koper nazaj na seznam pravnih oseb iz 87. člena ZJF. Tako v letu 2009 kot tudi še v letu 2010 je delež zadolžitve pravnih oseb iz 87. člena ZJF v BDP v primerjavi s preteklimi leti zelo visok, kar je delno posledica padca BDP v letu 2009 in počasne rasti BDP v letu 2010, ki še vedno ni dosegla višine iz leta 2008.

Tabela 8-2: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31. 12. 2010 po ročnosti

Razdelitev dolga po ročnosti:	v EUR	v %
Dolgoročni dolg	6.201.953.598	96,54%
Kratkoročni dolg	222.190.869	3,46%
Skupaj	6.424.144.467	100,00%

Vir: MF.

Večji del dolga predstavlja dolgoročni dolg. V zadnjih šestih letih se struktura dolga po ročnosti ni bistveno spremenila, saj je dolgoročni dolg od leta 2005 naprej predstavljal med 96 % in 97 % celotnega dolga.

Tabela 8-3: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31. 12. 2010 po vrsti dolga

Razdelitev dolga po vrsti dolga:	v EUR	v %
Zadolžitve*	6.288.584.809	97,89%
Jamstva drugim pravnim osebam**	135.559.658	2,11%
Skupaj	6.424.144.467	100,00%

*Zadolžitve: stanje najetih posojil ali kreditov, izdanih dolžniških vrednostnih papirjev in finančnih najemov (leasingov) pri pravnih osebah, ki sodijo v sektor S.13 DRŽAVA

** Podatek ne zajema jamstva HSE v višini 12 mio EUR (80% od 15 mio EUR) za zadolžitev TEŠ, ker je zadolžitev TEŠ že zajeta med zadolžitvami.

Vir: MF.

Jamstva pravnih oseb iz 87. člena ZJF drugim pravnim osebam predstavlja potencialni dolg pravnih oseb iz 87. člena ZJF. V preteklih letih je potencialni dolg predstavlja manj kot 1 % celotnega dolga, v zadnjih letih pa opazimo rahel dvig v celotnem dolgu. Predvsem v letu 2009 so se jamstva drugim pravnim osebam dvignila na 1,48 % celotnega dolga, v letu 2010 pa na 2,11 %. Pri tem podatek o stanju jamstev drugim pravnim osebam za leto 2010 ne zajema jamstva HSE družbi TEŠ, ker je zadolžitev že zajeta v skupnem stanju zadolžitev pravnih oseb. Razlog za dvig jamstev v skupnem dolgu pravnih oseb iz 87. člena ZJF je v dvigu izdanih jamstev Slovenskega podjetniškega sklada, ki je višino izdanih jamstev v letu

2009 dvignil iz 19,5 mio EUR na 73 mio EUR in v letu 2010 na 125,3 mio EUR, kar lahko pripišemo tudi ukrepom zoper gospodarsko krizo. Jamstva Slovenskega podjetniškega sklada predstavljajo kar 92 % vseh izdanih jamstev pravnih oseb iz 87. člena ZJF v letu 2010.

Tabela 8-4: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31. 12. 2010 razdeljen na notranji/zunanji dolg

Razdelitev dolga na zunanji/notranji dolg:	v EUR	v %
Notranji dolg*	3.516.055.108	54,73%
Zunanji dolg	2.908.089.359	45,27%
Skupaj	6.424.144.467	100,00%

*Notranji dolg: stanje zadolžitev pravnih oseb pri finančnih organizacijah in ostalih pravnih osebah s sedežem v RS

Vir: MF.

Notranji dolg v primerjavi z zunanjim dolgom v zadnjih petih letih večinoma nekoliko presega 50 %. Le v letih 2007 in 2008 se je približal 60 %. Tuji dolg je v preteklih letih predstavljal manj kot 50 % celotnega dolga. 63 % tujega dolga v letu 2010 predstavlja dolg DARS, 17 % je dolg Telekom Slovenije, 8 % pa dolg Slovenskih železnic. Pravne osebe so se v tujini zadolževale v večjem delu pri Evropski investicijski banki (EIB) – 50 % celotne tuje zadolžitve ter pri ostalih mednarodnih finančnih organizacijah kot so EUROFIMA, IBRD, Sklad sveta EU, manjši delež pa predstavljajo zadolžitve pri tujih komercialnih finančnih organizacijah, kot je npr. KFW, BAWAG banka.

Tabela 8-5: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31. 12. 2010 razdeljen po inštrumentih zadolžitve

Razdelitev dolga po inštrumentu zadolžitve:	v EUR	
Zadolžitev z izdajo dolžniških vrednostnih papirjev	995.025.617	15,49%
Ostala zadolžitve (posojila, krediti, finančni leasingi)	5.429.118.851	84,51%
Skupaj	6.424.144.467	100,00%

Vir: MF.

Zadolžitve z izdajo dolžniških vrednostnih papirjev (večji del so izdaje obveznic) predstavlja kar 15 % celotne zadolžitve pravnih oseb iz 87. člena ZJF. Ta instrument so v preteklih letih za zadolžitev uporabili DARS, Slovenska odškodninska družba, Telekom Slovenije, Stanovanjski sklad RS, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS.

Tabela 8-6: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31. 12. 2010 razdeljen glede na valuto zadolžitve

Razdelitev dolga glede na valuto zadolžitve:	ROČNOST			%
	Dolgoročno v EUR*	Kratkoročno v EUR*	Skupaj v EUR*	
Zadolžitev v originalni valuti				
EUR	6.131.822.870	222.190.869	6.354.013.739	98,91%
CHF	69.506.096	0	69.506.096	1,08%
USD	624.633	0	624.633	0,01%
Skupaj	6.201.953.598	222.190.869	6.424.144.467	100,00%
	96,54%	3,46%	100,00%	

*Preračun iz originalne valute zadolžitve v EUR je opravljen po srednjem tečaju Banke Slovenije oz. referenčnem tečaju ECB na dan 31.12.2010

Vir: MF.

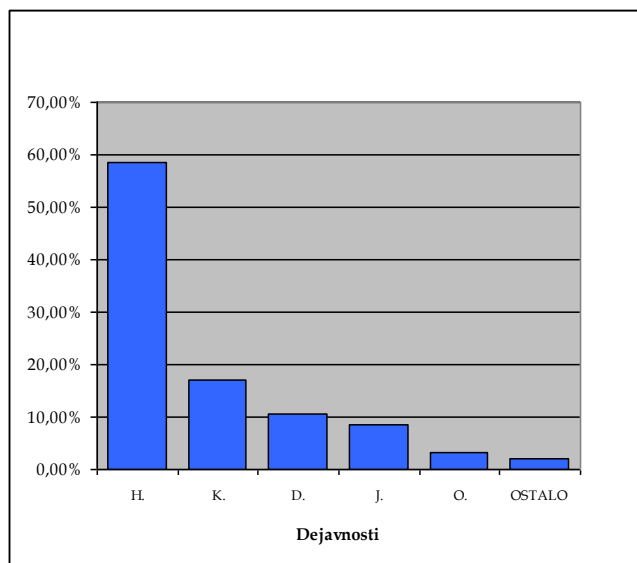
Skoraj 99 % zadolžitve po stanju dolga na dan 31. 12. 2010 predstavlja zadolžitev v EUR. Le dober odstotek je zadolžitev v CHF, še manj pa zadolžitev v USD. Podobno stanje je bilo tudi v letu 2009 in 2008, v letu 2005-2007 pa je bila zadolžitev v CHF nekoliko višja, vendar ni presegla 1,62 % celotnega stanja dolga v posameznem letu. Struktura zadolžitve po valuti zadolžitve je bila drugačna v letih 2005 in 2006 – pred uvedbo EUR, saj je del zadolžitve predstavljalo tudi še zadolževanje v SIT. V letu 2005 je zadolžitev v SIT predstavljala 26,75 % v celotnem stanju dolga na dan 31. 12. 2005, v letu 2006 pa je zadolžitev v SIT padla že na 22,21 %. V obeh letih pa je bila zadolžitev v EUR že sorazmerno visoka - 70,90 % oziroma 75,75 %. S prehodom na EUR se je celotna zadolžitev v SIT prištelala zadolžitvi v EUR, kar je razvidno tudi iz % zadolževanja v EUR po 31. 12. 2006.

Tabela 8-7: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31. 12. 2010 po dejavnostih pravnih oseb

Razdelitev dolga po dejavnostih:	v EUR	%
H. PROMET IN SKLADIŠČENJE	3.761.990.634	58,56%
K. FINANČNE IN ZAVAROVALNIŠKE DEJAVNOSTI	1.095.146.226	17,05%
D. OSKRBA Z ELEKTRIČNO ENERGIJO, PLINOM IN PARO	675.648.629	10,52%
J. INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE DEJAVNOSTI	547.348.307	8,52%
O. DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE, DEJAVNOST OBVEZNE SOCIALNE VARNOSTI	204.767.040	3,19%
B. RUDARSTVO	46.621.144	0,73%
M. STROKOVNE, ZNANSTVENE IN TEHNIČNE DEJAVNOSTI	34.783.251	0,54%
P. IZOBRAŽEVANJE	24.108.041	0,38%
C. PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	18.191.290	0,28%
Q. ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	8.184.140	0,13%
I. GOSTINSTVO	6.681.052	0,10%
R. KULTURNE, RAZVEDRILNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI	417.416	0,01%
L. POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	257.297	0,00%
SKUPAJ	6.424.144.467	100,00%

Vir: MF.

Graf 8-2: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31. 12. 2010 po dejavnostih pravnih oseb

Vir: MF.

Večji del dolga v letu 2010 predstavljajo zadolžitve pravnih oseb, ki kot glavno dejavnost opravljajo dejavnost prometa in skladiščenja. Navedeno dejavnost opravlja le šest zadolženih pravnih oseb iz 87. člena ZJF – to so Slovenske železnice, Zavod RS za blagovne rezerve, DARS, Kontrola zračnega prometa Slovenije, Pošta Slovenije in Luka Koper. Razlog za tako visoko zadolžitev v tej dejavnosti je predvsem zadolžitev DARS, ki v celotni zadolžitvi pravnih oseb iz 87. člena na dan 31. 12. 2010 predstavlja kar 47 %.

Tabela 8-8: Stanje dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31. 12. 2010 glede na razvrstitev pravnih oseb po Standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev

Razdelitev dolga po SKIS:	v EUR	%
S.11001 (Nefinančne družbe pod javnim nadzorom)	5.098.074.737	79,36%
S.13112 (Državni skladi)	1.216.609.189	18,94%
S.13113 (Druge enote centralne ravni države)	56.958.522	0,89%
S.13140 (Skladi socialnega zavarovanja)	52.314.507	0,81%
S.13133 (Druge enote lokalne ravni države)	187.512	0,00%
SKUPAJ	6.424.144.467	100,00%

Vir: MF.

Večji del dolga v letu 2010 predstavljajo zadolžitve pravnih oseb, ki po SKIS sodijo med nefinančne družbe pod javnim nadzorom. V sektorju S.13 DRŽAVA pa večji delež zadolževanja v letu 2010 predstavlja zadolžitev državnih skladov, predvsem zadolžitev Slovenske odškodninske družbe (SOD), ki v celotni zadolžitvi pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31. 12. 2010 predstavlja kar 15,8 %.

Prvih pet najbolj zadolženih pravnih oseb iz 87. člena ZJF na dan 31. 12. 2010 je naslednjih:

1. Družba za avtoceste v Republiki Slovenije, d. d.,
2. Slovenska odškodninska družba, d. d.,
3. Telekom Slovenije, d. d.,
4. Slovenske železnice, d. o. o.,
5. Luka Koper, d. d..

Zadolžitev naštetih petih pravnih oseb iz 87. člena ZJF znaša na dan 31. 12. 2010 5.185 mio EUR, kar predstavlja kar **80,7 %** celotnega dolga pravnih oseb iz 87. člena ZJF.

8.5 Izkoriščenost kvote zadolžitve pravnih oseb iz 87. člena ZJF v letu 2010

Skupna kvota zadolžitve pravnih oseb iz 87. člena Zakona o javnih financah za leto 2010 objavljena v 37. členu Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2010 in 2011 (Uradni list RS, št. 99/09, 29/10, 56/10, 96/10) znaša **2.000.000.000 EUR**. To pomeni, da pravne osebe v letu 2010 lahko povečajo svojo zadolženost za 2.000 mio EUR. Kvota zadolžitve je torej razlika med vsemi črpanji zadolžitev v letu 2010 in odplačili zadolžitev v letu 2010 ali drugače povedano je to razlika med stanjem dolga na dan 31. 12. 2010 in stanjem dolga na dan 31. 12. 2009.

stanje dolga na dan 31. 12. 2009 _____ 5.903.936.725 EUR*

stanje dolga na dan 31. 12. 2010 _____ 6.424.144.467 EUR**

*Preračun iz originalne valute zadolžitve v EUR je opravljen po srednjem tečaju Banke Slovenije oz. referenčnem tečaju ECB na dan 31. 12. 2009.

** Preračun iz originalne valute zadolžitve v EUR je opravljen po srednjem tečaju Banke Slovenije oz. referenčnem tečaju ECB na dan 31. 12. 2010.

povečanje stanja dolga na dan 31. 12. 2010 _____ 520.207.742 EUR

Vendar na povečano stanje dolga na dan 31. 12. 2010 v primerjavi s stanjem dolga na dan 31. 12. 2009 med drugim vplivajo tudi:

- tečajne razlike;
- nove pravne osebe (npr. Razvojni center orodjarstva Slovenije – TECOS), ki so v letu 2010 bile uvrščene na seznam pravnih oseb iz 87. člena ZJF, saj vplivajo na povečanje dolga s celotnim stanjem dolga na dan 31. 12. 2010 in ne le s povečanjem zadolžitve v letu 2010;
- izločene pravne osebe iz seznama pravnih oseb iz 87. člena ZJF (npr. Lipica Turizem), ki znižajo stanje dolga na dan 31. 12. 2010 za celotno stanje zadolžitve in ne le za dejanska odplačila zadolžitve v letu 2010.

Za izračun izkoriščenosti kvote zadolžitve je potrebno navedene spremembe izločiti.

Po izločitvi navedenih sprememb je izkoriščenost kvote naslednja:

povečanje stanja dolga na dan 31. 12. 2010 _____ 508.467.535 EUR

Kvota zadolžitve za leto 2010 _____ 2.000.000.000 EUR

Izkoriščenost kvote za leto 2010 _____ 25,42 %

Izkoriščenost kvote je bila v letu 2010 nižja kot v letu 2009 (48 %). Razlogi za to so naslednji:

- povišanje skupne kvote zadolžitve za leto 2010 določene v Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2010 in 2011 – skupna kvota zadolžitve se je

na podlagi napovedi pravnih oseb iz 87. člena ZJF iz 1,2 mrd v letu 2009 dvignila na 2 mrd EUR v letu 2010;

- 15 pravnih oseb iz 87. člena ZJF je v letu 2010 napovedalo skupno zadolževanje v višini 1,7 mrd EUR, neizkoriščeno je ostalo 1,3 mrd EUR napovedane kvote zadolžitve;
- več kot 100 mio EUR neizkoriščene kvote so beležile 4 pravne osebe iz 87. člena ZJF: Slovenska odškodninska družba, Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, Holding Slovenske elektrarne in Kapitalska družba.

Povečanje napovedanega zadolževanja v letu 2010 (napoved pravne osebe oddajo Ministrstvu za finance že septembra tekočega leta za naslednja tri koledarska leta) in na drugi strani nižje povečanje dolga v letu 2010 v primerjavi z letom 2009 kaže na nestabilne in negotove gospodarske razmere in negotovost glede razmer na finančnih trgih, kar onemogoča pravnim osebam realno načrtovanje višine zadolžitve v naslednjem letu.

9 DOLG SEKTORJA DRŽAVA (ESA - 95)

Dolg sektorja države je skladno z uredbami EU, upoštevanjem metodologije Evropskega sistema računov (ESA 95) in priporočila Eurostata, definiran kot seštevek dolga centralne ravni države, dolga lokalne ravni države in dolga skladov za socialno in zdravstveno varstvo. Razlike med prikazi dolga sektorja država v skladu z metodologijo ESA 95¹² in prikazom dolga po nacionalni metodologiji, kot ga sicer izkazujemo v Sloveniji, so:

I. V institucionalnem zajetju enot.

Ministrstvo za finance na svojih spletnih straneh in v svojih rednih poročilih objavlja stanje dolga državnega proračuna Republike Slovenije po nacionalni metodologiji (poročano v 7 poglavju), ki je v skladu z metodologijo Mednarodnega denarnega sklada (včasih poročano kot dolg neposrednih proračunskih uporabnikov Republike Slovenije). Z namenom lažjega mednarodnega primerjanja držav, je za vse države članice Evropske unije bila sprejeta metodologija evropskega sistema računov ESA-95, ki med drugim predpisuje tudi enotno klasifikacijo institucionalnih sektorjev. Leta 2006 je le-ta bila sprejeta z Uredbo o standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev (Ur.l. 13/2006), ki celotno gospodarstvo države razvršča v pet institucionalnih sektorjev: Nefinančne družbe (S.11), Finančne družbe (S.12), Država (S.13), Gospodinjstva (S.14) in Neprireditne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva (S.15).

Sektor država je naprej razdeljen na štiri podsektorje:

- S.1311 ENOTE CENTRALNE RAVNI DRŽAVE
- S.13111 Neposredni uporabniki državnega proračuna
- S.13112 Državni skladi
- S.13113 Druge enote centralne ravni države
- S.1312 ENOTE REGIONALNE RAVNI DRŽAVE
- S.1313 ENOTE LOKALNE RAVNI DRŽAVE
- S.13131 Neposredni uporabniki proračunov občin
- S.13132 Skladi lokalne ravni države
- S.13133 Druge enote lokalne ravni države
- S.1314 SKLADI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

Institucionalne enote so v sektorje razvrščene na podlagi narave dejavnosti posamezne institucionalne enote. V sektor država se razvrščajo institucionalne enote, ki so po svoji dejavnosti netržni proizvajalci, katerih proizvodi in storitve so namenjeni individualni ali kolektivni potrošnji in se večinoma financirajo iz obveznih javnofinančnih dajatev oziroma manj kot 50 % svojih stroškov pokrivajo s tržnimi prodajami, ter institucionalne

¹² Metodologija za izračun primanjkljaja in dolga sektorja država skladno z metodologijo Evropskega sistema računov (ESA 95) je podrobneje opisana na http://www.mf.gov.si/fileadmin/mf.gov.si/pageuploads/tekigib/dolg/poroc_apr_2011.pdf.

enote, ki se primarno ukvarjajo s preraždeljevanjem narodnega dohodka in bogastva. Sektor država v skladu z metodologijo ESA 95 torej sestavljajo institucionalne enote, ki so pravne osebe javnega prava in netržni proizvajalci.

Posledično, ko govorimo o institucionalnem sektorju država, moramo neposrednim proračunskim uporabnikom centralne in lokalnih ravni države ter socialnih skladov prišteti še večino javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij, ki več kot 50 % svojih odhodkov pokrivajo iz javnofinančnih virov (večina vrtcev, šol, univerz, bolnišnic, zdravstvenih domov, javnih zavodov s področja kulture, socialnega varstva, raziskovalne dejavnosti idr.). Po institucionalni klasifikaciji sta v sektor država vključeni tudi Slovenska odškodninska družba in Kapitalska družba v delu, ki financira Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Iz opisanih razlik klasifikacij sledi, da je termin država in njen dolg po **metodologiji ESA 95 širšega pomena in ni primerljiv z dolgom poročanim po nacionalni metodologiji**.

II. V načinu vrednotenja kategorij.

V Sloveniji se na podlagi Zakona o javnih financah in Zakona o računovodstvu vodi računovodstvo po načelu denarnega toka, kar pomeni da se poslovni dogodki izkazujejo v času, ko pride do plačila. V nasprotju s tem pa metodologija ESA 95 temelji na obračunskem načelu z izkazovanjem poslovnih dogodkov v času nastanka dogodka. Zaradi različnih načel izkazovanja je, za potrebe poročanja po metodologiji ESA 95, potrebno **izvršiti prevedbo izkazanih denarnih tokov v obračunsko kategorijo** skladno z metodološkimi navodili ESA 95. Zaradi tega mora Republika Slovenija ob poročanju o stanju dolga posebej poročati¹³ tudi o: vnaprej plačanih obrestih (nastanejo pri izdaji vrednostnih papirjev zaradi cene, ki je pod 100), vrednostnih spremembah, razliki med plačanimi in obračunanimi obrestmi.

III. V implementaciji konsolidacije.

Zaradi širšega pojma dolga države po metodologiji ESA 95 je potrebno implementirati konsolidacijo, da se dolg prikaže v bolj pravilni velikosti in se »umetno« ne zvišuje. Dolg države po metodologiji ESA 95 **je konsolidiran**, kar pomeni, da se dolg zmanjša za tisti del, ki ga institucionalne enote, ki spadajo v sektor država, izkazujejo do drugih institucionalnih enot v sektorju država (gre za konsolidacijo vrednostnih papirjev in kreditov med enotami).

IV. V razdelitvi dolga po kategorijah.

¹³ Posebej je potrebno poročati tudi o dolgu s poroštvom in jamstvom države, ki so ga najele institucionalne enote, ki po institucionalni klasifikaciji ne sodijo v okvir sektorja države, vendar to ni del dolga sektorja države. Skladno z uredbami Sveta Evrope in metodologijo ESA 95, dolg teh institucionalnih enot lahko potencialno postane dolg sektorja države samo v primeru, kadar le te ne odplačajo treh zaporednih transh anuitet.

Ministrstvo za finance na svojih spletnih straneh poroča o dolgu državnega proračuna Republike Slovenije po naslednjih kategorijah, ki so v skladu z nacionalno metodologijo, ki je bila pripravljena na podlagi metodologije Mednarodnega denarnega sklada (GFS):

1. Notranji dolg (ki se nadalje deli na kredite in vrednostne papirje) in
2. Zunanji dolg (ki se nadalje deli na kredite in vrednostne papirje).

Po metodologiji ESA 95 pa se vsak institucionalni sektor deli na naslednje finančne instrumente:

AF2	Kovanci in depoziti
AF33	Vrednostni papirji, ki niso delnice, brez izvedenih instrumentov
AF331	Kratkoročni
AF332	Dolgoročni
AF4	Krediti
AF41	Kratkoročni
AF42	Dolgoročni

Posledično je v dolg države po metodologiji ESA 95 potrebno **vključiti tudi kovance in finančne lizinge**.

Aprila 2011 je Statistični urad Republike Slovenije objavil revizijo podatkov za konsolidiran dolg države po metodologiji ESA 95, za obdobje 2007-2011, kjer so bili revidirani podatki pri ocenah izdanih in odkupljenih dolgoročnih vrednostnih papirjev na centralni ravni države in konsolidaciji dolga znotraj posameznih podsektorjev ter bile odpravljene nekatere metodološke in statistične pomanjkljivosti. Posledično se je za celotno obdobje spremenilo tudi stanje konsolidiranega dolga celotnega sektorja država, ki je sedaj za 1 – 2,6 odstotkov nižje od prejšnjih vrednosti.

Tabela 9-1: Dolg države po metodologiji presežnega primanjkljaja in dolga (ESA – 95)

	<i>v milijonih EUR</i>							
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>S.13 Konsolidiran dolg države</i> ¹⁴	6.856,3	7.429,1	7.682,8	8.204,4	7.980,9	8.180,1	12.449,5	13.703,9
<i>S.1311 Enote centralne ravni države</i>	6.663,9	7.337,7	7.590,7	8.118,1	7.904,1	8.091,5	12.110,1	13.171,0
<i>od tega: dolg državnega proračuna RS</i> ¹⁵	6.298,67	6.672,75	6.987,20	7.351,4	7.395,5	7.181,6	11.083,4	11.884,5
<i>S.1313 Enote lokalne ravni države</i>	147,6	181,0	211,7	235,7	255,5	353,6	523,4	626,1
<i>S.1314 Skladi socialnega zavarovanja</i>	188,0	194,5	20,3	3,1	2,9	2,7	2,5	52,4
<i>Konsolidacija med podsektorji države</i>	143,1	284,0	139,9	152,5	181,6	267,6	186,6	145,6

Vir: Statistični urad RS.

¹⁴ S.13 = S.1311 + S.1313 + S.1314 – (konsolidacija med podsektorji).

¹⁵ Dolg po nacionalni metodologiji.

Tabela 9-2: Dolg države po metodologiji presežnega primanjkljaja in dolga (ESA - 95)

	% BDP							
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
S.13 Konsolidiran dolg države	27,3	27,4	26,7	26,4	23,1	21,9	35,2	38,0
S.1311 Enote centralne ravni države	26,5	27,1	26,4	26,1	22,9	21,7	34,2	36,5
S.1313 Enote lokalne ravni države	0,6	0,7	0,7	0,8	0,7	0,9	1,5	1,7
S.1314 Skladi socialnega zavarovanja	0,7	0,7	0,1	0	0	0	0	0,1
Konsolidacija med podsektorji države	0,6	1,1	0,5	0,5	0,5	0,7	0,5	0,4

Vir: Statistični urad RS.

Dolg državnega proračuna Republike Slovenije predstavlja največji del dolga v podsektorju centralne države in s tem v konsolidiranem dolgu celotnega sektorja države. Dolg državnega proračuna (po nacionalni metodologiji) je **konec leta 2007 znašal 7.396 mio EUR ali 92,7 % celotnega konsolidiranega dolga države, konec leta 2010 pa je znašal 11.885 mio EUR**, kar predstavlja **86,7 % konsolidiranega dolga države** (po ESA-95).

Dolg državnega proračuna Republike Slovenije predstavlja največji del v konsolidiranem dolgu države, v letu 2010 86,7 %, in ima največji vpliv na njegovo gibanje. Posledično je večina dolga generirana v podsektorju centralne države. Delež podsektorja skladov socialnega zavarovanja v letu 2005 upade na 0 %, ker je prišlo do prevzema dolga ZZSZ in ZPIZ v državni proračun.

V obdobju od leta 2003 do leta 2006 se je delež konsolidiranega dolga države v BDP gibal na približno enaki ravni 27 % in se z vsakim letom rahlo zniževal. V letih 2007 in 2008 se je znižal do 21,9 %, predvsem zaradi povečanja BDP. Z nastopom finančne krize leta 2009, večjim primanjkljajem državnega proračuna RS in dodatnim zadolževanjem države za namene blažitve finančne krize, se je stanje konsolidiranega dolga države povečalo na 35,2 % BDP. Tudi v letu 2010 se je nadaljevala rast in je konec leta znašal 38 % BDP.

10 POROŠTVA IN JAMSTVA REPUBLIKE SLOVENIJE

10.1 Pravne podlage za izdajanje državnih poroštev

Določba 149. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91 s spremembami) dovoljuje poroštvo oziroma jamstvo države le na podlagi zakona. V sistemu izdajanja poroštev Republike Slovenije sta se razvila dva tipa poroštenih zakonov, in sicer splošni porošten zakon in posebni porošten zakon.

Splošni porošten zakon je namenjen širokemu krogu prejemnikov državnega poroštva. V takem zakonu so opredeljeni: postopek izdaje poroštva, postopek unovčitve poroštva ter določila o načinu uveljavljanja regresnega zahtevka poroka do dolžnika (postopek izterjave). Taki zakoni so:

- Zakon o merilih in postopku za dajanje poroštev Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 21/95 s spremembami; v nadaljnjem besedilu: ZMPDP);
- Zakon o poroštvih Republike Slovenije za obveznosti gospodarskih družb iz poslov restrukturiranja dolgov (Uradni list RS, št. 69/94 s spremembami; v nadaljnjem besedilu: ZPOGD);
- Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah (Uradni list RS, št. 91/0544/2007-uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZPRPGDT);
- Zakonu o spremembi in dopolnitvah Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 109/08; v nadaljnjem besedilu: ZJF-D);
- Zakonu o jamstveni shemi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/09 s spremembami; v nadaljnjem besedilu: ZJShemRS)
- Zakonu o jamstveni shemi Republike Slovenije za fizične osebe (Uradni list RS, št. 59/09; v nadaljnjem besedilu: ZJShemFO)
- Zakon o poroštvih Republike Slovenije za financiranje investicij gospodarskih družb v težavah, Uradni list RS št. 43/10; v nadaljnjem besedilu: ZPFIGD) ter
- Zakon o poroštvu Republike Slovenije za zagotavljanje finančne stabilnosti v euroobmočju (Uradni list RS, št. 59/10; v nadaljnjem besedilu: ZPZFSEu).

ZMPDP in ZPOGD sta v razmerju do Obligacijskega zakonika (Uradni list RS št. 97/07-uradno prečiščeno besedilo) posebna zakona (ti. *lex specialis*) in določata poseben način unovčenja poroštva. Unovčitev poroštva na podlagi teh dveh zakonov tako ni mogoča le na podlagi dejstva, da dolžnik ni plačal dolžnega zneska, kot to določa Obligacijski zakonik temveč mora upnik, preden pozove k plačilu državo kot poroka, predhodno uporabiti vsa zavarovanja in mora pozivu poroka predložiti morebitne pravnomočne sodne odločbe iz naslova izterjave. Podobno lahko upnik na podlagi ZPOGD pozove državo kot poroka k plačilu le, če je bil nad dolžnikom uveden postopek prisilne poravnave ali stečaja. V primeru prisilne poravnave lahko upnik k plačilu pozove poroka šele, ko je prisilna poravnava potrjena. V primeru stečaja pa je nadaljnji pogoj za unovčenje državnega poroštva ta, da

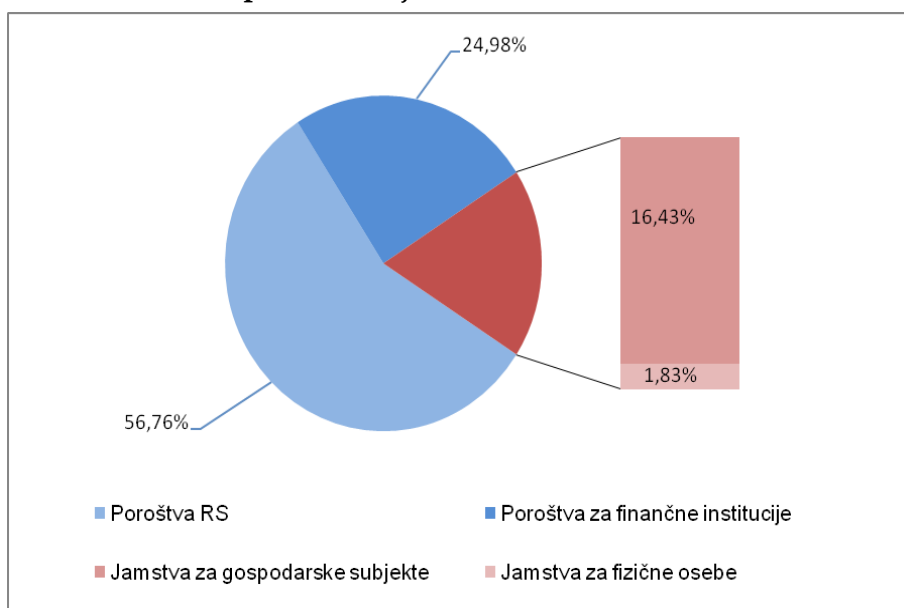
upnik dokaže, da je prijavil svojo celotno terjatev v stečajni postopek. Poziv upnika k plačilu države kot poroka pred stečajem ni mogoč.

Poseben poroštveni zakon je namenjen določenemu prejemniku poroštva. V takem zakonu so opredeljeni bistveni pogoji državnega poroštva, naziv prejemnika in višina poroštva. Na podlagi posebnega zakona se običajno dodeli poroštvo pravni osebi javnega sektorja, oziroma pravni osebi, ki deluje v javnem interesu. Primeri takšnega poroštva so predvsem poroštveni zakoni za Družbo za avtoceste v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: DARS, d. d.), poroštveni zakon za obveznosti Slovenske odškodninske družbe, d. d. (v nadaljnjem besedilu: SOD, d. d.), poroštveni zakoni za Univerzo v Ljubljani, Univerzo v Mariboru in Študentske organizacije Slovenije ter Univerzo na Primorskem, poroštveni zakoni za javni sklad Ekološko razvojni sklad Republike Slovenije in Slovenski regionalni razvojni sklad, poroštveni zakoni za podjetja elektrogospodarstva ipd. V posebnih zakonih postopek unovčitve poroštva in način izterjave regresnega zahtevka nista posebej urejena (v smislu ti. *lex specialisa*). Regresna pravica poroka se v teh primerih uveljavlja na podlagi Obligacijskega zakonika, iz katerega izhaja, da ima porok zakonsko pravico, da mu dolžnik povrne vse, kar je zanj plačal ter obresti do dneva plačila.

10.2 Izdana poroštva in jamstva Republike Slovenije v letu 2010

V letu 2010 je bilo izdanih poroštev in jamstev Republike Slovenije v skupnem znesku 801 mio EUR.

Graf 10-1: Izdana poroštva in jamstva RS v letu 2010

Vir: MF.

Tabela 10-1: Izdana poročstva in jamstva RS v letu 2010

Poročstvo oz. jamstvo RS	Pogodbeni znesek v mio EUR
Poročstva RS	454,44
Poročstva za finančne institucije	200,00
Jamstva za gospodarske subjekte	131,54
Jamstva za fizične osebe	14,61
SKUPAJ	800,59

Vir: MF.

10.2.1 Izdana poročstva Republike Slovenije

V obdobju od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 je bilo izdanih oziroma je stopilo v veljavo dvanajst novih državnih poročstev za skupno 454 mio EUR pogodbenih zneskov, in sicer za obveznosti naslednjih dolžnikov:

Tabela 10-2: Izdana poročstva RS v letu 2010 - po dolžnikih

Dolžnik	Pogodbeni znesek v mio EUR
SOD, d. d.	300,00
DARS, d. d.	120,00
Slovenski regionalni razvojni sklad	30,00
Infra d.o.o.	2,47
Cotonou II	1,97
SKUPAJ	454,44

Vir: MF.

Največji delež (66,02 %) državnih poročstev je bil dan za obveznosti SOD d. d., in sicer na podlagi Zakona o poročstvu Republike Slovenije za obveznosti Slovenske odškodninske družbe, d.d. v višini 300.000.000 eurov iz naslova najetih kreditov in izdanih obveznic za financiranje Slovenske odškodninske družbe, d.d. v letu 2010 (ZPSOD10; Uradni list RS, št. 43/10).

Drugi največji delež (26,41 %) državnih poročstev je bil dan za obveznosti DARS, d. d., na podlagi naslednjih dveh zakonov:

- Zakon o soglasju in poročstvu Republike Slovenije za obveznosti DARS, d.d. iz naslova kreditov in izdaje dolžniških vrednostnih papirjev za realizacijo gradnje avtocestnih odsekov iz Nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji v višini 544,22 milijonov evrov (ZPDVPNPIA1; Uradni list RS, št. 55/08),
- Zakon o soglasju in poročstvu Republike Slovenije za obveznosti DARS, d.d. iz kreditov in izdanih dolžniških vrednostnih papirjev za realizacijo gradnje avtocestnih

odsekov iz Nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji v višini 329,73 milijonov evrov (ZPDVPNPIA2; Uradni list RS, št. 49/09).

Manjši delež (7,15 %) državnih poroštev je bil na podlagi Zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz posojila, ki ga najame Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja pri Evropski investicijski banki za financiranje naložb, ki spodbujajo trajnostni razvoj (ZPJSRR-1; Uradni list RS, št. 49/09) dan za obveznosti Slovenskega regionalnega razvojnega sklada in na podlagi Zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save (ZPKEPS; Uradni list RS, št. 20/04, uradno prečiščeno besedilo 91/07) za obveznosti podjetja Infra d.o.o.

Najmanjši delež (0,43 %) državnih poroštev je bil dan za posojila Evropske investicijske banke v afriških, karibskih in pacifiških državah ter v čezmorskih državah in ozemljih na podlagi sporazuma Cotonou II, ki je bil sklenjen na podlagi uredbe o ratifikaciji garancijske pogodbe (Uradni list RS, št. 22/10 - mednarodne pogodbe).

Republika Slovenija izdaja državna poroštva v okviru kvote, ki jo določa vsakokrat veljavni zakon, ki ureja izvrševanje proračuna. Ta določa, da se v kvoto upoštevajo samo novo izdana poroštva za kreditne obveznosti domačih pravnih oseb. Poroštva, dana za obveznice ali posojila, ki so najeta za odplačilo obstoječih obveznosti, zavarovanih z državnim poroštvom, se ne štejejo v to kvoto, kajti v tem primeru gre za refinanciranje obveznosti in nadomestitev že izdanih državnih poroštev z novimi pod ugodnejšimi pogoji. Zakon, ki ureja izvrševanje proračuna, ločeno od navedene kvote, določa še posebno kvoto namenjeno za izdajanje državnih poroštev za obveznosti SID banke, d. d.

Kvota določena za obseg novo izdanih državnih poroštev za leto 2010 po 35. členu Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2010 in 2011 (Uradni list RS, št. 99/09 s spremembami; v nadaljnjem besedilu: ZIPRS1011) znaša 2.450 mio EUR. V vseh primerih državnih poroštev izdanih v letu 2010 je šlo za novo izdana državna poroštva (za refinanciranje obveznosti, tako ni bilo izdano nobeno državno poroštvo). Kvota po 35. členu ZIPRS1011 je bila v letu 2010 izkoriščena v višini 452 mio EUR oziroma 18,47-odstotno.

Ločeno od kvote po 35. členu ZIPRS1011 določa 38. člen ZIPRS1011 poroštveno kvoto za zadolževanje SID banke, d. d., in sicer v višini 800 mio EUR za leto 2010. Kvota ni bila izkoriščena, saj za zadolževanje SID banke, d. d., v letu 2010 ni bilo izdano nobeno državno poroštvo.

V kvoto, ki jo določa zakon, ki ureja izvrševanje proračuna se ne šteje poroštvo, ki je bilo dano na podlagi sporazuma Cotonou II, saj gre v tem primeru za poroštvo za kredite tujih pravnih oseb. Dne 31. 12. 2010 je stopila v veljavo uredba o ratifikaciji garancijske pogodbe (Uradni list RS, št. 22/10 - mednarodne pogodbe), s katero je Republika Slovenija postala porok za 29 kreditov, ki jih je EIB sklenila na podlagi notranjega sporazuma – Cotonou II, z jamstvom Republike Slovenije v višini 2 mio EUR. Kvota, določena za obseg poroštev

Republike Slovenije v višini 398 mio EUR (priloga 2, Uradni list RS, št. 22/10 - mednarodne pogodbe) je do 31. 12. 2010 izkoriščena v znesku 2 mio EUR oziroma 0,49-odstotno.

10.2.2 Izdana poroštva in jamstva Republike Slovenije za namen omejevanja učinkov finančne krize

Zaradi svetovne finančne krize je Vlada Republike Slovenije sprejela določene ukrepe za omejevanje njenih učinkov. Tako je konec leta 2008 sprejela ZJF-D (81a. člen, 86a. člen in 88a. člen) s katerim je med drugim uvedla tudi poroštva za medbančna posojila za banke in zavarovalnice. Novela D Zakona o javnih financah določa tudi, da se med izrednimi razmerami zaradi finančne krize dovolita dodatno zadolževanje in izdajanje državnih poroštev izven obsega, določenega z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, brez predhodnega rebalansa proračuna oziroma brez sprejetja posebnega zakona o poroštvu ali spremembe obsega državnih poroštev v zakonu, ki ureja izvrševanje državnega proračuna. V ta namen so tako predvidena državna poroštva kreditnim ustanovam do višine 12 milijard EUR glavnice. Predlagani ukrepi so namenjeni zagotavljanju stabilnosti in povečanju zaupanja v finančni sistem ter večji dostopnosti dolžniškega kapitala s strani gospodarstva. Določbe o ukrepih, ki jih vsebuje ZJF-D, so začasne narave; veljajo namreč le do 31. decembra 2010.

Prav tako je Republika Slovenija kot odziv na svetovno finančno krizo v letu 2009 sprejela tudi ZJShemRS in ZJShemFO. Tudi ta ukrep je bil začasne narave, saj je bilo izdajanje jamstev po teh zakonih možno do 31. 12. 2010.

Tabela 10-3 : Izdana poroštva in jamstva RS v letu 2010 za namen omejevanja finančne krize

Poroštvo oz. jamstvo RS	Pogodbeni znesek v mio EUR
Poroštva za finančne institucije	200,00
Jamstva za gospodarske subjekte	131,54
Jamstva za fizične osebe	14,61
SKUPAJ	346,15

Vir: MF.

Republika Slovenija je v obdobju od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 za namen omejitev učinkov finančne krize izdala naslednja poroštva in jamstva:

- a.) na podlagi 86a. člena ZJF-D, je za obveznosti iz naslova zadolžitev dveh bank (z izdajo obveznic) izdala dve poroštvu v skupni (nominalni) vrednosti 200 mio EUR. V skupnem obdobju veljave tega predpisa je Republika Slovenija na podlagi ZJF-D izdala štiri

poročstva v višini 2.200 mio EUR, in sicer za obveznosti štirih bank, s čimer je bila kvota v višini 12.000 mio EUR izkoriščena 18,33-odstotno.

- b.) na podlagi ZJShemRS je iz naslova zadolževanja gospodarskih subjektov (pravnih oseb) izdala 239 kreditov enajstim bankam v višini 132 mio EUR. V skupnem obdobju dovoljenega izdajanja jamstev po ZJShemRS je bilo izdanih 581 jamstev za obveznosti v skupni višini 310 mio EUR, s čimer je bila kvota v višini 1.200 mio EUR izkoriščena 25,84-odstotno.
- c.) na podlagi ZJShemFO je iz naslova zadolževanja fizičnih oseb sedmim bankam izdala skupaj 743 jamstev za obveznosti v skupni višini 15 mio EUR, pri čemer je bilo:
- za kreditorejmalce, ki imajo delovno razmerje sklenjeno za določen čas, ki prvič rešujejo stanovanjsko vprašanje ali ki so člani mlade družine, izdanih 441 jamstev v višini 13 mio EUR. V skupnem obdobju dovoljenega izdajanja jamstev po ZJShemFO je bilo za te kreditorejmalce izdanih 16 mio EUR od kvote 300 mio EUR, s čimer je bila le-ta izkoriščena 5,38 odstotno.
 - za kreditorejmalce, ki jim je bila po 1. 10. 2008 odpovedano pogodba o zaposlitvi iz poslovnih razlogov, izdanih 302 jamstev v višini 2 mio EUR. V skupnem obdobju dovoljenega izdajanja jamstev po ZJShemFO je bilo za te kreditorejmalce izdanih 3 mio EUR, s čimer je bila le-ta izkoriščena 6,22-odstotno.

10.3 Unovčena poročstva in jamstva Republike Slovenije

10.3.1 Unovčitve državnih poroštev in jamstev v letu 2010

Republika Slovenija je v letu 2010 na podlagi pozivov bank izvedla plačila poroštenih obveznosti v skupni višini 8,3 mio EUR, in sicer 4,4 mio EUR iz naslova dveh državnih poroštev za obveznosti dolžnikov Hmezad kmetijstvo Žalec d.d. - v stečaju in Novoles, d. d., Straža ter 3,7 mio EUR za obveznosti pravnih oseb, ki so dobile jamstvo po ZJShemRS in 0,2 mio EUR za obveznosti fizičnih oseb, ki so dobile jamstvo po ZJShemFO.

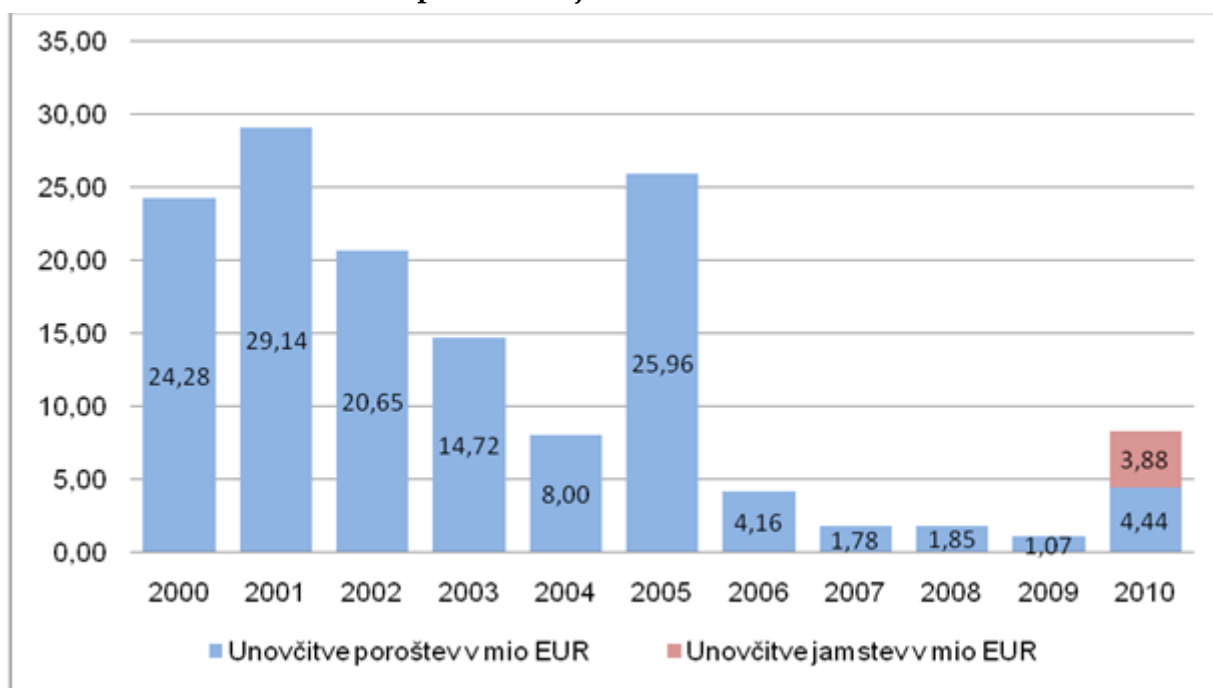
Tabela 10-4: Unovčitve državnih poroštev in jamstev v letu 2010

Dolžnik	Realizacija v mio EUR
Hmezad kmetijstvo Žalec d.d. - v stečaju	3,40
Novoles, d. d., Straža	1,04
Jamstva za gospodarske subjekte	3,71
Jamstva za fizične osebe	0,17
SKUPAJ	8,32

Vir: MF.

10.3.2 Unovčitve državnih poroštev in jamstev v letih od 2000 do 2010

Graf 10-2: Unovčitve državnih poroštev in jamstev v letih 2000 do 2010

Vir: MF.

V letih od 2000 do 2009 trend unovčitev državnih poroštev praviloma upada. Izjema je leto 2005, v katerem so se unovčila predvsem državna poročta dana gospodarskim družbam v težavah na podlagi ZPRPGDT iz leta 2002, ki določa poročta podjetjem kot eno izmed oblik državne pomoči. Razlogi za unovčitev poroštev po ZPRPGDT so predvsem v neustreznih sanacijskih programih in njihovi izvedbi, pa tudi v pomanjkljivi kontroli izvajanja sanacijskih programov s strani za to pristojnih organov. Ponoven porast unovčitev državnih poroštev se pojavi v letu 2010, ko je poleg unovčitev poroštenih obveznosti za dolžnika Novoles, d. d., Straža in Hmežad kmetijstvo Žalec d.d. - v stečaju prišlo tudi do unovčevanja jamstev, ki so bila za namen omejevanja finančne krize dana pravnim in fizičnim osebam po ZJShemRS in ZJShemFO.

10.4 Izterjava terjatev regresnih zahtevkov iz unovčenih poroštev Republike Slovenije

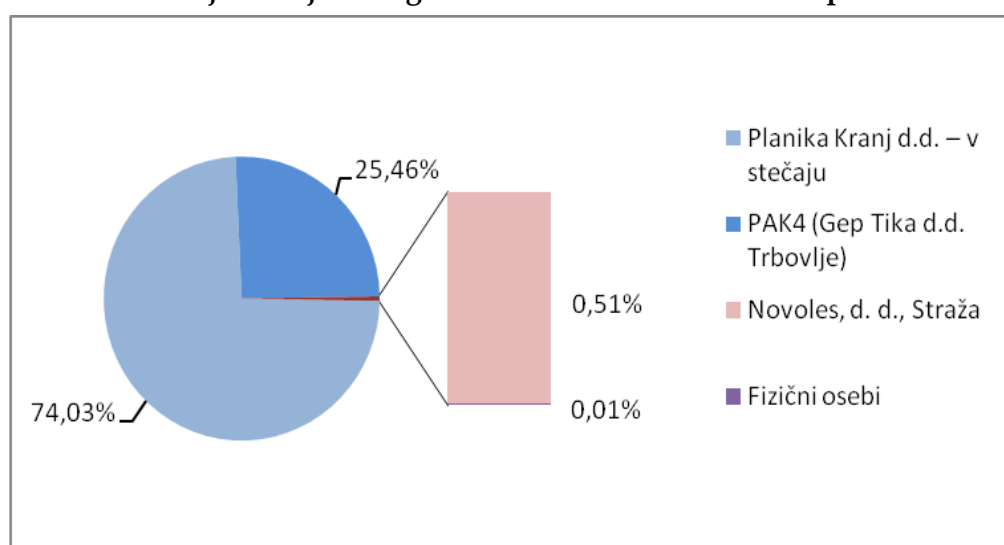
V letu 2010 je bilo iz terjatev regresnih zahtevkov za unovčena državna poročta in jamstva in pripadajočih zamudnih obresti prejeto skupaj 0,9 mio EUR, in sicer za terjatve do naslednjih dolžnikov:

Tabela 10-5: Izterjava terjatev regresnih zahtevkov v letu 2010

Dolžnik	Poplačilo v mio EUR
Planika Kranj d.d. – v stečaju	0,69
PAK4 (Gep Tika d.d. Trbovlje)	0,24
Novoles, d. d., Straža	0,01
Fizični osebi	0,00
SKUPAJ	0,94

Vir: MF.

Graf 10-3: Izterjava terjatev regresnih zahtevkov v letu 2010 - po dolžnikih

Vir: MF.

V letu 2010 je bilo največ poplačil terjatev od Planike d.d. Kranj – v stečaju. Ostala poplačila terjatev skupaj predstavljajo manj kot polovico vseh poplačil.

10.5 Stanje poroštrev in jamstev Republike Slovenije v letih od 2000 do 2010

Tabela 10-6: Stanje državnih poroštrev in jamstev v letih od 2000 do 2010

V mio EUR	Poroštva in jamstva Republike Slovenije SKUPAJ	Poroštva RS	Poroštva in jamstva RS dana za omejevanje finančne krize	Poroštva RS (86.a člena ZJF)	Jamstva RS (ZJShemRS)	Jamstva RS (ZJShemFO)
1	2=3+4	3	4=5+6+7	5	6	7
31.12.2000	1.352	1.352	0	0	0	0
31.12.2001	1.206	1.206	0	0	0	0
31.12.2002	1.465	1.465	0	0	0	0
31.12.2003	1.788	1.788	0	0	0	0
31.12.2004	2.344	2.344	0	0	0	0
31.12.2005	2.722	2.722	0	0	0	0
31.12.2006	3.067	3.067	0	0	0	0
31.12.2007	3.727	3.727	0	0	0	0
31.12.2008	4.703	4.703	0	0	0	0
31.12.2009	7.142	4.957	2.185	2.000	180	5
31.12.2010	7.748	5.253	2.495	2.200	276	18

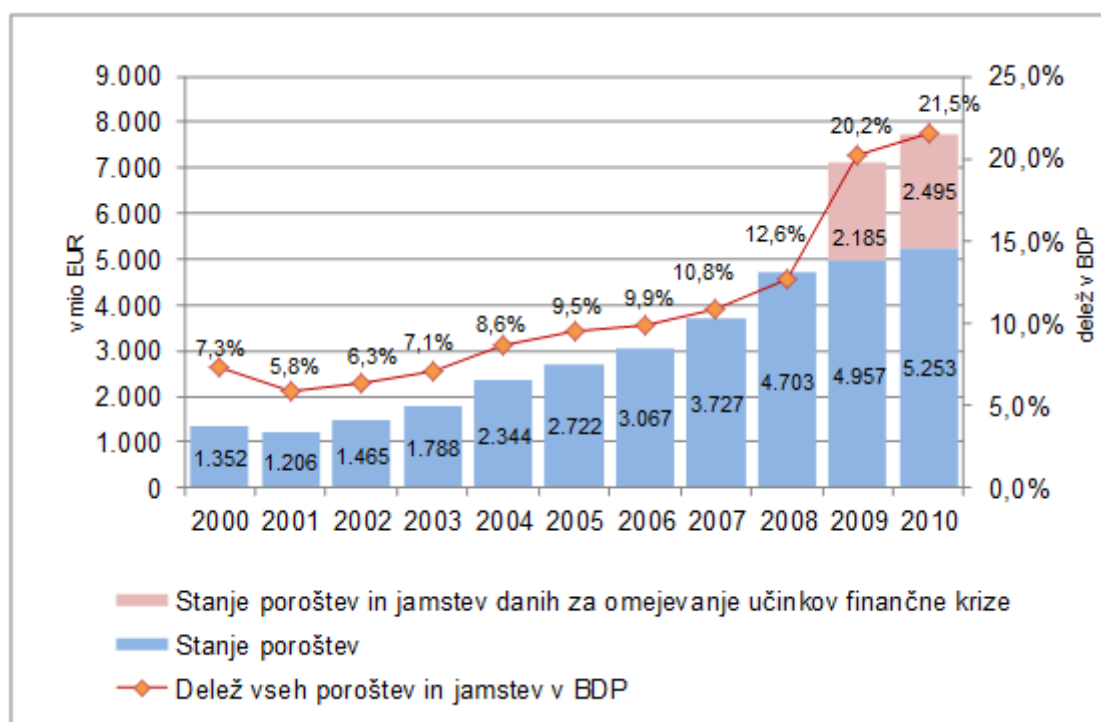
Vir: MF.

V letih od 2000 do 2008 se stanje obveznosti dolžnikov zavarovanih z državnimi poroštvi konstantno povečuje, z izjemo padca v letu 2001, kar je predvsem posledica prevzema obveznosti Slovenskih železnic v dolg države. V letu 2008 je tako stanje državnih poroštrev predstavljalo 12,6 % BDP.

Zaradi izdaje poroštrev in jamstev za namen omejevanja učinkov finančne krize se je v letu 2009 in 2010 celotno stanje državnih poroštrev in jamstev občutno zvišalo. Stanje poroštrev in jamstev Republike Slovenije na dan 31. 12. 2010 tako znaša skupaj 7.748 mio EUR, kar predstavlja 21,5 % BDP. Od tega predstavlja 14,6 % BDP stanje poroštrev in 6,9 % BDP stanje poroštrev in jamstev izdanih za omejevanje učinkov finančne krize. Slednje sestavlja:

- stanje poroštrev Republike Slovenije izdanih dvema bankama na podlagi 86a. člena ZJF-D 2.200 mio EUR,
- stanje jamstev danih pravnim osebam na podlagi ZJShemRS 276 mio EUR in
- stanje jamstev danih fizičnim osebam na podlagi ZJShemFO 18 mio EUR.

Graf 10-4: Stanje državnih poroštev in jamstev v letih od 2000 do 2010 – delež v BDP

Vir: MF.

11 PRIMERJAVA NEKATERIH KAZALCEV DOLGA MED DRŽAVAMI EMU

Ukrepi za borbo z mednarodno finančno in gospodarsko krizo in za omilitev njenih posledic so bili v Evropski uniji uvedeni leta 2009 in so praviloma veljali oziroma bili v uporabi tudi vse leto 2010. Zadolženost držav se je tako še naprej povečevala, BDP pa se je večinoma umiril in proračunski primanjkljaji stabilizirali. Države članice so predložile stabilizacijske programe, ki naj bi vrnile fiskalna gibanja na vzdržno raven, opredeljeno z Maastrichtsko pogodbo. Grčija v letu 2010 ni bila več sposobna poravnati svojih dolžniških obveznosti in je zaprosila Unijo in IMF za pomoč. V pričakovanju, da bodo Grčiji sledile še nekatere države, je Unija pristopila k oblikovanju posebnih mehanizmov, s katerimi bi lahko takšnim članicam nudila pomoč tako, da državam članicam ne bi bilo potrebno posojati proračunskih srestev kot v prvem primeru.

Slovenija je v takem okolju ostala po primerjavi kazalcev dolga v podobnem položaju kot prejšnja leta.

Tabela 11-1: Primerjava nekaterih kazalcev dolga med državami članicami EMU za leto 2009 in 2010

Država	Dolg države v % BDP		Dolg države na prebivalca, v €		Obresti dolga države, mrd €		Obresti v % od dolga konec preteklega leta	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Belgija	96,2	96,8	30.241	31.946	12,5	12,6	4,0	3,8
Nemčija	73,5	83,2	21.502	23.090	65,7	60,2	3,8	3,4
Irska	65,6	96,2	23.411	34.097	3,7	4,8	4,3	4,6
Grčija	127,1	142,8	26.453	28.567	11,8	13,8	4,8	4,6
Španija	53,3	60,1	12.206	14.626	19,3	20,9	4,3	3,7
Francija	78,3	81,7	23.087	24.931	53,6	50,9	3,4	3,4
Italija	116,1	119,0	29.265	30.423	72,8	70,9	4,3	4,1
Ciper	58,0	60,8	12.318	13.516	0,4	0,4	5,2	4,1
Luksemburg	14,6	18,4	11.114	14.490	0,2	0,1	2,6	2,6
Malta	67,6	68,0	9.553	10.404	0,2	0,2	5,1	4,8
Nizozemska	60,8	62,7	21.032	22.848	13,6	12,7	3,6	3,6
Austrija	69,6	72,3	22.133	23.617	8,0	7,9	4,2	4,2
Portugalska	83,0	93,0	12.029	13.325	4,7	5,0	4,2	3,9
Slovenija	35,2	38,0	6.123	7.129	0,6	0,6	5,8	4,5
Slovaška	35,4	41,0	4.122	5.124	0,9	0,9	4,9	4,2
Finska	43,8	48,4	14.067	16.308	2,4	2,5	3,2	3,0

Vir: EU, ECFIN, zbirka AMECO po podatkih 21.4.2011 in Eurostat News release 60/2011.

12 PRILOGA

12.1 Tabele

Tabela 12-1: Dolg državnega proračuna Republike Slovenije po letih v %

	v %										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Rezidenti	49,9	51,6	58,1	59,6	65,1	70,2	70,0	57,4	46,0	41,1	31,9
Nefinančne družbe	1,3	1,5	2,4	2,5	1,9	2,1	2,1	1,7	1,3	0,8	0,7
Banka Slovenije	0,0	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2
Druge denarne finančne institucije	44,2	45,3	45,5	44,2	49,5	51,9	51,7	36,8	32,5	31,3	23,0
Drugi finančni posredniki	0,0	0,0	0,3	0,7	1,2	2,0	2,0	1,6	1,1	0,6	0,5
Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,6	1,5	1,1	1,0	0,7	0,6
Zavarovalnice in pokojninski skladi	2,0	2,9	6,7	8,1	8,6	9,6	9,5	7,7	7,3	6,5	6,0
Država	1,9	0,9	1,3	2,0	1,9	2,3	1,9	7,4	1,8	0,7	0,6
Gospodinjstva	0,3	0,3	1,1	1,6	1,4	1,2	1,0	0,8	0,5	0,3	0,3
Neprireditne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nerezidenti	50,1	48,4	41,9	40,4	34,9	29,8	30,0	42,6	54,0	58,9	68,1
Evropska unija	40,5	38,4	34,8	34,7	29,5	25,0	25,9	40,4	52,0	55,4	63,9
Tretje države in mednarodne organizacije	9,7	9,9	7,1	5,6	5,4	4,9	4,1	2,2	2,0	3,5	4,2

Vir: MF.

Tabela 12-2: Dolg državnega proračuna Republike Slovenije po letih v % BDP

v %

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Skupaj	25,8	26,7	26,6	25,0	24,6	24,3	23,7	21,4	19,3	31,4	33,0
Rezidenti	12,9	13,8	15,4	14,9	16,0	17,1	16,6	12,3	8,9	12,9	10,5
Nefinančne družbe	0,3	0,4	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	0,2	0,2
Banka Slovenije	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Druge denarne finančne institucije	11,4	12,1	12,1	11,0	12,2	12,6	12,2	7,9	6,3	9,8	7,6
Drugi finančni posredniki	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3	0,5	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2
Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Zavarovalnice in pokojninski skladi	0,5	0,8	1,8	2,0	2,1	2,3	2,3	1,6	1,4	2,0	2,0
Država	0,5	0,2	0,4	0,5	0,5	0,6	0,4	1,6	0,3	0,2	0,2
Gospodinjstva	0,1	0,1	0,3	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nerezidenti	12,9	12,9	11,1	10,1	8,6	7,3	7,1	9,1	10,4	18,5	22,5
Evropska unija	10,4	10,3	9,2	8,7	7,2	6,1	6,1	8,7	10,0	17,4	21,1
Tretje države in mednarodne organizacije	2,5	2,7	1,9	1,4	1,3	1,2	1,0	0,5	0,4	1,1	1,4
BDP v milijonih EUR	18.566	20.765	23.195	25.195	27.165	28.722	31.045	34.550	37.280	35.297	35.974

Vir: MF.

Tabela 12-3: Račun financiranja državnega proračuna Republike Slovenije 1999-2010 – zadolževanje

		v tisoč EUR											
Konto	Naziv konta	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
5000	Najeti krediti pri Banki Slovenije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	128.821	70.673	69.102	101.869	31.541	61.524	61.045	61.864	60.925	0	0	0
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditorejalcih	8.864	0	0	0	0	0	0	0	440.000	55.000	0	0
5004	Sredstva, pridobljena z izdajo vrednostnih papirjev	65.892	275.450	476.931	1.080.086	883.224	996.479	1.657.315	1.338.864	148.976	961.157	4.739.487	2.524.955
500	DOMAČE ZADOLŽEVANJE	203.577	346.123	546.033	1.181.955	914.765	1.058.003	1.718.360	1.400.728	649.901	1.016.157	4.739.487	2.524.955
5010	Najeti krediti pri mednarodnih finančnih institucijah	15.477	14.232	24.765	3.472	3.407	43.219	5.773	8.628	0	0	0	0
5011	Najeti krediti pri tujih vladah	3.373	3.609	3.834	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5012	Najeti krediti pri tujih poslovnih bankah in finančnih institucijah	0	0	18.438	18.245	30.728	0	0	0	0	0	0	0
5013	Najeti krediti pri drugih tujih kreditodajalcih	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5014	Sredstva, pridobljena z izdajo vrednostnih papirjev	366.070	380.855	532.065	0	0	0	0	0	199.736	0	0	0
501	ZADOLŽEVANJE V TUJINI	384.920	398.696	579.102	21.717	34.135	43.219	5.773	8.628	199.736	0	0	0
	ZADOLŽEVANJE SKUPAJ	588.497	744.819	1.125.135	1.203.672	948.900	1.101.222	1.724.133	1.409.356	849.637	1.016.157	4.739.487	2.524.955

Vir: MF.

Tabela 12-4: Račun financiranja državnega proračuna Republike Slovenije 1999-2010 - odplačilo dolga

		v tisoč EUR											
Konto	Naziv konta	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
5500	Odplačila kreditov Banki Slovenije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5501	Odplačila kreditov poslovnim Bankam	138.556	104.566	100.951	111.223	98.037	95.137	94.115	93.584	85.793	73.412	65.098	54.658
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5503	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	0	0	0	0	0	0	70.541	119.554	0	440.000	55.000	0
5504	Odplačila glavnice vrednostnih papirjev izdanih na domačem trgu	162.650	397.491	208.862	394.274	661.232	423.805	961.817	716.737	796.248	695.654	303.361	1.160.386
550	ODPLAČILA DOMAČEGA DOLGA	301.205	502.057	309.813	505.498	759.268	518.942	1.126.474	929.876	882.040	1.209.067	423.458	1.215.044
5510	Odplačila dolga mednarodnim finančnim institucijam	23.174	45.745	32.941	31.963	31.387	29.619	27.140	29.844	34.144	36.159	18.589	15.325
5511	Odplačila kreditov tujim vladam	19.301	12.306	18.422	9.624	3.470	3.269	0	0	0	0	0	0
5512	Odplačila kreditov tujih poslovnih bank in finančnih institucij	22.276	626	59.032	60.127	37.613	6.842	6.761	95.954	6.749	6.749	6.749	0
5513	Odplačila kreditov drugih tujih kreditodajalcev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5514	Odplačila glavnice vrednostnih papirjev izdanih na tujih trgih	9.146	9.693	379.205	12.514	11.038	214.655	511.131	15.893	0	0	400.000	500.000
551	ODPLAČILA DOLGA V TUJINO	73.898	68.370	489.600	114.228	83.508	254.385	545.032	141.691	40.893	42.907	425.338	515.325
	ODPLAČILA DOLGA SKUPAJ	375.103	570.427	799.413	619.725	842.777	773.327	1.671.506	1.071.567	922.933	1.251.974	848.796	1.730.369
	NETO ZADOLŽEVANJE	213.395	174.392	325.722	583.947	106.124	327.896	52.628	337.790	-73.297	-235.817	3.890.690	794.586

Vir: MF.

Tabela 12-5: Pregled vseh izdanih obveznic Republike Slovenije do 31.12.2010

Ime obveznice	Datum izdaje	Datum dospelja	Kuponi	Struktura instrumenta	Obrestna mera	Način izračuna obresti	Pravica do predčasnega odkupa	Obseg izdaje v OVL	Stanje dolga 31.12.2010 v EUR
RS01 - prestrukturiranje gospodarstva	30.06.1990	31.12.1997	30.6.,31.12.	Indeksiran (D)	8,00	Konformni	NE	200.000.000 DEM	0
RS02 - pospeševanje izvoza	01.10.1990	01.12.2000	1.4.,1.10.	Indeksiran (D)	9,50	Linearni	DA	220.000.000 DEM	0
RS03 - Irak, Angola, Kuba	01.01.1993	15.01.2000	15.1.,15.7.	Indeksiran (D)	7,00	Linearni	NE	28.000.000 EUR	0
RS04 - neizplačane devizne vloge bankam	04.04.1997	30.06.2022	31.5.,30.11.	Indeksiran (D)	8,00	Linearni	DA/delno ali v celoti	841.426.000 DEM	0
RS06 - izplačane devizne vloge bankam	29.05.1997	15.02.2015	15.2.,15.8.	Indeksiran (90%DPC)	3,00	Konformni	DA	44.386.200.000 SIT	0
RS08 - neizplačane devizne vloge občanom	30.06.1993	31.05.2003	31.05.,30.11.	Nespremenljiv	5,00	Linearni	NE	96.533.000 DEM	0
RS09	23.07.1997	24.07.2000	24.1.,24.7.	Spremenljiv	TOM + 6,00	Konformni	NE	25.551.000.000 SIT	0
RS10 - neizplačane devizne vloge bankam	15.10.1997	31.05.2007	31.05.	Indeksiran (TOM)	4,50	Konformni	DA/delno ali v celoti	52.189.610.000 SIT	0
RS12	29.05.1998	29.05.2002	29.5.	Spremenljiv	TOM + 4,50	Konformni	NE	9.632.810.000 SIT	0
RS13 - prestrukturiranje gospodarstva SRD	29.06.1998	29.06.2008	29.6.,29.12.	Indeksiran (D)	5,55	Linearni	DA	106.701.000 DEM	0
RS14	01.06.1999	01.06.2003	1.6.	Spremenljiv	TOM + 4,00	Konformni	NE	6.304.000.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija A	16.11.1995	15.10.2001	15.4.,15.10.	Indeksiran (TOM)	4,50	Konformni	DA	8.981.300.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija B	16.11.1995	15.07.1999	15.1.,15.7.	Indeksiran (TOM)	4,65	Konformni	DA	8.981.300.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija C	16.11.1995	15.10.2000	15.4.,15.10.	Indeksiran (TOM)	4,75	Konformni	DA	8.981.300.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija D	16.11.1995	15.10.2001	15.4.,15.10.	Indeksiran (TOM)	5,00	Konformni	DA	8.981.300.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija E	16.11.1995	15.10.2002	15.4.,15.10.	Indeksiran (TOM)	5,10	Konformni	DA	8.981.300.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija F	16.11.1995	15.07.2003	15.1.,15.7.	Indeksiran (TOM)	5,20	Konformni	DA	8.981.300.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija G	16.11.1995	15.10.2004	15.4.,15.10.	Indeksiran (TOM)	5,35	Konformni	DA	8.981.300.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija H	16.11.1995	15.10.2005	15.4.,15.10.	Indeksiran (TOM)	5,55	Konformni	DA	8.866.000.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija I	16.11.1995	15.10.2006	15.4.,15.10.	Indeksiran (TOM)	5,70	Konformni	DA	8.981.300.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija J	16.11.1995	15.10.2007	15.4.,15.10.	Indeksiran (TOM)	5,90	Konformni	DA	8.981.300.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija K	16.11.1995	15.10.2008	15.4.,15.10.	Indeksiran (TOM)	6,10	Konformni	DA	8.981.300.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija L	16.11.1995	15.07.2009	15.1.,15.7.	Indeksiran (TOM)	6,25	Konformni	DA	8.981.300.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija M	16.11.1995	15.10.2010	15.4.,15.10.	Indeksiran (TOM)	6,50	Konformni	DA	13.880.200.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija N	16.11.1995	15.07.2005	15.1.,15.7.	Indeksiran (TOM)	5,55	Konformni	DA	4.000.000.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija O	16.11.1995	15.07.2006	15.1.,15.7.	Indeksiran (TOM)	5,70	Konformni	DA	4.000.000.000 SIT	0

RS15 - sanacijske serija P	16.11.1995	15.07.2007	15.1.,15.7.	Indeksiran (TOM)	5,90	Konformni	DA	4.000.000.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija R	16.11.1995	15.07.2008	15.1.,15.7.	Indeksiran (TOM)	6,10	Konformni	DA	4.000.000.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija S	16.11.1995	15.07.2009	15.1.,15.7.	Indeksiran (TOM)	6,25	Konformni	DA	4.000.000.000 SIT	0
RS15 - sanacijske serija T	16.11.1995	15.07.2010	15.1.,15.7.	Indeksiran (TOM)	6,50	Konformni	DA	4.000.000.000 SIT	0
RS16	24.02.2000	24.02.2003	24.2.	Spremenljiv	TOM + 4,20	Konformni	DA	6.000.000.000 SIT	0
RS17	24.02.2000	24.02.2005	24.2.	Spremenljiv	TOM + 4,70	Konformni	NE	9.000.000.000 SIT	0
RS18	26.04.2000	26.04.2010	26.4.	Indeksiran (D)	6,00	Linearni	NE	50.000.000 EUR	0
RS19	24.07.2000	24.07.2003	24.7.	Spremenljiv	TOM + 4,20	Konformni	NE	6.000.000.000 SIT	0
RS20	01.12.2000	01.12.2003	1.12.	Spremenljiv	TOM + 4,20	Konformni	NE	6.000.000.000 SIT	0
RS21 - plačilo odškodnin za zaplenjeno premoženje	01.02.2001	01.03.2015	1.3.	Spremenljiv	TOM + 1,00	Konformni	NE	20.000.000.000 SIT	30.961.028
RS22	13.02.2001	13.02.2006	13.2.	Spremenljiv	TOM + 4,70	Konformni	NE	8.000.000.000 SIT	0
RS23	13.02.2001	13.02.2011	13.2.	Indeksiran (D)	6,00	Linearni	NE	40.000.000 EUR	40.000.000
RS24	13.03.2001	13.03.2004	13.3.	Spremenljiv	TOM + 4,20	Konformni	NE	11.000.000.000 SIT	0
RS25	18.04.2001	18.04.2006	18.4.	Spremenljiv	TOM + 4,70	Konformni	Ne	8.000.000.000 SIT	0
RS26	01.06.2001	01.06.2011	1.6.	Indeksiran (D)	5,375	Linearni	NE	50.000.000 EUR	49.976.500
RS27	04.12.2001	04.12.2006	4.12.	Spremenljiv	TOM + 4,70	Konformni	NE	17.000.000.000 SIT	0
RS28	15.01.2002	15.01.2005	15.1.	Spremenljiv	TOM + 4,20	Konformni	NE	10.500.000.000 SIT	0
RS29	15.01.2002	15.01.2012	15.1.	Indeksiran (D)	5,375	Linearni	NE	55.000.000 EUR	55.000.000
RS30 - žrtve vojne in povojnega nasilja	01.01.2002	11.04.2002	11.4.	Spremenljiv	TOM + 1,00	Konformni	NE	30.000.000.000 SIT	0
RS31	15.01.2002	15.01.2007	15.1.	Spremenljiv	TOM + 4,70	Konformni	NE	2.947.680.000 SIT	0
RS32	15.01.2002	15.01.2012	15.1.	Indeksiran (D)	5,375	Linearni	NE	23.865.500 EUR	23.865.500
RS33	31.12.2001	20.01.2023	20.1.,20.4.,20.7.,20.10	Indeksiran (D)	8,00	Linearni	NE	127.166.003 EUR	127.166.004
RS34	18.02.2002	18.02.2007	18.2.	Spremenljiv	TOM + 4,20	Konformni	DA	16.910.000.000 SIT	0
RS35	18.03.2002	18.03.2007	18.3.	Spremenljiv	TOM + 4,20	Konformni	DA	14.000.000.000 SIT	0
RS36	18.03.2002	18.03.2005	18.3.	Nespremenljiv	9,00	Linearni	NE	12.000.000.000 SIT	0
RS37	19.04.2002	19.04.2007	19.4.	Spremenljiv	TOM + 4,00	Konformni	DA	17.000.000.000 SIT	0
RS38	19.04.2002	19.04.2017	19.4.	Indeksiran (D)	5,625	Linearni	NE	100.000.000 EUR	68.847.000
RS39 - žrtve vojne in povojnega nasilja	11.04.2002	15.09.2008	15.9.	Spremenljiv	TOM + 1,00	Konformni	NE	30.000.000.000 SIT	583.940
RS40	31.05.2002	31.05.2007	31.5.	Spremenljiv	TOM + 3,90	Konformni	DA	15.000.000.000 SIT	0
RS42	15.07.2002	15.07.2005	15.7.	Nespremenljiv	9,00	Linearni	NE	12.000.000.000 SIT	0
RS43	15.10.2002	15.10.2007	15.10.	Spremenljiv	TOM + 3,00	Konformni	DA	15.600.000.000 SIT	0
RS44 - zamenjava RS15 G H I J K L M N O P R S T	08.11.2002	08.11.2012	8.11.	Nespremenljiv	6,65	Linearni	NE	2.964.930.000 SIT	4.443.536
RS45 - zamenjava RS15	08.11.2002	08.11.2005	8.11.	Nespremenljiv	8,20	Linearni	NE	12.112.490.000 SIT	0
RS46 - zamenjava RS15	08.11.2002	08.11.2007	8.11.	Indeksiran (TOM)	3,00	Linearni	DA	48.488.500.000 SIT	0

RS47 - zamenjava RS15	08.11.2002	08.11.2012	8.11.	Indeksiran (TOM)	3,25	Linearni	DA	60.524.470.000 SIT	0
RS48	02.12.2002	02.12.2012	2.12.	Indeksiran (D)	4,75	Linearni	NE	60.000.000 EUR	56.465.200
RS49	10.01.2003	10.01.2022	10.1.	Indeksiran (D)	4,75	Linearni	NE	29.788.960 EUR	29.632.020
RS50	24.02.2003	24.02.2013	24.2.	Indeksiran (D)	4,50	Linearni	NE	61.281.800 EUR	48.527.000
RS51	24.02.2003	24.02.2006	24.2.	Nespremenljiv	7,75	Linearni	NE	44.470.500.000 SIT	0
RS52	08.04.2003	08.04.2008	08.4.	Nespremenljiv	6,25	Linearni	NE	40.000.000.000 SIT	0
RS53	08.04.2003	08.04.2018	08.4.	Indeksiran (D)	4,88	Linearni	NE	100.000.000 EUR	79.290.900
RS15 - sanacijske serija U	15.07.2003	15.07.2010	15.1.,15.7.	Indeksiran (TOM)	4,50	Konformni	DA	1.814.800.000 SIT	0
RS54	15.10.2003	15.10.2013	15.10.	Nespremenljiv	5,75	Linearni	NE	30.000.000.000 SIT	76.295.376
RS55	11.02.2004	11.02.2007	11.2.	Nespremenljiv	5,00	Linearni	NE	40.000.000.000 SIT	0
RS56	11.02.2004	11.02.2009	11.2.	Nespremenljiv	4,875	Linearni	NE	50.000.000.000 SIT	0
RS57	15.03.2004	15.10.2014	15.10.	Nespremenljiv	4,875	Linearni	NE	90.000.000.000 SIT	259.697.224
RS58	17.01.2005	17.04.2008	17.1.	Nespremenljiv	3,250	Linearni	NE	99.330.000.000 SIT	0
RS59	17.01.2005	17.02.2016	17.1.	Nespremenljiv	4,000	Linearni	NE	1.066.332.031 EUR	1.066.332.031
RS60	31.03.2005	31.03.2010	31.3.	Nespremenljiv	3,500	Linearni	NE	130.000.000.000 SIT	0
RS61	23.01.2006	24.01.2011	23.1.	Nespremenljiv	3,25	Linearni	NE	139.200.000.000 SIT	328.861.569
RS62	23.01.2006	23.03.2017	23.3.	Nespremenljiv	3,50	Linearni	NE	130.000.000.000 SIT	390.540.053
RS63	06.02.2008	06.02.2019	6.2.	Nespremenljiv	4,375	Linearni	NE	1.000.000.000 EUR	1.000.000.000
RS64	05.02.2009	05.02.2012	5.2.	Nespremenljiv	4,250	Linearni	NE	1.000.000.000 EUR	1.000.000.000
RS65	02.04.2009	02.04.2014	2.4.	Nespremenljiv	4,375	Linearni	NE	1.500.000.000 EUR	1.500.000.000
RS66	09.09.2009	09.09.2024	9.9.	Nespremenljiv	4,625	Linearni	NE	1.500.000.000 EUR	1.500.000.000
RS67	26.01.2010	26.01.2020	26.01.	Nespremenljiv	4,125	Linearni	NE	1.500.000.000 EUR	1.500.000.000
RS68	17.03.2010	17.03.2015	17.03.	Nespremenljiv	2,750	Linearni	NE	1.000.000.000 EUR	1.000.000.000
EUROBOND - USD	06.08.1996	06.08.2001	6.2.,6.8.	Nespremenljiv	7,00	Linearni	NE	325.000.000 USD	0
EUROBOND - DEM	16.06.1997	16.06.2004	16.6.	Nespremenljiv	5,75	Linearni	NE	400.000.000 USD	0
EUROBOND - EUR	27.05.1998	27.05.2005	27.5.	Nespremenljiv	5,37	Linearni	NE	500.000.000 EUR	0
EUROBOND - EUR	18.03.1999	18.03.2009	18.3.	Nespremenljiv	4,88	Linearni	NE	400.000.000 EUR	0
EUROBOND - EUR	24.03.2000	24.03.2010	24.3.	Nespremenljiv	6,00	Linearni	NE	500.000.000 EUR	0
EUROBOND - EUR	11.04.2001	11.04.2011	11.4.	Nespremenljiv	5,375	Linearni	NE	450.000.000 EUR	450.000.000
SLOBOND4	22.03.2007	22.03.2018	22.3.	Nespremenljiv	4,00	Linearni	NE	1.000.000.000 EUR	1.000.000.000
NFA USD - 1	11.06.1996	12.06.1998	11.6.,11.12.	Spremenljiv	LIBOR+0,81	Linearni	DA	426.272.000 USD	0
NFA DEM - 1	12.06.1996	13.06.1998	11.6.,11.12.	Spremenljiv	LIBOR+0,81	Linearni	DA	161.674.000 DEM	0
NFA USD - 2	11.06.1996	27.12.2006	11.6.,17.12.	Spremenljiv	LIBOR+0,81	Linearni	DA	219.895.000 USD	0
NFA DEM - 2	11.06.1996	27.12.2006	11.6.,17.12.	Spremenljiv	LIBOR+0,81	Linearni	DA	93.814.000 DEM	0
SKUPAJ									11.686.484.881

Vir: MF.

Tabela 12-6: Struktura dolga državnega proračuna Republike Slovenije glede na ročnost ob izdaji

Kategorija	v %													
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dolg skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I. NOTRANJI														
DOLG	59,4	61,6	55,8	49,8	51,7	58,7	61,2	66,6	75,7	78,8	66,0	65,6	81,6	87,1
1. Kratkoročni	0,9	2,5	2,7	3,4	4,5	6,1	5,2	4,9	4,7	4,7	8,0	2,0	6,7	0,2
2. Dolgoročni	58,5	59,1	53,1	46,4	47,2	52,7	56,0	61,8	71,0	74,2	58,1	63,6	74,9	86,9
II. ZUNANJI DOLG	40,6	38,4	44,2	50,2	48,3	41,3	38,8	33,4	24,3	21,2	34,0	34,4	18,4	12,9
1. Kratkoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Dolgoročni	40,6	38,4	44,2	50,2	48,3	41,3	38,8	33,4	24,3	21,2	34,0	34,4	18,4	12,9

Vir: MF.

12.2 Standardna klasifikacija institucionalnih sektorjev (SKIS)

SKIS¹⁶ se deli na naslednje sektorje:

- S.11 – **Nefinančne družbe** so vsi subjekti, priznani kot neodvisne pravne osebe, ki so tržni proizvajalci in katerih glavna dejavnost je proizvodnja blaga in nefinančnih storitev.
- S.121 – **Centralna banka** sestavljajo vse finančne družbe in neprave družbe, katerih glavna funkcija je izdajanje denarja, vzdrževanja notranje in zunanje vrednosti denarja in posedovanja celote ali dela mednarodnih rezerv države.
- S.122 – **Druge denarne finančne institucije** sestavljajo vse finančne družbe in neprave družbe razen tistih, ki se razvrščajo v podsektor centralna banka, ki se ukvarjajo večinoma s finančnim posredovanjem in ki poslujejo tako, da od institucionalnih enot, ki niso denarne finančne institucije, sprejemajo vloge in/ali zelo podobne nadomestke za vloge, in da za svoj račun dajejo posojila in/ali investirajo v vrednostne papirje. V splošnem razvrščajo naslednji finančni posredniki: komercialne banke, »univerzalne« banke in »vsenamenske« banke; hranilnice; poštne žiro institucije, poštne banke, žiro banke; podeželske kreditne banke, kmečke kreditne banke; zadružne kreditne banke, kreditne zadruge; specializirane banke.
- S.123 – **Drugi finančni posredniki, razen zavarovalnih družb in pokojninskih skladov** sestavljajo vse finančne družbe in neprave družbe, ki se ukvarjajo pretežno s finančnim posredovanjem, tako da prevzemajo obveznosti v oblikah, ki niso gotovina, zavarovalne tehnične rezervacije, vloge in/ali zelo podobni nadomestki za vloge, od institucionalnih enot, ki niso denarne finančne institucije.
- S.124 – **Izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti** so zlasti naslednje finančne družbe in neprave družbe: zavarovalni posredniki, upravitelji pri reševanju in havarijah, zavarovalniški in pokojninski svetovalci itd.; posredniki pri posojilih in vrednostnih papirjih, svetovalci pri naložbah itd.; družbe, ki upravljajo izdajanje vrednostnih papirjev; družbe, katerih glavna funkcija je jamstvo za menice in podobne instrumente z indosamenti; družbe, ki zagotavljajo infrastrukturo za finančne trge; centralne nadzorne oblasti finančnih posrednikov in finančnih trgov, kadar so ločene institucionalne enote; upravljalci pokojninskih skladov, vzajemnih skladov itd.; družbe, ki upravljajo borze vrednostnih papirjev in zavarovalne borze...
- S.125 – **Zavarovalne družbe in pokojninski skladi** sestavljajo vse finančne družbe in neprave družbe, ki so dejavne pretežno v finančnem posredništvu, ki temelji na združevanju tveganj.
- S.13 – **Država** zajema vse institucionalne enote, ki so drugi netržni proizvajalci katerih proizvodnja je namenjena individualni in kolektivni potrošnji in se financirajo pretežno z obveznimi plačili enot, ki pripadajo drugim sektorjem, in/ali vse institucionalne enote, ki se ukvarjajo večinoma s prerazdeljevanjem nacionalnega

¹⁶ Bolj podrobna definicija posameznih sektorjev je zapisana na domači strani Statističnega urada Republike Slovenije.

dohodka in bogastva. Sektor je sestavljen iz štirih podsektorjev: centralna država; regionalna država; lokalna država; skladi socialne varnosti.

- S.14 – **Gospodinjstva** zajema posameznike in skupine posameznikov kot potrošnike ali kot podjetnike, ki proizvajajo tržno blago ter nefinančne in finančne storitve.
- S.15 – **Nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva** zajema nepridobitne institucije, ločene pravne osebe, ki opravljajo storitve za gospodinjstva in so zasebne druge netržne proizvajalke.
- S.21 – **Evropska unija** sestavljajo gospodarske enote, ki imajo svoje središče ekonomske dejavnosti znotraj teritorija Evropske unije.
- S.22 – **Tretje države in mednarodne organizacije** sestavljajo gospodarske enote, ki imajo svoje središče ekonomske dejavnosti zunaj teritorija Evropske unije in mednarodne organizacij.